ทวพ

แผนที่ภูมิศาสตร์

ประโยคประถมศึกษาตอนปลาย

แผนที่–ภูมิศาสตร์

ประโยคประถมศึกษาตอนปลาย

บรรจุแผนที่ประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชียโดยละเอียด เหมาะแก่นักเรียนใช้เป็นแบบสำหรับฝึกหัดเขียนแผนที่ และใช้ประกอบบทเรียนวิชาภูมิศาสตร์ – ประวัติศาสตร์

ของ

นายทองใบ แตงน้อย ป.ม.

พิมพ์ครั้งที่สิบเอ็ด จำนวน ๒๐,๐๐๐ ฉบับ
พ.ศ. ๒๕๑๙

จำหน่ายที่

บริษัทสำนักพิมพ์ **ไทยวัฒนาพานิช** จำกัด
๕๙๙ ถนนไมตรีจิต กรุงเทพมหานคร

25.-

คำนำ

แผนที่ – ภูมิศาสตร์ เล่มนี้ บรรจุแผนที่ประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย แผนที่แสดงการคมนาคมของโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แผนที่ประเทศไทย ได้แสดงสิ่งต่าง ๆ ไว้ละเอียดพอสมควร เหมาะแก่นักเรียนใช้เป็นแบบฝึกหัดเขียนแผนที่ และใช้ประกอบบทเรียนวิชาภูมิ–ประวัติศาสตร์ ประโยคประถมศึกษาตอนปลาย

การพิมพ์ครั้งแรกนี้ ได้รวบรวมจากแผนที่ซึ่งข้าพเจ้าได้เขียนไว้เดิมบ้าง ปรับปรุงแก้ไขและเขียนเพิ่มเติมขึ้นใหม่บ้าง เพื่อให้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลสมัยและสอดคล้องกับหลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนปลาย รวมแผนที่พิมพ์สอดสีบรรจุใน **แผนที่ – ภูมิศาสตร์** เล่มนี้ ๓๗ แผ่น และมีเนื้อเรื่องภูมิศาสตร์โดยย่อประกอบด้วย เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักเรียนในการใช้แผนที่ประกอบการเรียนวิชาภูมิ–ประวัติศาสตร์ จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้คงเป็นประโยชน์แก่นักเรียนผู้สนใจศึกษาหาความรู้ตามสมควร

ในที่สุดนี้ ข้าพเจ้าขอได้รับอภัยในความบกพร่องทั้งหลาย เพราะการทำหนังสือที่ต้องใช้ความประณีตเป็นอย่างมากเช่นนี้ อาจมีสิ่งผิดพลาดคลาดเคลื่อนบ้าง และข้าพเจ้าขอแสดงความเคารพอย่างสูงต่อบูรพาจารย์ทุกท่าน ซึ่งได้ค้นคว้าแต่งตำราไว้ในกาลก่อน อันเป็นที่มาของหนังสือเล่มนี้.

ท. แตงน้อย

อาจารย์ใหญ่โรงเรียนปราจิณราษฎรอำรุง

ปราจีนบุรี

๓ ธันวาคม ๒๕๐๖

คำนำการพิมพ์ครั้งที่ ๓

ในการพิมพ์ครั้งที่ ๓ นี้ ได้แก้ไขใช้ชื่อทวีป ประเทศ เมืองหลวง มหาสมุทร ทะเล และเกาะ ตามที่ทางการกำหนด เพิ่มเติมแผนที่ประวัติศาสตร์ไทย แผนที่จังหวัดพระนคร และจังหวัดพระนครศรีอยุธยาขึ้นอีก เขียนแผนที่และแยกสีใหม่เพื่อให้สวยงาม ชัดเจน ละเอียดกว่าเดิม ปรับปรุงเนื้อหาภูมิศาสตร์ให้เป็นปัจจุบันทันสมัย หากมีสิ่งหนึ่งสิ่งใดขาดตกบกพร่องก็ขออภัยด้วย.

ท. แตงน้อย

แผนกนิเทศและอบรม กองโรงเรียนราษฎร์

กรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

๗ มกราคม ๒๕๐๙

คำนำการพิมพ์ครั้งที่ ๑๑

แผนที่–ภูมิศาสตร์ เล่มนี้ จัดพิมพ์ออกจำหน่ายหลายครั้งมาแล้ว ปรากฏว่าได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายจากครูอาจารย์ และนักเรียนผู้สนใจศึกษาหาความรู้เป็นอย่างดีตลอดมา บัดนี้ สถานการณ์ของโลกได้เปลี่ยนแปลงไปมาก ฉะนั้นในการพิมพ์ครั้งที่ ๑๑ นี้ จึงได้ถือโอกาสปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติม ระบายสีแผนที่บางเขตบางประเทศใหม่ ตลอดจนเนื้อหาสาระสำคัญให้ถูกต้องเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน เพื่อให้เป็นสมุดแผนที่อักษรไทยที่ละเอียด ชัดเจน สวยงาม ทันสมัยยิ่งขึ้น หากจะมีสิ่งหนึ่งสิ่งใดขาดตกบกพร่องบ้าง โปรดอภัยให้แก่ผู้เขียนด้วย

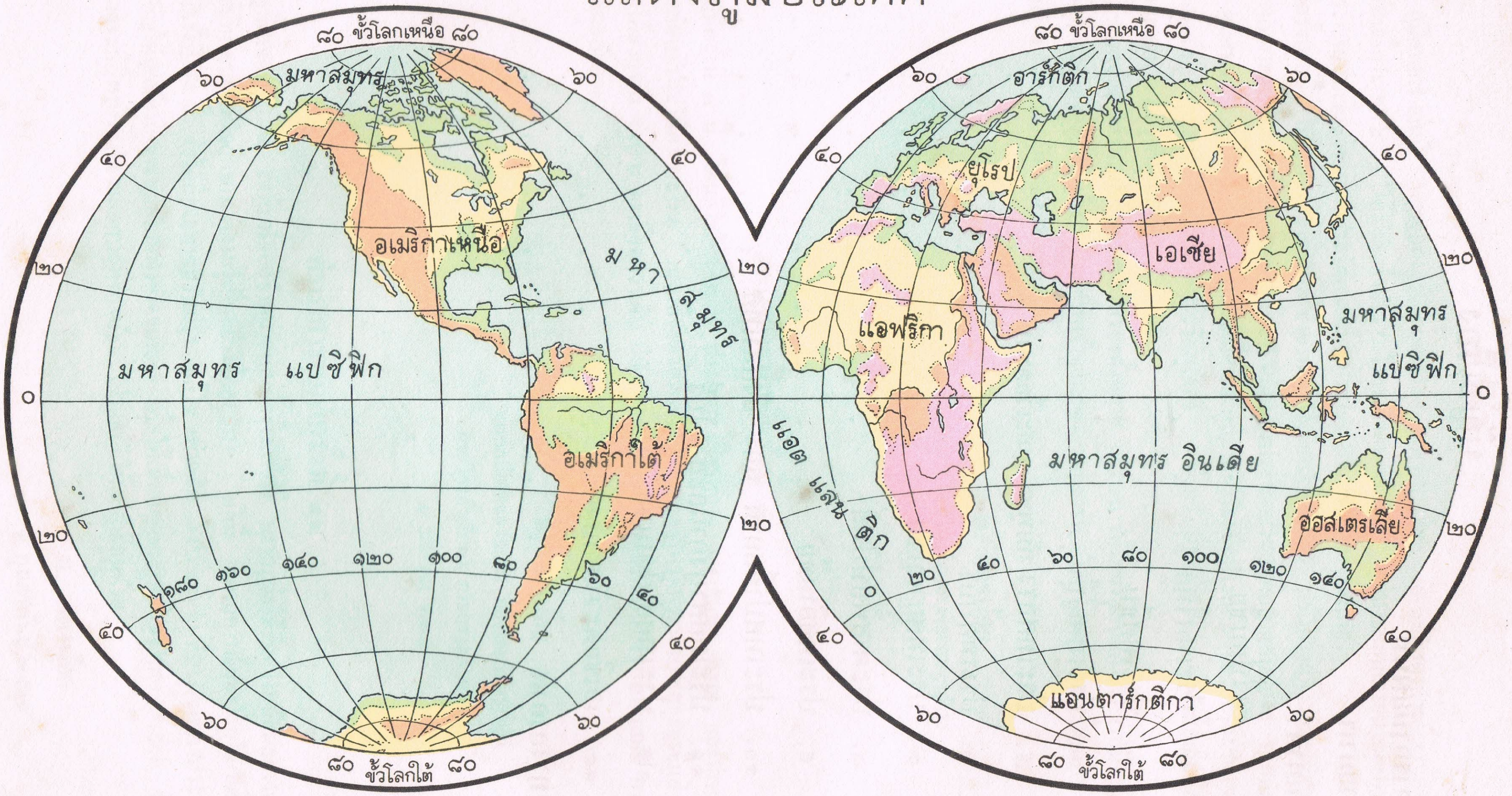
ท. แตงน้อย

๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๙

บัญชีเรื่อง

โลก

แสดงภูมิประเทศ

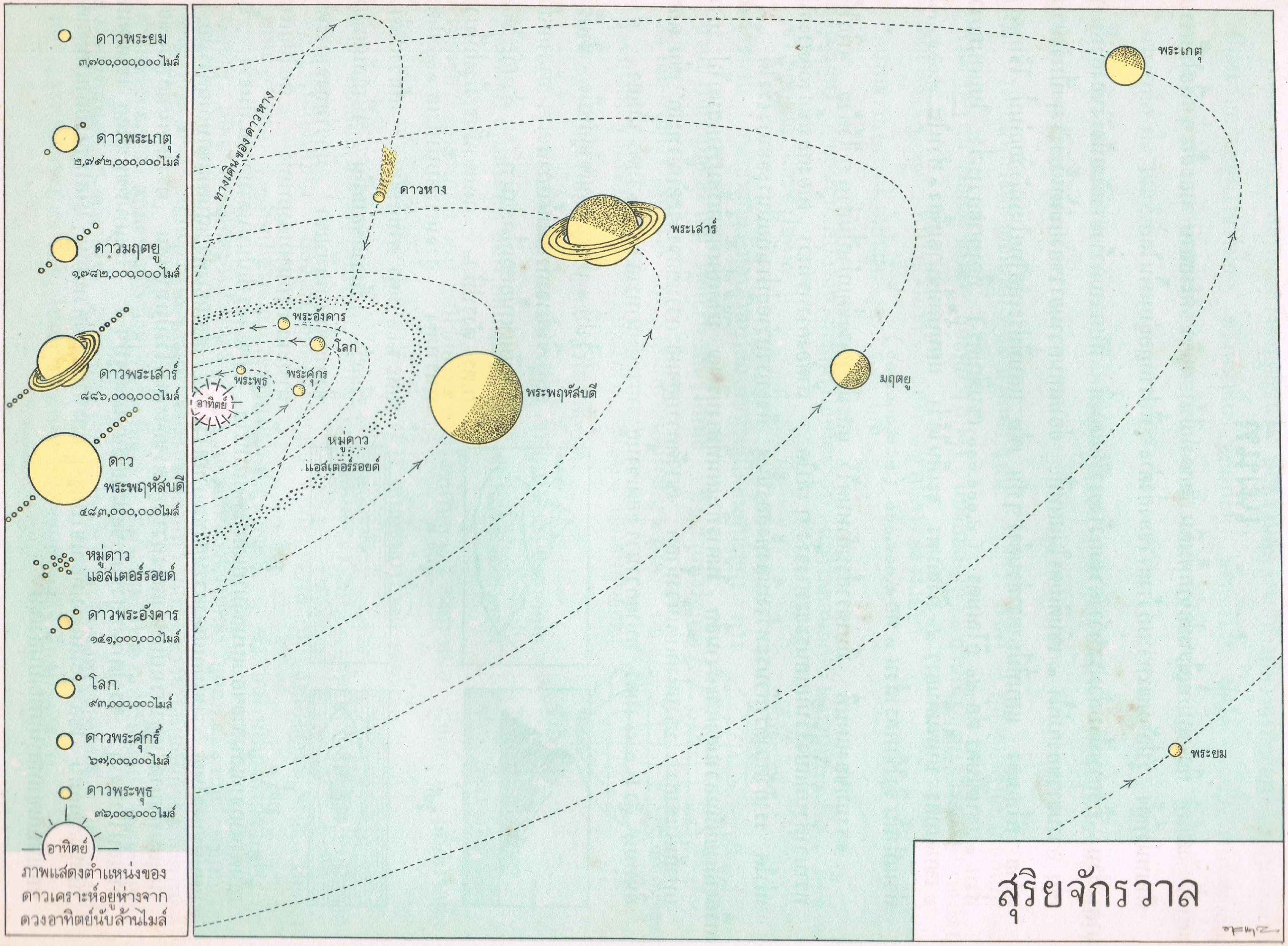

สูงกว่า ๖,๐๐๐ ฟุต ไม่เกิน ๒๙,๐๐๒ ฟุต

๑,๕๐๐ ฟุต ถึง ๖,๐๐๐ ฟุต

๖๐๐ ฟุต ถึง ๑,๕๐๐ ฟุต

ระดับน้ำทะเล ถึง ๖๐๐ ฟุต

ดาวพระยม
๓,๗๐๐,๐๐๐,๐๐๐ไมล์
ดาวพระเกตุ
๒,๗๙๒,๐๐๐,๐๐๐ไมล์
ดาวมฤตยู
๑,๗๘๒,๐๐๐,๐๐๐ไมล์
ดาวพระเสาร์
๘๘๖,๐๐๐,๐๐๐ไมล์
ดาว
พระพฤหัสบดี
๔๘๓,๐๐๐,๐๐๐ไมล์
หมู่ดาว
แอสเตอร์รอยด์
ดาวพระอังคาร
๑๔๑,๐๐๐,๐๐๐ไมล์
โลก
๙๓,๐๐๐,๐๐๐ไมล์
ดาวพระศุกร์
๖๗,๐๐๐,๐๐๐ไมล์
ดาวพระพุธ
๓๖,๐๐๐,๐๐๐ไมล์
อาทิตย์
ภาพแสดงตำแหน่งของ
ดาวเคราะห์อยู่ห่างจาก
ดวงอาทิตย์นับล้านไมล์
ทางเดินของดาวหาง
ดาวหาง
พระเกตุ
พระเสาร์
พระอังคาร
โลก
พระพุธ
พระศุกร
อาทิตย์
พระพฤหัสบดี
มฤตยู
หมู่ดาว
แอสเตอร์รอยด์
พระยม

สุริยจักรวาล

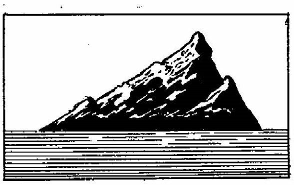
แผนที่

แผนที่ แผนที่ คือ แบบที่เขียนย่อจากพื้นดิน แสดงแม่น้ำ ภูเขา ทะเลสาบ และอื่น ๆ เพื่อให้ทราบตำแหน่งที่ตั้ง รูปลักษณะความกว้างยาวของสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่บนพื้นโลก

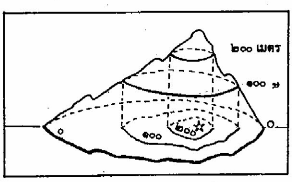
มาตราส่วน คือการเทียบส่วนระหว่างความกว้างยาวในแผนที่ กับความกว้างยาวอันแท้จริงของสิ่งนั้น ๆ เช่น ความยาวของแม่น้ำ ๑ เซนติเมตรในแผนที่ ย่อมแทนความยาวของแม่น้ำนั้นจริง ๆ เป็นจำนวนหลาย ๆ กิโลเมตร แผนที่มีมาตราส่วนต่าง ๆ กัน เช่น แผนที่ประเทศไทยในหนังสือเล่มนี้ ใช้มาตราส่วน ๑ เซนติเมตร ต่อ ๘๐ กิโลเมตร (๘,๐๐๐,๐๐๐ เซนติเมตร) คือหมายความว่า ในแผนที่ยาว ๑ เซนติเมตร บนพื้นดินยาว ๘๐ กิโลเมตร จะเห็นได้ว่า แผนที่นี้มีขนาดเพียง ๑ ส่วนใน ๘,๐๐๐,๐๐๐ ส่วนเท่านั้น จึงใช้มาตราส่วน ๑ ต่อ ๘,๐๐๐,๐๐๐ (๑ : ๘,๐๐๐,๐๐๐)

ตรงมุมของแผนที่ มีมาตราส่วนกำหนดไว้ และมีเส้นตรงขีดแบ่งเป็นส่วน ๆ ไว้ด้วย เพื่อให้ทราบว่าส่วนที่แบ่งไว้นั้นแทนระยะทางจริง ๆ เท่าใด ถ้าต้องการทราบว่า เมืองสองเมืองอยู่ห่างกันเท่าใด เราก็วัดมาตราส่วนระหว่างเมืองทั้งสองนั้นดู ก็จะทราบว่าอยู่ห่างกันเป็นระยะทางจริงได้

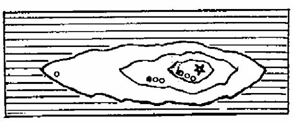
เครื่องหมายแทนความสูงและความลึก ในการทำแผนที่บางบริเวณ มิได้เป็นพื้นที่เรียบราบเสมอไป บางแห่งก็มีภูเขาสูง บางแห่งก็เป็นห้วงน้ำลึก เขาวัดความสูงและความลึกจากระดับน้ำทะเล เช่น ดอยอินทนน สูง ๒,๕๘๐ เมตร หมายความว่า ยอดเขานี้สูงจากระดับน้ำทะเล ๒,๕๘๐ เมตร นั่นเอง

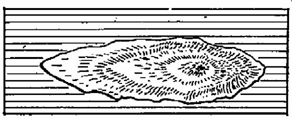
รูปที่ ๑

รูปที่ ๒

รูปที่ ๓

รูปที่ ๔

รูปที่ ๑ เป็นรูปเนินเขาลูกหนึ่ง ซึ่งเห็นอยู่สูงขึ้นมาจากระดับน้ำทะเล ถ้าลากเส้นตัดเนินเขานี้ออกเป็นส่วน ๆ ส่วนละ ๑๐๐ เมตร ดังรูปที่ ๒ เนินเขานั้นจะมีรูปเป็นวงพื้นราบสูง สูงจากระดับน้ำทะเล ๑๐๐ เมตร และ ๒๐๐ เมตร ตามลำดับ เส้นวงเหล่านี้เรียกว่า **เส้นลายขอบเนิน** เป็นเส้นสมมติซึ่งลากผ่านบนเนินเขา มีความสูงจากระดับน้ำทะเลเท่ากันหมดทุกแห่ง ต่อไปก็ลากเส้นตั้งฉากจากเส้นลายขอบเนินลงมาที่เส้นระดับน้ำทะเล ก็จะได้รูปเนินนั้นตามความเป็นจริง ในแผนที่ขนาดใหญ่ เขามักแสดงความสูงของพื้นที่ไว้ด้วย คือแสดงด้วยเส้นลายขอบเนินดังรูปที่ ๓ ในแผนที่ขนาดใหญ่บางฉบับเขาแสดงความสูงต่ำของพื้นที่ไว้เป็นลายเส้น ตรงใดพื้นที่ลาดก็เขียนลายเส้นไว้บาง ๆ ตรงใดพื้นที่สูงชันก็เขียนลายเส้นหนาดังรูปที่ ๔ ในแผนที่ขนาดเล็ก เช่นแผนที่ในหนังสือเล่มนี้ ใช้ลายเส้นแสดงเทือกเขาใหญ่ ๆ และทำเป็นรูปตัวหนอน เพื่อให้ทราบตำแหน่งที่ตั้งของเทือกเขาเหล่านั้นพอเป็นสังเขป

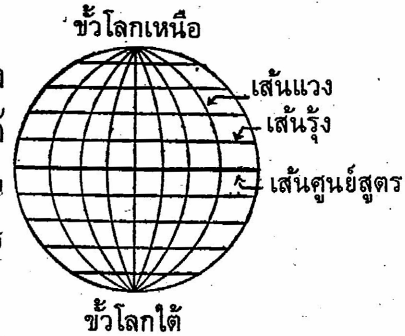
ทิศ **ทิศตะวันออก** คือทางที่ดวงอาทิตย์ขึ้น **ทิศตะวันตก** คือทางที่ดวงอาทิตย์ตก ถ้าเรายืนให้ทิศตะวันออกอยู่ทางขวามือ ตรงหน้าคือ **ทิศเหนือ** ข้างหลังคือ **ทิศใต้** เมื่อทราบทิศสำคัญทั้ง ๔ ทิศนี้แล้ว เขายังแบ่งให้ละเอียดออกไปอีก เป็น ๘ ทิศ ๑๖ ทิศ และ ๓๒ ทิศ เครื่องมือที่ใช้ในการหาทิศ คือ เข็มทิศ

ทิศในแผนที่โดยมากกำหนดให้ทิศเหนืออยู่ข้างบน ทิศใต้อยู่ข้างล่าง ทิศตะวันออกอยู่ข้างขวา และทิศตะวันตกอยู่ข้างซ้าย

องศา วงกลมทุกวงแบ่งออกเป็น ๓๖๐ ส่วนเท่า ๆ กัน เรียกว่า **องศา** ทุก ๆ องศาแบ่งออกเป็น ๖๐ ส่วนเท่า ๆ กัน เรียกว่า **ลิปดา** และทุก ๆ ลิปดา แบ่งออกเป็น ๖๐ ส่วนเท่า ๆ กัน เรียกว่า **พิลิปดา** เช่น ๓๐° ๑๔′ ๑๐″ หมายความว่า ๓๐ องศา ๑๔ ลิปดา ๑๐ พิลิปดา

*ความยาวองศาหนึ่งที่เส้นศูนย์สูตร ๖๙.๑๖ ไมล์

เส้นศูนย์สูตร คือเส้นสมมติที่ลากตรงกึ่งกลางโลกโดยรอบ แบ่งโลกออกเป็น ๒ ส่วนเท่า ๆ กัน คือส่วนขั้วโลกเหนือ และขั้วโลกใต้

รูปแสดง เส้นศูนย์สูตร เส้นรุ้ง เส้นแวง

เส้นรุ้งขนาน คือเส้นสมมติที่ลากรอบโลกให้ขนานกับเส้นศูนย์สูตร ทางส่วนขั้วโลกเหนือ ๙๐ เส้น เรียกว่า **เส้นรุ้งเหนือ** ทางส่วนขั้วโลกใต้ ๙๐ เส้น เรียกว่า **เส้นรุ้งใต้** ทุก ๆ เส้นมีกำหนดห่างกัน ๑ องศา เส้นรุ้งขนานที่อยู่ใกล้ขั้วโลกจะสั้นลงเป็นลำดับ เส้น ๐° คือเส้นศูนย์สูตร เส้น ๙๐° อยู่ที่ขั้วโลกเหนือที่สุดและขั้วโลกใต้ที่สุด

เส้นรุ้งขนานที่สำคัญ มี ๔ เส้น **เส้นรุ้งขนานที่ ๒๓½ องศาเหนือ** เรียกชื่อว่า **เส้นทรอปิค ออฟ แคนเซอร์** **เส้นรุ้งขนานที่ ๒๓½ องศาใต้** เรียกชื่อว่า **เส้นทรอปิค ออฟ แคปริคอร์น** **เส้นรุ้งขนานที่ ๖๖½ องศาเหนือ** เรียกชื่อว่า **เส้นอาร์กติก เซอร์เคิล** เส้นรุ้งขนานที่ ๖๖½ องศาใต้ เรียกชื่อว่า **เส้นแอนตาร์กติก เซอร์เคิล**

เส้นแวง คือเส้นสมมติที่ลากรอบโลก ผ่านขั้วโลกเหนือและขั้วโลกใต้ ตัดกับเส้นศูนย์สูตรเป็นมุมฉาก ทุก ๆ เส้นยาวเท่ากัน แต่ถ้าหมายเอาครึ่งวงกลม คือจากขั้วโลกเหนือลากมายังขั้วโลกใต้ เรียกว่า **เส้นเมอริเดียน** เส้นเมอริเดียนมาตรฐานนิยมเส้น ๐ องศา ซึ่งลากผ่านเมืองกรีนิชในประเทศอังกฤษ เส้นแวงทางทิศตะวันออกมี ๑๘๐ เส้น และเส้นแวงทางทิศตะวันตกมี ๑๘๐ เส้น เส้นหนึ่ง ๆ เรียกว่าองศาหนึ่ง เส้นแวงที่ ๑๘๐ องศา เป็นเส้นเดียวกัน และอยู่ตรงข้ามกับเส้นแวง ๐ องศาพอดีตรงเส้นศูนย์สูตร เส้นแวงเส้นหนึ่ง ๆ จะห่างกันราว ๖๙ ไมล์ แต่ถ้าใกล้ไปทางขั้วโลก ระยะห่างของเส้นแวงเส้นหนึ่ง ๆ จะแคบเข้า เพราะโลกมีสัณฐานกลม เช่นตรงเส้นรุ้งขนานที่ ๖๐° เส้นแวงเส้นหนึ่ง ๆ จะห่างกันราว ๓๐ ไมล์ เส้นแวงเหล่านี้จะไปบรรจบกันที่จุดขั้วโลกทั้งสองข้าง

ภูมิศาสตร์กายภาพ

สัณฐานและขนาดของโลก โลกมีสัณฐานกลมคล้ายผลส้ม กล่าวคือตรงกลางป่องเล็กน้อย ทางขั้วโลกเหนือและขั้วโลกใต้ค่อนข้างแบน ดังนั้นโลกเราจึงมิได้กลมอย่างลูกกลมโดยแท้ เส้นผ่าศูนย์กลางตอนเส้นศูนย์สูตรยาว ๗,๙๒๗ ไมล์ เส้นผ่าศูนย์กลางจากขั้วโลกเหนือถึงขั้วโลกใต้ยาว ๗,๙๐๐ ไมล์ เนื้อที่ของโลกรวมทั้งสิ้น ๑๙๗,๐๐๐,๐๐๐ ตารางไมล์ ในจำนวนนี้ เป็นพื้นน้ำประมาณ ๓ ส่วน เป็นพื้นดินประมาณ ๑ ส่วน

โลกเป็นดาวเคราะห์ โลกเป็นดาวเคราะห์ดวงหนึ่ง หมุนเวียนอยู่โดยรอบดวงอาทิตย์ เป็นดาวที่ไม่มีแสงสว่างในตัวเอง ได้รับแสงสว่างและความร้อนจากดวงอาทิตย์ อยู่ห่างจากดวงอาทิตย์ประมาณ ๙๓,๐๐๐,๐๐๐ ไมล์ และมีดวงจันทร์หมุนเวียนอยู่รอบ ๆ โลก ๑ ดวง

ดาวเคราะห์ซึ่งหมุนเวียนอยู่โดยรอบดวงอาทิตย์ เรียกว่าดาวบริวารของดวงอาทิตย์ ดวงอาทิตย์และดาวบริวาร รวมเรียกว่า **สุริยจักรวาล**

ดวงอาทิตย์ เป็นลูกไฟดวงใหญ่มหึมา ส่องแสงสว่างและความร้อนไปโดยรอบ มีดาวเคราะห์หลายดวงหมุนเวียนอยู่โดยรอบ เส้นผ่าศูนย์กลางของดวงอาทิตย์ยาวประมาณ ๘๘๗,๓๐๐ ไมล์ มีขนาดใหญ่กว่าโลกประมาณ ๑,๓๐๐,๐๐๐ เท่า อยู่ห่างจากโลกประมาณ ๙๓,๐๐๐,๐๐๐ ไมล์ หมุนรอบตัวเองรอบหนึ่ง ๆ ประมาณ ๒๕ วันเศษ (๒๕ วัน ๗ ชั่วโมง ๔๘ นาที) การเปรียบเทียบขนาดของโลกกับดวงอาทิตย์พอจะเห็นได้ง่าย ๆ ก็คือ ถ้าเราสมมติให้โลกขนาดโตเท่าหัวเข็มหมุด ดวงอาทิตย์ก็จะมีขนาดโตเท่าลูกฟุตบอลขนาดใหญ่นั่นเอง

ดวงจันทร์ เป็นดาวบริวารของโลก ไม่มีแสงสว่างและความร้อนในตัวเอง ได้รับแสงสว่างและความร้อนจากดวงอาทิตย์เช่นเดียวกับดาวเคราะห์ทั้งหลาย ดวงจันทร์ไม่มีอากาศหุ้มห่อ สิ่งมีชีวิตอยู่ไม่ได้ เส้นผ่าศูนย์กลางของดวงจันทร์ยาว ๒,๑๖๓ ไมล์ มีขนาดเล็กกว่าโลกประมาณ ๕๐ เท่า อยู่ห่างจากโลกประมาณ ๒๓๘,๘๕๐ ไมล์ หมุนรอบตัวเองและหมุนเวียนอยู่รอบ ๆ โลก รอบหนึ่ง ๆ ประมาณ ๒๙ วันเศษ (๒๙ วัน ๑๒ ชั่วโมง ๔๕ นาที)

ดาวเคราะห์ เป็นดาวบริวารของดวงอาทิตย์ ไม่มีแสงสว่างในตัวเอง ได้รับแสงสว่างและความร้อนจากดวงอาทิตย์ ดาวเคราะห์ที่สำคัญในสุริยจักรวาลมี ๙ ดวง คือ ดาวพระพุธ ดาวพระศุกร์ โลก ดาวพระอังคาร ดาวพระพฤหัสบดี ดาวพระเสาร์ ดาวมฤตยู (ยูเรนัส) ดาวพระเกตุ (เนปจูน) ดาวพระยม (พลูโต) หมุนเวียนอยู่รอบดวงอาทิตย์ด้วยความเร็วต่าง ๆ กัน และอยู่ห่างจากดวงอาทิตย์เป็นระยะมากน้อยต่าง ๆ กัน ดาวเคราะห์บางดวงมีดวงจันทร์หมุนเวียนอยู่โดยรอบด้วย

ตารางข้างล่างนี้ แสดงรายชื่อดาวเคราะห์ ขนาด ระยะห่างจากดวงอาทิตย์ จำนวนดวงจันทร์ และเวลาที่หมุนเวียนไปรอบดวงอาทิตย์ ตามลำดับดาวเคราะห์ที่อยู่ใกล้ไกลจากดวงอาทิตย์

ชื่อดาวเคราะห์	รายเฉลี่ยเส้นผ่าศูนย์กลางยาวเป็นไมล์	รายเฉลี่ยระยะห่างจากดวงอาทิตย์เป็นไมล์	จำนวนดวงจันทร์	หมุนเวียนรอบดวงอาทิตย์รอบหนึ่ง ๆ เป็นปี
พระพุธ	๓,๐๓๐	๓๖,๐๐๐,๐๐๐	—	๐.๒๔
พระศุกร์	๗,๗๐๐	๖๗,๒๐๐,๐๐๐	—	๐.๖๒
โลก	๗,๙๑๘	๙๒,๙๐๐,๐๐๐	๑	๑.๐๐
พระอังคาร	๔,๒๓๐	๑๔๑,๕๐๐,๐๐๐	๒	๑.๘๘
พระพฤหัสบดี	๘๖,๕๐๐	๔๘๓,๒๐๐,๐๐๐	๑๒	๑๑.๘๕
พระเสาร์	๗๓,๐๐๐	๘๘๕,๙๐๐,๐๐๐	๙	๒๙.๔๖
มฤตยู	๓๑,๙๐๐	๑,๗๘๒,๒๐๐,๐๐๐	๕	๘๔.๐๐
พระเกตุ	๓๔,๘๐๐	๒,๗๙๑,๖๐๐,๐๐๐	๒	๑๖๔.๗๘
พระยม	๓,๖๐๐	๓,๗๐๐,๐๐๐,๐๐๐	?	๒๕๐.๐๐

ดาวหาง เป็นดาวซึ่งไม่อยู่กับที่ มีขนาดต่าง ๆ กัน เคลื่อนที่ไปในวิถีโคจรเป็นรูปวงรีอันไกลลิบลับ เรามักจะเห็นประกายผงคลีปลิวออกไปจากตัวของมันเองเป็นทางยาวคล้ายหาง เราจะมองเห็นดาวหางได้ต่อเมื่อมันโคจรเข้าไปใกล้ดวงอาทิตย์เท่านั้น

การหมุนเวียนของโลก การหมุนเวียนของโลกมี ๒ อย่าง คือ

๑. **หมุนรอบตัวเอง** คือหมุนไปรอบ ๆ แกน (เส้นผ่าศูนย์กลางจากขั้วโลกเหนือถึงขั้วโลกใต้) เวียนจากซ้ายไปขวา ซึ่งหมุนตรงกันข้ามกับเข็มนาฬิกา ขณะที่โลกหมุน แกนของโลกเอียงเล็กน้อย คือมิได้ตั้งเป็นมุมฉากกับวิถีโคจรของโลก โลกหมุนรอบหนึ่ง ๆ กินเวลา ๑ วัน (๒๓ ชั่วโมง ๕๖ นาที ๔.๐๙ วินาที) เป็นเหตุให้เกิดกลางวันและกลางคืน ที่จุดใดจุดหนึ่งบนเส้นศูนย์สูตรย่อมเคลื่อนไปด้วยความเร็วชั่วโมงละ ๑,๐๘๓ ไมล์

๒. **การหมุนเวียนรอบดวงอาทิตย์** โลกหมุนเวียนรอบดวงอาทิตย์จากซ้ายไปขวา ซึ่งตรงกันข้ามกับเข็มนาฬิกา ในวิถีโคจรมีรูปโค้งเป็นวงรี ด้วยความเร็วชั่วโมงละ ๖๖,๐๐๐ ไมล์ เวียนรอบดวงอาทิตย์รอบหนึ่ง ๆ กินเวลา ๑ ปี (๓๖๕ วัน ๕ ชั่วโมง ๔๘ นาที) และแกนของโลกเอียงอยู่ทางเดียว การที่โลกหมุนเวียนอยู่โดยรอบดวงอาทิตย์เช่นนี้ ทำให้เกิดฤดูต่าง ๆ ขึ้น

การหมุนเวียนของดวงจันทร์ การหมุนเวียนของดวงจันทร์มี ๓ อย่าง คือ

๑. **หมุนรอบตัวเอง** ดวงจันทร์หมุนรอบตัวเองรอบหนึ่ง ๆ กินเวลา ๒๙ วัน ๑๒ ชั่วโมง ๔๕ นาที

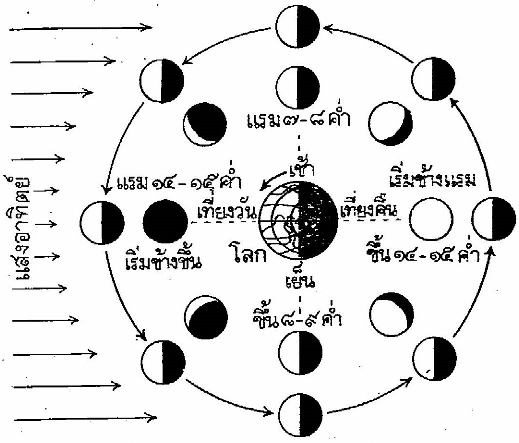
๒. **หมุนเวียนรอบโลก** ดวงจันทร์หมุนเวียนรอบโลกรอบหนึ่ง ๆ กินเวลา ๒๙ วัน ๑๒ ชั่วโมง ๔๕ นาที ข้อที่น่าสังเกต คือ ดวงจันทร์หมุนรอบตัวเองและหมุนเวียนรอบโลก ครั้งหนึ่ง ๆ ในเวลาเท่ากัน

๓. **หมุนเวียนรอบดวงอาทิตย์** ขณะที่โลกโคจรไปรอบ ๆ ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์หมุนเวียนสัมพันธ์กับการโคจรของโลกรอบดวงอาทิตย์ ฉะนั้นดวงจันทร์หมุนเวียนรอบดวงอาทิตย์รอบหนึ่ง ๆ กินเวลา ๑ ปี

กลางวัน กลางคืน กลางวันกลางคืนเกิดขึ้นเพราะโลกหมุนรอบตัวเองอยู่เสมอ เมื่อส่วนใดของโลกหันเข้าหาดวงอาทิตย์ ส่วนนั้นได้รับแสงสว่างและความร้อนจากดวงอาทิตย์ก็เป็นเวลา **กลางวัน** และส่วนที่อยู่ตรงข้ามไม่ได้รับแสงสว่างและความร้อนจากดวงอาทิตย์ก็เป็นเวลา **กลางคืน** แต่เนื่องจากโลกกลม ตำบลใดหันเข้าหาดวงอาทิตย์ก่อน ก็ได้รับแสงสว่างและความร้อนจากดวงอาทิตย์ก่อนตำบลที่อยู่ถัดไป และด้วยการหมุนรอบตัวเองของโลก เวลาก็จะคล้อยไปตามลำดับ เช้า สาย เที่ยง บ่าย เย็น

จนลับแสงสว่างและความร้อนจากดวงอาทิตย์เข้าสู่ความมืด ก็เป็นเวลากลางคืนต่อไป จนกว่าตำบลนั้นจะหันมารับแสงสว่างและความร้อนจากดวงอาทิตย์อีก ก็เป็นเวลากลางวัน ด้วยเหตุที่โลกหมุนรอบตัวเองไม่หยุดหย่อน กลางวันและกลางคืนจึงสลับกันอยู่เช่นนี้เรื่อยไป

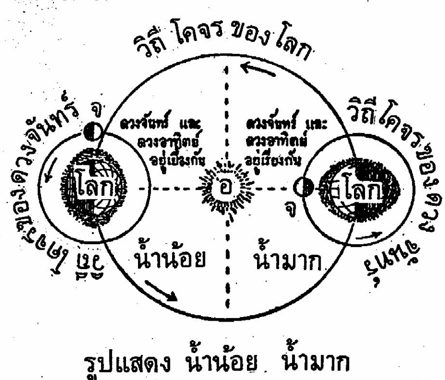
ข้างขึ้น ข้างแรม ดวงจันทร์ข้างขึ้นข้างแรมเกิดขึ้นเพราะดวงจันทร์หมุนเวียนอยู่รอบ ๆ โลก เราจึงเห็นดวงจันทร์มีรูปไม่คงที่ บางทีก็เห็นเต็มดวง บางทีก็เห็นครึ่งซีก บางทีก็เห็นเพียงเสี้ยวเดียว และบางทีก็ไม่เห็นเลย การเห็นดวงจันทร์ในรูปต่าง ๆ เช่นนี้ เรียกว่า ดวงจันทร์ข้างขึ้น ข้างแรม

แสดงข้างขึ้นข้างแรม พระจันทร์โคจรรอบโลกเวียนไปตามลูกศรชี้ เราเห็นพระจันทร์มีรูปต่าง ๆ ดังรูปวงใน

เพื่อให้เข้าใจดี จงสังเกตภาพตำแหน่งของดวงจันทร์ในวันขึ้น ๑๔ ค่ำ ๑๕ ค่ำ ในคืนวันดังกล่าวนี้ เราจะเห็น**ดวงจันทร์สว่างเต็มดวง** เรียกว่า **จันทร์เพ็ญ** คืนวันถัดไปเป็นระยะ **ข้างแรม** จะเห็นดวงจันทร์เล็กลงทุก ๆ คืนเป็นลำดับ เมื่อถึงวันแรม ๗ ค่ำ ๘ ค่ำ จะเห็นดวงจันทร์สว่างเพียงครึ่งเดียว และในคืนวันถัด ๆ ไป จะเห็นดวงจันทร์ยิ่งเล็กลงทุก ๆ คืนเป็นลำดับ จนไม่เห็นดวงจันทร์เลยในคืนวันแรม ๑๔ ค่ำ ๑๕ ค่ำ และขึ้น ๑ ค่ำ คืนวันถัดไปเป็นระยะ **ข้างขึ้น** เราจะเห็นดวงจันทร์ใหญ่ขึ้นทุก ๆ คืนเป็นลำดับ ในคืนวัน ๘ ค่ำ ๙ ค่ำ เราจะเห็นดวงจันทร์สว่างครึ่งซีก และในคืนวันถัด ๆ ไป จะเห็นดวงจันทร์ยิ่งโตขึ้นทุก ๆ คืนเป็นลำดับ จนเห็นสว่างเต็มดวงในคืนวันขึ้น ๑๔ ค่ำ ๑๕ ค่ำ ซึ่งครบรอบ ๑ เดือนพอดี แล้วดวงจันทร์จะเข้าสู่ระยะข้างแรมต่อไปอีก หมุนเวียนอยู่เช่นนี้เรื่อยไปไม่หยุดหย่อน

น้ำขึ้น น้ำลง น้ำขึ้น น้ำลง หรือน้ำมาก น้ำน้อย เกิดขึ้นเพราะอำนาจดึงดูดของดวงจันทร์กับดวงอาทิตย์ดูดน้ำบนผิวโลกให้นูนขึ้น ดวงจันทร์แม้จะมีขนาดเล็กกว่าดวงอาทิตย์มากมาย แต่ดวงจันทร์อยู่ใกล้โลกมากกว่าดวงอาทิตย์ จึงมีแรงดึงดูดมากกว่าดวงอาทิตย์ เมื่อดวงจันทร์อยู่ในตำแหน่งใด น้ำก็จะถูกดูดให้นูนขึ้นทางนั้น ถึงอย่างไรก็ดี ดวงอาทิตย์ก็มีแรงดึงดูดช่วยดวงจันทร์อยู่มาก อนึ่ง พึงเข้าใจว่า เนื่องจากการหมุนรอบตัวเองของโลก และการหมุนเวียนของดวงจันทร์รอบ ๆ โลก จึงเป็นเหตุให้น้ำขึ้นน้ำลงในวันหนึ่งช้ากว่าวันต่อไปราว ๕๐ นาที

รูปแสดง น้ำน้อย น้ำมาก

น้ำขึ้นน้ำลงดังจะกล่าวต่อไปนี้ จะสังเกตเห็นได้ง่าย ๆ เฉพาะแต่ผู้ที่อยู่ใกล้ทะเลเท่านั้น ส่วนผู้ที่อยู่ตอนต้น ๆ แม่น้ำ หรือเหนือขึ้นไปมาก ๆ จะไม่เห็นน้ำในแม่น้ำลำคลองขึ้นลงตามเวลาดังกล่าว แต่จะเห็นน้ำไหลไปทางเดียวตามปรกติ

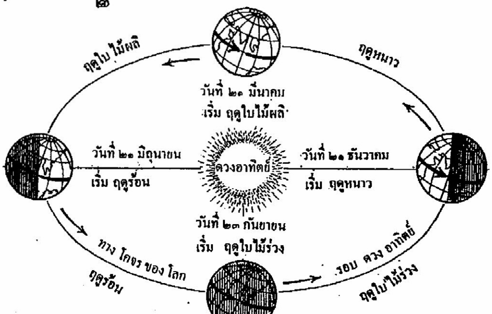
เพื่อให้เข้าใจดี จงสังเกตภาพตำแหน่งของดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์และโลก ในวันแรม ๑๔ ค่ำ ๑๕ ค่ำ ดวงอาทิตย์กับดวงจันทร์ อยู่ในแนวเดียวกันทางด้านหนึ่งของโลก เมื่อดวงอาทิตย์และดวงจันทร์อยู่ในตำแหน่งเช่นนี้ ย่อมมีแรงดึงดูดมาก เพราะช่วยกันดึงดูดถึงสองแรง น้ำบนผิวโลกตอนนั้นจึงนูนขึ้นมาก ส่วนทางด้านตรงข้ามกับที่ดวงจันทร์อยู่ จะเกิดแรงดึงดูดต้านทานเท่ากับแรงดึงดูดของดวงจันทร์ขึ้นตามธรรมชาติ น้ำจึงนูนขึ้นทางด้านตรงข้ามอีกทางหนึ่ง ครั้นถึงวันขึ้น ๑๔ ค่ำ ๑๕ ค่ำ ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์อยู่ในแนวเดียวกัน แต่อยู่คนละด้านของโลก ก็มีแรงดึงดูดน้ำบนผิวโลกทั้งสองข้างให้นูนขึ้นเช่นเดียวกัน ในระยะเวลาทั้งสองคราวดังกล่าวนี้จะเห็นได้ว่า เมื่อดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์และโลกอยู่ในแนวเดียวกัน น้ำจะนูนขึ้นมากกว่าปรกติ เรียกว่า **น้ำขึ้น** หรือ **น้ำมาก**

ครั้นถึงวันขึ้นหรือแรม ๗ ค่ำ ๘ ค่ำ หรือ ๙ ค่ำ ดวงจันทร์และดวงอาทิตย์อยู่เยื้องกัน แรงดึงดูดจึงไม่รวมกัน เพราะต่างก็แย่งกันดูด น้ำต้องถูกเฉลี่ยไป ฉะนั้นน้ำจึงนูนขึ้นน้อย เรียกว่า **น้ำลง** หรือ **น้ำน้อย**

เหตุที่เกิดฤดู

ทางที่โลกหมุนเวียนไปรอบ ๆ ดวงอาทิตย์ เรียกว่าทางโคจรของโลก เป็นวงรีคล้ายรูปไข่ และขณะที่โลกหมุนรอบตัวเอง แกนของโลกมิได้ตั้งตรงเป็นมุมฉากกับทางโคจรของโลก กล่าวคือ แกนของโลกเอียงเล็กน้อย ราว ๒๓ ๑/๒ องศา จึงทำให้พื้นโลกทุกส่วนได้รับแสงอาทิตย์ไม่เท่ากัน

เพื่อให้เข้าใจดี จงสังเกตภาพทางโคจรของโลกรอบดวงอาทิตย์ และตำแหน่งทั้ง ๔ ตำแหน่งของดวงอาทิตย์ การที่แกนของโลกเอียงอยู่ทางเดียว เป็นมุม ๒๓ ๑/๒ องศานี้ ทำให้ขั้วข้างหนึ่งเบนเข้าหาดวงอาทิตย์ และขั้วอีกข้างหนึ่งเบนออกจากดวงอาทิตย์ ครั้นโลกโคจรไปอยู่ทางด้านตรงข้ามกับตำแหน่งเดิม ขั้วข้างที่เคยเบนเข้าหาดวงอาทิตย์ก็จะเบนออกจากดวงอาทิตย์ และขั้วอีกข้างหนึ่งก็จะเบนเข้าหาดวงอาทิตย์แทนที่ ไม่ว่าโลกจะอยู่ที่ใดย่อมได้รับแสงสว่างซีกหนึ่งและมืดซีกหนึ่งเสมอ

แสดงวิถีโคจรของโลกรอบดวงอาทิตย์ ในรอบเวลา ๑ ปี เวียนไปตามลูกศรชี้ แกนของโลกเอียงอยู่ทางเดียว เป็นเหตุให้เกิดฤดูต่าง ๆ

ในวันที่ ๒๑ มีนาคม โลกโคจรมาอยู่ในที่แห่งหนึ่ง ในที่นี้ให้เป็นตำแหน่งที่ ๑ แกนของโลกจะตั้งฉากกับเส้นแสงอาทิตย์พอดี แสงอาทิตย์จะส่องตรงมายังบริเวณเส้นศูนย์สูตร ผู้ที่อยู่แถบเส้นศูนย์สูตรจะเห็นดวงอาทิตย์ตรงศีรษะในเวลาเที่ยง กลางวันกลางคืนเท่ากันทุกแห่งของโลก ทั้งขั้วโลกเหนือและขั้วโลกใต้ จะเห็นดวงอาทิตย์ขึ้นเวลา ๖.๐๐ น. และตกเวลา ๑๘.๐๐ น. ในแถบอบอุ่นทางซีกโลกฝ่ายเหนือ **เริ่มฤดูใบไม้ผลิ**

ถัดจากตำแหน่งที่ ๑ ไป ขณะที่โลกหมุน ขั้วโลกเหนือจะค่อย ๆ เอียงเข้าหาดวงอาทิตย์ พอถึงวันที่ ๒๑ มิถุนายน โลกจะโคจรมาอยู่ในตำแหน่งที่ ๒ แกนของโลกจะทำมุม ๖๖ ๑/๒ องศากับเส้นแสง

อาทิตย์ บริเวณซีกโลกฝ่ายเหนือได้รับแสงสว่างมาก ผู้ที่อยู่ตรงเส้นทรอปิค ออฟ แคนเซอร์ คือ เส้นรุ้งที่ ๒๓ ๑/๒ องศาเหนือ จะเห็นดวงอาทิตย์ตรงศีรษะในเวลาเที่ยง ขณะนี้บริเวณเส้นอาร์กติก เซอร์เคิล ซึ่งอยู่ทางขั้วโลกเหนือ ได้รับแสงสว่างตลอดเวลา ๒๔ ชั่วโมง ส่วนบริเวณเส้นแอนตาร์กติก เซอร์เคิล ซึ่งอยู่ทางขั้วโลกใต้ จะไม่ได้รับแสงสว่างเลยเป็นเวลากลางคืนตลอดเวลา ๒๔ ชั่วโมง ฉะนั้นจะเห็นได้ว่า บริเวณทางซีกโลกฝ่ายเหนือ ได้รับแสงสว่างมาก เวลากลางวันจึงยาวกว่ากลางคืน ส่วนบริเวณทางซีกโลกฝ่ายใต้ ได้รับแสงสว่างน้อย เวลากลางวันจึงสั้นกว่ากลางคืน แถบอบอุ่นทางซีกโลกฝ่ายเหนือ **เริ่มฤดูร้อน**

ถัดจากตำแหน่งที่ ๒ ไป ขณะที่โลกหมุน ขั้วโลกซีกเหนือจะค่อย ๆ เบนออกจากดวงอาทิตย์ และกลางวันก็สั้นลงทุกที พอถึงวันที่ ๒๓ กันยายน โลกโคจรมาอยู่ในตำแหน่งที่ ๓ แกนของโลกจะตั้งฉากกับเส้นแสงอาทิตย์พอดี ผู้ที่อยู่แถบเส้นศูนย์สูตรจะเห็นดวงอาทิตย์ตรงศีรษะในเวลาเที่ยง กลางวันกลางคืนเท่ากันทุกแห่งของโลก จะเห็นดวงอาทิตย์ขึ้นเวลา ๖.๐๐ น. และตกเวลา ๑๘.๐๐ น. โลกอยู่ในตำแหน่งนี้ก็เช่นเดียวกับเมื่อโลกอยู่ในตำแหน่งวันที่ ๒๑ มีนาคม แถบอบอุ่นทางซีกโลกฝ่ายเหนือ **เริ่มฤดูใบไม้ร่วง**

ถัดจากตำแหน่งที่ ๓ ไป ขณะที่โลกหมุน ขั้วโลกเหนือจะค่อย ๆ เบนออกจากดวงอาทิตย์ยิ่งขึ้น ส่วนทางขั้วโลกใต้ก็จะค่อย ๆ เอียงเข้าหาดวงอาทิตย์มากขึ้น เวลากลางวันทางซีกโลกฝ่ายใต้จะยาวขึ้นเป็นลำดับ พอถึงวันที่ ๒๑ ธันวาคม โลกจะโคจรมาอยู่ในตำแหน่งที่ ๔ แกนของโลกจะทำมุม ๑๑๓ ๑/๒ องศากับเส้นแสงอาทิตย์ ผู้ที่อยู่ตรงเส้น ทรอปิค ออฟ แคปริคอร์น คือเส้นรุ้งที่ ๒๓ ๑/๒ องศาใต้ จะเห็นดวงอาทิตย์ตรงศีรษะในเวลาเที่ยง ขณะนี้บริเวณเส้นแอนตาร์กติก เซอร์เคิล ซึ่งอยู่ทางขั้วโลกใต้ ได้รับแสงสว่างตลอดเวลา ๒๔ ชั่วโมง ส่วนบริเวณเส้นอาร์กติก เซอร์เคิล ซึ่งอยู่ทางขั้วโลกเหนือ จะไม่ได้รับแสงสว่างเลย เป็นเวลากลางคืนตลอด ๒๔ ชั่วโมง ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าบริเวณซีกโลกฝ่ายเหนือ กลางวันสั้นกว่ากลางคืน ส่วนบริเวณซีกโลกฝ่ายใต้ กลางวันยาวกว่ากลางคืน แถบอบอุ่นทางซีกโลกฝ่ายเหนือ **เริ่มฤดูหนาว**

ถัดจากตำแหน่งที่ ๔ นี้ไป โลกก็โคจรมาอยู่ในตำแหน่งแรกอีก คือตำแหน่งวันที่ ๒๑ มีนาคม ซึ่งครบรอบ ๑ ปีพอดี

ฤดู คือระยะเวลาของปี ซึ่งแบ่งออกเป็น ๓ หรือ ๔ ระยะ โดยถือเกณฑ์ตำแหน่งของโลกขณะที่โคจรไปรอบดวงอาทิตย์ บริเวณในเขตอบอุ่นมี ๔ ฤดู คือ ฤดูใบไม้ผลิ ฤดูร้อน ฤดูใบไม้ร่วง และฤดูหนาว

ฤดูใบไม้ผลิ เริ่มแต่วันที่ ๒๑ มีนาคม ต้นไม้ต่าง ๆ ในแถบอบอุ่นเหนือ จะเริ่มผลิใบในระยะนี้ ฤดูนี้สิ้นสุดลงในวันที่ ๒๐ มิถุนายน รวมเวลานานราว ๓ เดือน

ฤดูร้อน เริ่มแต่วันที่ ๒๑ มิถุนายน ประเทศต่าง ๆ ในแถบอบอุ่นเหนือจะเริ่มมีอากาศร้อน ฤดูนี้สิ้นสุดลงในวันที่ ๒๒ กันยายน รวมเวลาราว ๓ เดือน

ฤดูใบไม้ร่วง เริ่มแต่วันที่ ๒๓ กันยายน ต้นไม้ต่าง ๆ ในแถบอบอุ่นเหนือ ใบจะร่วงจนหมดต้นในระยะนี้ ฤดูนี้สิ้นสุดลงในวันที่ ๒๐ ธันวาคม รวมเวลาราว ๓ เดือน

ฤดูหนาว เริ่มแต่วันที่ ๒๑ ธันวาคม ประเทศต่าง ๆ ในแถบอบอุ่นเหนือ จะเริ่มมีอากาศหนาว มีหิมะตกปกคลุมทั่วไป น้ำในแม่น้ำลำคลองบางแห่งจับตัวแข็ง ฤดูนี้สิ้นสุดลงในวันที่ ๒๐ มีนาคม รวมเวลาราว ๓ เดือน

ส่วนบริเวณขั้วโลกเหนือและขั้วโลกใต้ มีเพียง ๒ ฤดูเท่านั้น คือ ฤดูหนาว กับ ฤดูร้อน มีระยะเวลาฤดูละ ๖ เดือน บริเวณในแถบร้อน ซึ่งอยู่ในเขตที่มีลมประจำพัดผ่าน เมื่อลมประจำพัดผ่านทะเลหรือมหาสมุทรก็หอบเอาไอน้ำมาด้วย จึงทำให้บริเวณนี้ได้รับความชุ่มชื้นมีฝนตกชุกอยู่หลายเดือน แต่เมื่อลมประจำพัดผ่านพื้นแผ่นดินส่วนใหญ่ บริเวณนี้ได้รับความหนาวและแห้งแล้ง ซึ่งมีระยะเวลาหลายเดือน ฉะนั้นในเขตร้อนจึงมี ๓ ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน และฤดูหนาว

แถบความร้อนหนาวของโลก แบ่งออกเป็น ๕ แถบ คือ

๑. **แถบร้อน** อยู่ระหว่างเส้น ทรอปิค ออฟ แคนเซอร์ กับเส้นทรอปิค ออฟ แคปริคอร์น เส้นทั้งสองนี้ต่างอยู่ห่างจากเส้นศูนย์สูตร ๒๓ ½ องศา ภูมิภาคนี้ได้รับแสงแดดส่องตรงจากดวงอาทิตย์ จึงมีปริมาณความร้อนมากกว่าแถบอื่น ๆ จัดว่าเป็นแถบที่มีอากาศร้อนที่สุดในโลก

แผนที่แสดงแถบต่าง ๆ ของโลก

๒. **แถบอบอุ่นเหนือ** อยู่ระหว่างเส้นทรอปิค ออฟ แคนเซอร์ กับ เส้นอาร์กติก เซอร์เคิล ภูมิภาคนี้ได้รับแสงแดดส่องเฉียง จึงมีปริมาณความร้อนปานกลาง อากาศในแถบนี้อบอุ่น

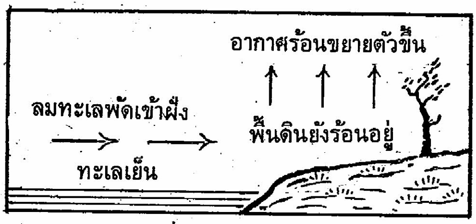
๓. **แถบอบอุ่นใต้** อยู่ระหว่างเส้นทรอปิค ออฟ แคปริคอร์น กับเส้นแอนตาร์กติก เซอร์เคิล ปริมาณความร้อนในภูมิภาคนี้เช่นเดียวกับแถบอบอุ่นเหนือ

๔. **แถบหนาวเหนือ** อยู่ระหว่างเส้นอาร์กติก เซอร์เคิล กับขั้วโลกเหนือ ภูมิภาคนี้ได้รับแสงแดดส่องเฉียงมาก จึงมีปริมาณความร้อนน้อยมาก อากาศในแถบนี้หนาวที่สุดในโลก

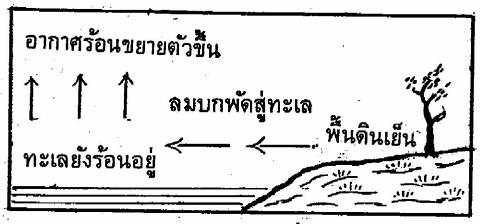
๕. **แถบหนาวใต้** อยู่ระหว่างเส้นแอนตาร์กติก เซอร์เคิล กับขั้วโลกใต้ อากาศในแถบนี้หนาวจัดเช่นเดียวกับแถบหนาวเหนือ

ลมบก ลมทะเล บริเวณใกล้ฝั่งทะเลในแถบร้อน มีลมประจำพัดแรงอยู่ทุกวัน ความเปลี่ยนแปลงของทิศทางลมมีอยู่เสมอ ที่เป็นเช่นนี้ เพราะเวลากลางวันพื้นแผ่นดินได้รับความร้อนจากดวงอาทิตย์เร็วกว่าพื้นน้ำในทะเล อากาศบนพื้นแผ่นดินได้รับความร้อนก็พองตัวลอยขึ้นสู่เบื้องสูง อากาศบน

พื้นน้ำทะเล ซึ่งเย็นกว่าและหนักกว่าก็พัดเข้ามาแทนที่ จึงเกิดกระแสลมพัดจากทะเลเข้าสู่ฝั่ง เรียกว่า **ลมทะเล** พอถึงเวลากลางคืน พื้นแผ่นดินคายความร้อนออกได้เร็วกว่าพื้นน้ำ อากาศซึ่งอยู่เหนือพื้นน้ำทะเลได้รับความร้อน ก็พองตัวลอยขึ้นสู่เบื้องสูง อากาศบนพื้นแผ่นดินซึ่งเย็นกว่าและหนักกว่า ก็พัดเข้ามาแทนที่ จึงเกิดกระแสลมพัดจากพื้นแผ่นดินสู่พื้นน้ำทะเล เรียกว่า **ลมบก**

รูปแสดงลมทะเลพัด

รูปแสดงลมบกพัด

ลมบกและลมทะเล มีประโยชน์แก่ชาวประมงของประเทศเราเป็นอันมาก คือในตอนค่ำ นำเรือใบออกจากฝั่งไปจับปลาในทะเลโดยอาศัยลมบก พอถึงตอนเช้าก็นำเรือใบกลับเข้าฝั่ง โดยอาศัยลมทะเล ข้อที่น่าสังเกตก็คือ ลมบกและลมทะเลผลัดกันพัดคราวละ ๑๒ ชั่วโมง

ลมมรสุม เป็นลมที่เกิดขึ้นทำนองเดียวกันกับลมบกและลมทะเล แต่ไม่ผลัดกันพัดชั่วเวลากลางวันและกลางคืนเหมือนอย่างลมบกและลมทะเลดังกล่าวมาแล้ว ลมมรสุมผลัดกันพัดคราวหนึ่ง ๆ ราว ๖ เดือน ต่อไปนี้จะกล่าวเฉพาะลมมรสุมที่พัดในทวีปเอเชียเท่านั้น เพราะเป็นลมมรสุมที่พัดแรงกว่าและสำคัญกว่าในแถบอื่น ๆ ของโลก

แผนที่แสดงลมมรสุม

ลมมรสุมในแถบทวีปเอเชียนี้อาจแบ่งออกได้เป็น ๒ ชนิด คือ **ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้** ซึ่งพัดจากพื้นทะเลหรือมหาสมุทรไปสู่พื้นแผ่นดินผืนใหญ่ในทวีปเอเชีย และ **ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ** ซึ่งพัดจากพื้นแผ่นดินผืนใหญ่ในทวีปเอเชีย ไปสู่ทะเลหรือมหาสมุทร ดังจะได้อธิบายเพื่อความเข้าใจพอเป็นสังเขปต่อไปนี้

ในฤดูร้อน ภูมิภาคของทวีปเอเชีย บริเวณตอนกลางและตอนใต้ ได้รับความร้อนจากดวงอาทิตย์ยิ่งกว่าบริเวณพื้นน้ำในมหาสมุทรอินเดีย ฉะนั้นอากาศในตอนกลางและตอนใต้ของทวีปเอเชียได้รับความร้อน จึงพองตัวลอยขึ้นสู่เบื้องสูง ลมในเขตมหาสมุทรอินเดียซึ่งเย็นกว่าและหนักกว่าจึงพัดเข้ามาแทนที่ แต่เนื่องด้วยการหมุนของโลก กระแสลมจึงหันเหไปทางขวา ลมซึ่งพัดจากมหาสมุทรอินเดียไปสู่พื้นแผ่นดินผืนใหญ่ตอนกลางและตอนใต้ของทวีปเอเชียนี้ เรียกว่า **ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้** เนื่องจากลมพัดผ่านพื้นน้ำอันกว้างใหญ่ จึงพัดพาเอาไอน้ำไปด้วยเป็นจำนวนมาก ทำให้บริเวณซึ่งลมนี้พัดผ่านมีฝนตกชุก เช่นในแถบภูเขากาตส์ตะวันตก แถบภูเขาหิมาลัย แถบภูเขาตะนาวศรี และแถบภูเขาทางภาคเหนือของไทย

ในฤดูหนาว ดวงอาทิตย์ส่องตรงราวแถบเหนือของทวีปออสเตรเลีย บริเวณแถบนี้ได้รับความ

ร้อนจัดมาก อากาศซึ่งอยู่ในภูมิภาคนี้ได้รับความร้อนก็พองตัวลอยขึ้นไป อากาศบนพื้นแผ่นดินอันกว้างใหญ่ในตอนกลางทวีปเอเชีย ซึ่งเย็นกว่าและหนักกว่าก็พัดมาแทนที่ กระแสลมเย็นซึ่งพัดผ่านพื้นแผ่นดินผืนใหญ่ท่ามกลางทวีปเอเชียไปสู่ทะเลและมหาสมุทรนี้ เรียกว่า **ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ** ลมนี้ได้พัดพาความหนาวและความแห้งแล้งมาสู่ยังตำบลต่าง ๆ ที่พัดผ่านไป แต่ถ้าลมนี้พัดผ่านทะเล ก็พัดพาเอาไอน้ำไปด้วย จึงเป็นเหตุให้ฝนตกชุกในดินแดนอินเดียภาคตะวันออก เกาะลังกา และทางภาคใต้ของประเทศไทย

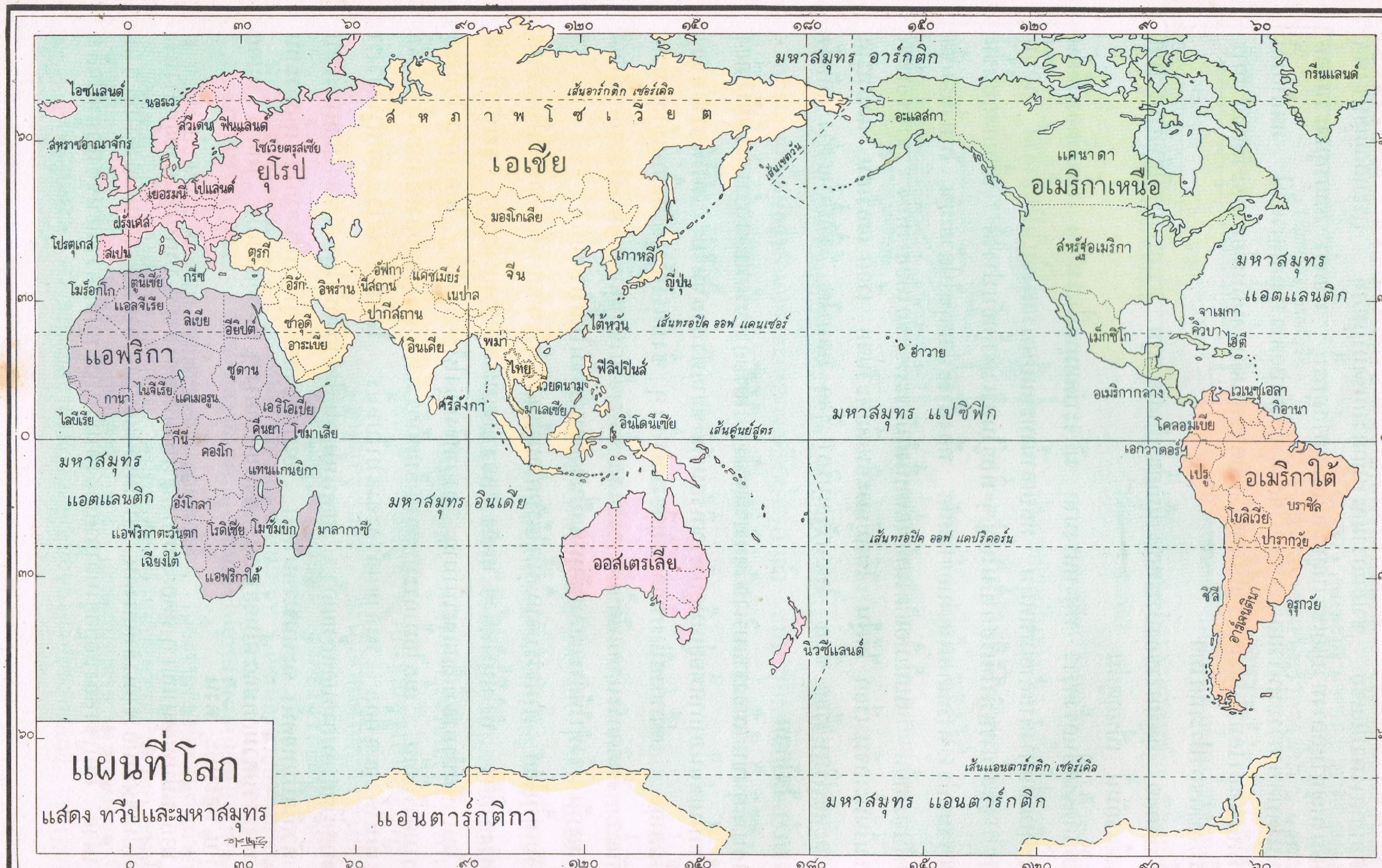
ข้อที่น่าสังเกตก็คือ ฤดูหนาวของประเทศเรานั้นเกี่ยวกับลมมรสุม ส่วนทางภาคใต้ของประเทศเราในระยะเวลาเดียวกันนี้ เป็นฤดูฝน

ลมไต้ฝุ่น เป็นลมที่เกิดขึ้นเป็นครั้งคราว พัดรุนแรงมาก มักจะพัดหมุนเป็นวงกลม เมื่อเกิดลมไต้ฝุ่นขึ้นในทะเล จะเห็นเป็นทางดำคล้ายเมฆหมุน หอบเอาน้ำทะเลเป็นพวยพุ่งขึ้นไปในอากาศ ลมนี้มีกำลังพัดแรงมาก จนสามารถทำให้เรือกำปั่นใหญ่ ๆ ที่อยู่ในบริเวณนั้นอับปางได้ เมื่อเกิดลมนี้ขึ้นอากาศจะวิปริตปรวนแปร ทำให้เกิดพายุฝนอย่างหนัก ท้องฟ้าจะปกคลุมไปด้วยเมฆ ในทวีปเอเชียลมไต้ฝุ่นมักเกิดในทะเลจีน ลมนี้เมื่อเกิดในท้องถิ่นหนึ่งก็มักจะเรียกชื่อไปอย่างหนึ่ง จึงมีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน เช่นในทะเลจีน เรียก **ไต้ฝุ่น** ในหมู่เกาะอินเดียตะวันตก เรียก **เฮอริเคน** แถบทะเลทรายในอาหรับและแอฟริกา เรียก **ซิมูล** ในสหรัฐอเมริกา เรียก **ทอนาโด** ชื่อที่เรียกต่าง ๆ กันดังกล่าวนี้ รวมเรียกว่า **ไซโคลน**

เหตุที่เกิดลมไต้ฝุ่นขึ้นก็เนื่องจากบริเวณใดบริเวณหนึ่ง ได้รับความร้อนมากกว่าบริเวณข้างเคียงแห่งอื่น ๆ เมื่อเป็นเช่นนี้อากาศที่อยู่เหนือบริเวณที่ร้อนจัดก็ขยายตัวลอยขึ้นไป ทำให้แรงดันของอากาศบริเวณนั้นต่ำลง แต่อากาศในบริเวณข้างเคียงแห่งอื่น ๆ ซึ่งมีแรงดันสูงก็เคลื่อนเข้าสู่บริเวณที่อากาศมีแรงดันต่ำ จึงเกิดกระแสลมพัดขึ้น กระแสลมที่พัดเข้ามาจากทุกทิศทุกทางโดยรอบบริเวณนั้น ก็เข้ามาปะทะกัน จึงทำให้กระแสลมพัดหมุนเป็นวงกลมเกิดขึ้นในบริเวณนั้น

ปรากฏการณ์ของน้ำบนพื้นโลก ตามธรรมดาเมื่อน้ำได้รับความร้อน ก็ระเหยเป็นไอลอยขึ้นไปในอากาศ ความร้อนของดวงอาทิตย์ ทำให้น้ำในห้วย หนอง คลอง บึง ทะเล และมหาสมุทร ระเหยเป็นไอได้มากที่สุด ไอน้ำเป็นปรมาณูที่เล็กและเบามาก อากาศจึงพยุงให้ลอยอยู่ได้ ในอากาศมีไอน้ำอยู่ทั่วไป แต่เรามองไม่เห็น เมื่อไอน้ำกระทบความเย็นเข้าก็รวมตัวกันเป็นละอองหรือหยดน้ำ วิธีทดลองที่พอจะเห็นได้ง่าย ๆ ก็คือ หาถ้วยแก้วสะอาดมาใบหนึ่ง ใส่น้ำแข็งตั้งไว้ สักครู่เดียวเราจะเห็นหยดน้ำจับอยู่โดยรอบภายนอกถ้วยแก้ว หยดน้ำเหล่านี้เกิดจากไอน้ำในอากาศ เมื่อมากระทบความเย็นก็รวมตัวกันเป็นหยดน้ำ ฉะนั้นจะเห็นได้ว่า ไอน้ำที่ล่องลอยอยู่ทั่วไปในอากาศ เมื่อกระทบกับความเย็นเข้าก็จะรวมตัวมีลักษณะเป็นอย่างอื่น ซึ่งเรียกชื่อต่าง ๆ กันออกไปเป็น น้ำค้าง หมอก เมฆ ฝน ลูกเห็บ และหิมะ ดังนี้

น้ำค้าง น้ำค้างเป็นหยดน้ำเล็ก ๆ ติดอยู่บนใบหญ้าใบไม้หรือสิ่งต่าง ๆ บนพื้นดินซึ่งอยู่กลางแจ้งในตอนเช้า ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากเวลากลางคืน พื้นแผ่นดินเย็นลง อากาศซึ่งอยู่ในเบื้องต่ำใกล้ ๆ กับพื้นดินก็เย็นลงด้วย ไอน้ำซึ่งล่องลอยอยู่ในอากาศเบื้องต่ำนี้ กระทบกับความเย็นของอากาศใกล้ ๆ

ภาคพื้นดิน	ทวีป อเมริกาเหนือ	๘,๕๐๐,๐๐๐	ตารางไมล์	ทวีป ออสเตรเลีย	๓,๐๐๐,๐๐๐	ตารางไมล์	ภาคพื้นน้ำ	มหาสมุทร แอตแลนติก	๓๔,๕๐๐,๐๐๐ ตารางไมล์	มหาสมุทร อาร์กติก	๕,๕๐๐,๐๐๐	ตารางไมล์
	ทวีป อเมริกาใต้	๗,๐๐๐,๐๐๐	,,	แอนตาร์กติกา และอื่นๆ	๖,๒๐๐,๐๐๐	,,		มหาสมุทร แปซิฟิก	๖๘,๐๐๐,๐๐๐ ,,	มหาสมุทร แอนตาร์กติก	๔,๐๐๐,๐๐๐	,,
	ทวีป ยุโรป	๓,๘๐๐,๐๐๐	,,					(รวมทะเลเมดิเตอร์เรเนียน)				
	ทวีป เอเชีย	๑๗,๐๐๐,๐๐๐	,,	รวมภาคพื้นดิน	๕๗,๐๐๐,๐๐๐	,,		มหาสมุทร อินเดีย	๒๘,๐๐๐,๐๐๐ ,,	รวมภาคพื้นน้ำ	๑๔๐,๐๐๐,๐๐๐	,,
	ทวีป แอฟริกา	๑๑,๕๐๐,๐๐๐	,,							รวมพื้นที่ผิวโลก	๑๙๗,๐๐๐,๐๐๐	,,

เขียนโดย นายทองใบ แตงน้อย ป.ม.

พื้นดินเข้า จึงรวมตัวกันเป็นหยดน้ำ หยดน้ำเหล่านี้เรียกว่า **น้ำค้าง** ในคืนที่มีเมฆปกคลุมในท้องฟ้ามาก จะมีน้ำค้างน้อย เพราะเหตุว่าเมฆกักกั้นความร้อนไว้ ทำให้อากาศเบื้องต่ำอบอ้าว ไอน้ำจึงไม่รวมตัวกัน น้ำค้างจึงมีน้อยในคืนนั้น ถ้าคืนใดในท้องฟ้าโปร่งไม่มีเมฆปกคลุม น้ำค้างจะมีมากในคืนนั้น

หมอก ตอนเช้า ๆ ในฤดูหนาวของประเทศเราจะเห็นเป็นควันสีขาวอยู่ทั่วไป ถ้าวันใดอากาศหนาวมากก็จะเห็นเป็นควันสีขาวหนามาก ควันสีขาว ๆ นี้เรียกว่า **หมอก** ที่มีหมอกเกิดขึ้นนี้เนื่องจากไอน้ำซึ่งระเหยขึ้นมาไม่ทันที่จะลอยขึ้นสูง ก็มากระทบกับความเย็นของอากาศเบื้องต่ำเข้าเสียก่อน จึงรวมตัวกันเป็นละอองน้ำ มองเห็นเป็นควันขาว ๆ ลอยอยู่ไล่เลี่ยกับพื้นโลก พอถึงตอนสายแสงแดดสาดส่องมายังพื้นโลก ความเยือกเย็นของอากาศเบื้องต่ำบรรเทาลง หมอกก็จางหายไปหมด ในประเทศที่อยู่ในเขตอบอุ่นหรือเขตหนาวจะมีหมอกหนามาก กว่าหมอกจะจางหายไปหมดก็เป็นเวลานาน จึงไม่สะดวกแก่การเดินเรือหรือการนำเครื่องบินลงสู่สนามเป็นอย่างยิ่ง

เมฆ เมฆมีลักษณะอย่างเดียวกับหมอก เป็นละอองไอน้ำจับกลุ่มลอยอยู่เบื้องสูง เพราะอากาศเบื้องสูงหนาวเย็นกว่าอากาศเบื้องต่ำ และละอองไอน้ำก็ยังเบาอยู่ อากาศจึงพยุงให้ลอยอยู่ได้ ตามยอดเขาสูง ๆ ในประเทศเรา บางวันจะเห็นมีกลุ่มเมฆปกคลุมอยู่ ถ้าหากเราขึ้นไปบนยอดเขาตรงที่มีเมฆกลุ่มนั้น ก็จะสังเกตเห็นได้ว่า ไม่ต่างกับเมื่อเราเดินทางผ่านหมอกในฤดูหนาวเลย

ฝน กลุ่มเมฆที่เราเห็นล่องลอยอยู่เบื้องบนนั้น เมื่อไปกระทบกับความเย็นของอากาศเบื้องบนมาก ๆ เข้า ก็จะรวมตัวกันเป็นหยดน้ำ มีน้ำหนักมากจนอากาศพยุงไว้ไม่ได้ ก็ตกลงมาสู่พื้นโลก เราเรียกว่า **ฝน** ฝนมีความสำคัญอย่างยิ่งเกี่ยวกับการเพาะปลูก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การทำนาในประเทศเราต้องอาศัยน้ำฝนเป็นสำคัญ บริเวณภูเขาช่วยให้ฝนตกได้มาก เพราะตามยอดเขาสูง ๆ มีอากาศเย็นมาก เมื่อลมพัดพาเอาไอน้ำมากระทบกับความเย็นเข้า เมฆก็จะรวมตัวกันเป็นหยดน้ำฝน จะสังเกตเห็นได้ว่าแถบภูเขาจะมีฝนตกชุกกว่าแถบอื่น ๆ

หิมะ บริเวณที่อยู่ในเขตอบอุ่นหรือเขตหนาว พอถึงฤดูหนาว มีอากาศหนาวมาก ตอนเช้า ๆ จะเห็นละอองขาว ๆ เป็นเกล็ดแข็งปลิวตกลงมาเป็นฝอย ๆ ปกคลุมอยู่ทั่วบริเวณขาวโพลนไปหมด เกล็ดแข็งเป็นละอองขาวเหล่านี้ เรียกว่า **หิมะ** หิมะเกิดจากไอน้ำซึ่งล่องลอยอยู่ในอากาศมารวมตัวกันเข้า ในบริเวณที่มีอากาศเย็นจัด ปรอทลดต่ำกว่าขีดน้ำแข็ง (๓๒° ฟาเรนไฮท์) ไอน้ำจึงจะจับตัวกันเข้าเป็นหิมะ ส่วนในเขตร้อนจะไม่มีหิมะตกถึงพื้นดินเลย แต่ตามยอดเขาสูง ๆ เช่น ยอดเขาเอเวอเรสต์ ซึ่งอยู่ในเทือกเขาหิมาลัย จะมีหิมะปกคลุมอยู่ตลอดปี เพราะยอดเขานี้สูงมาก อากาศที่ยอดเขาเย็นจัด ฉะนั้น จึงเห็นได้ว่าประเทศร้อน **เส้นหิมะ** (ขั้นของอากาศที่ไอน้ำรวมตัวกันเป็นหิมะได้) อยู่สูงมาก ส่วนในประเทศหนาว เส้นหิมะอยู่ต่ำติดพื้นดิน

ลูกเห็บ ลูกเห็บเกิดขึ้นจากไอน้ำที่รวมตัวกันเข้าเป็นเม็ดฝน แต่ยังไม่ทันตกลงมาถึงพื้นดินก็ถูกพายุพัดพาไปกระทบกับอากาศซึ่งมีความเย็นจัดในเบื้องสูง หยดน้ำฝนเหล่านี้ก็รวมตัวกันเข้า กลายเป็นก้อนน้ำแข็งเล็ก ๆ ตกลงมาสู่พื้นดิน ก้อนน้ำแข็งเล็ก ๆ เหล่านี้ เราเรียกว่า **ลูกเห็บ** ในประเทศเรา ลูกเห็บมักตกตอนเริ่มฤดูฝนในวันที่มีพายุจัดฟ้าคะนอง บางทีก็ตกปนลงมากับฝน

เขียนโดย นายทองใบ แตงน้อย ป.ม.

ภูมิศาสตร์ภูมิภาค

ทวีปเอเชีย

ที่ตั้งและอาณาเขต ทวีปเอเชียตั้งอยู่ทางซีกเหนือของโลก มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ จดมหาสมุทรอาร์กติก **ทิศตะวันออก** จดมหาสมุทรแปซิฟิก **ทิศใต้** จดมหาสมุทรอินเดีย

ทิศตะวันตก จดทะเลแดง ทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ทะเลมาร์มะรา ทะเลดำ ทะเลสาบแคสเปียน แม่น้ำอูรัล และภูเขาอูรัล ทวีปนี้มีอาณาเขตกว้างใหญ่กว่าทวีปอื่น ๆ ทั้งสิ้น มีพื้นที่ประมาณ ๑๗ ล้านตารางไมล์

ภูมิประเทศ ตอนเหนือเป็นที่ราบต่ำกว้างใหญ่มาก ตอนกลางเป็นเนินสูงและที่ราบสูง ประกอบด้วยภูเขาสูงใหญ่ ตอนใต้บางแห่งเป็นที่ราบสูงประกอบด้วยภูเขา บางแห่งเป็นที่ราบต่ำ

ภูเขา ตอนกลางทวีปมีภูเขาใหญ่ติดต่อกันเป็นพืดยาวหลายร้อยไมล์ เช่น ภูเขาหิมาลัย ภูเขาฮินดูกูษ ภูเขาเทียนชาน ภูเขาอัลตินตัก ภูเขาคุนลุ้น ภูเขาคาราโครัม ภูเขาอัลไต ภูเขาอินชาน

ที่ราบสูง ที่ราบสูงที่สำคัญ คือที่ราบสูงในทิเบต เป็นที่ราบสูงที่สุดในโลก สูงกว่าระดับน้ำทะเลประมาณ ๑๓,๐๐๐ ฟุต ที่ราบสูงอื่น ๆ คือ ที่ราบสูงอาหรับ ที่ราบสูงอิหร่าน (เปอร์เซีย) ที่ราบสูงเดคคาน (ในอินเดียตอนใต้)

ที่ราบต่ำ ได้แก่ที่ราบต่ำในไซบีเรีย ที่ราบต่ำในลุ่มแม่น้ำสินธุ กับแม่น้ำคงคา ที่ราบต่ำในลุ่มแม่น้ำแยงซีเกียง กับแม่น้ำฮวงโห

ทะเลทราย ได้แก่ทะเลทรายโกบี ทะเลทรายรุบแอลคาลี ทะเลทรายซีเรีย ทะเลทรายธาระในอินเดีย

แม่น้ำ แม่น้ำที่สำคัญทางเหนือ คือ แม่น้ำออบ แม่น้ำเยนีเซีย แม่น้ำลีนา แม่น้ำสำคัญทางตะวันออก คือ แม่น้ำอามูร์ แม่น้ำฮวงโห แม่น้ำแยงซีเกียง แม่น้ำซีเกียง แม่น้ำสำคัญทางใต้ คือ แม่น้ำโขง แม่น้ำสาละวิน แม่น้ำอิระวดี แม่น้ำคงคา แม่น้ำโคธาวารี แม่น้ำกฤษณา แม่น้ำสินธุ แม่น้ำสำคัญที่ไหลลงสู่ทะเลสาบ คือ แม่น้ำอามูดาเรีย แม่น้ำเซอร์ดาเรีย แม่น้ำอูรัล

ทะเลสาบ ทะเลสาบแคสเปียน มีเนื้อที่ ๑๖๙,๓๘๐ ตารางไมล์ เป็นทะเลสาบน้ำเค็มที่ใหญ่ที่สุดในโลก ทะเลสาบอารัล ทะเลสาบบาลคาช ทะเลสาบไบคาล

อากาศ ตอนเหนือ บริเวณทูนดราส์ ซึ่งอยู่ทางเหนือสุดของทวีป อากาศหนาวจัด น้ำในแม่น้ำลำคลองจับตัวแข็งเกือบตลอดปี พืชที่ขึ้นมีหญ้ามอสและตะไคร่น้ำ ไม่ใคร่มีผู้คนอาศัยอยู่ในบริเวณนี้ ถัดบริเวณนี้ลงมา คือดินแดนไซบีเรียตอนกลาง และแมนจูเรียตอนเหนือ (ดูตามเส้นทางรถไฟทรานส์–ไซบีเรีย) ความหนาวของอากาศค่อยลดลงบ้าง เพราะได้รับแสงแดดอ่อน ๆ เกือบตลอดปี พื้นดินดี ทำการปลูกข้าวสาลีได้ และมีทุ่งหญ้าใหญ่เหมาะแก่การเลี้ยงสัตว์ จึงมีผู้คนอาศัยอยู่มากขึ้น

ตอนกลาง อยู่ในแถบอบอุ่น อากาศร้อนหนาวปานกลาง มีฝนตกชุก พืชพันธุ์ธัญญาหารอุดมจึงมีผู้คนอาศัยอยู่คับคั่ง บริเวณนี้ได้แก่ ญี่ปุ่น เกาหลี จีน สหภาพโซเวียตตอนใต้ และอิหร่านตอนเหนือ บริเวณทุ่งใหญ่ ที่เรียกว่า สเตปป์ส์ นั้น เหมาะแก่การเลี้ยงสัตว์เป็นอันมาก แต่บริเวณที่สูงตอนกลางทวีป คือ ดินแดนทิเบต ซินเกียง และมองโกเลียนั้น บางแห่งอากาศแห้งแล้งไม่ใคร่มีฝน บางแห่งกันดารมากจนเป็นทะเลทราย บางแห่งเต็มไปด้วยภูเขาสูงใหญ่และเนินสูง เป็นอุปสรรคแก่การเพาะปลูก จึงมีผู้คนอาศัยอยู่น้อยในบริเวณเช่นนี้

ตอนใต้ อยู่ในแถบร้อน หรือแถบมรสุม อากาศร้อนและมีฝนตกชุกมาก พืชพันธุ์ธัญญาหารอุดมสมบูรณ์ มีผู้คนอาศัยอยู่คับคั่ง บริเวณนี้ได้แก่ อินเดีย พม่า ไทย เวียดนาม ฟีลิปปินส์ ถัดบริเวณนี้ลงมา คือ แถบศูนย์สูตร ได้รับแสงแดดส่องตรงตลอดปี ฤดูร้อนมีอากาศร้อนจัดและ

มีฝนตกชุกมาก ในฤดูหนาวมีอากาศอบอุ่น บริเวณนี้ได้แก่ มลายา ชวา สุมาตรา บอร์เนียว เซลีเบส นิวกีนี เป็นต้น

การอาชีพ การอาชีพของพลเมืองย่อมแตกต่างกันตามลักษณะภูมิประเทศและดินฟ้าอากาศ บริเวณใดดินดี มีฝนตกชุกมาก และอากาศร้อน พืชพันธุ์ก็เจริญงอกงาม บริเวณใดหนาวจัด หรือแห้งแล้งกันดาร พืชพันธุ์ก็ไม่ใคร่ขึ้น ต่อไปนี้ คือทรัพยากรที่สำคัญของทวีปเอเชีย

๑. **พืช** พืชสำคัญที่ปลูกกันมากในประเทศต่อไปนี้

ข้าว	:–จีน อินเดีย ไทย พม่า ญี่ปุ่น เกาหลี	ข้าวสาลี	:–สหภาพโซเวียต อินเดีย จีน
ถั่ว	:–จีน อินเดีย	ฝ้าย	:–อินเดีย จีน ญี่ปุ่น
มะพร้าว	:–มาเลเซีย อินโดนีเซีย อินเดีย ไทย ศรีลังกา	อ้อย	:–อินเดีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ไทย
กล้วย	:–อินเดีย อินโดนีเซีย	ชา	:–จีน อินเดีย ศรีลังกา ญี่ปุ่น
กาแฟ	:–อินโดนีเซีย	ยาสูบ	:–อินเดีย ญี่ปุ่น ตุรกี ฟิลิปปินส์
ยางพารา	:–มาเลเซีย ไทย ศรีลังกา	ปอ	:–บังคลาเทศ

๒. **แร่** แร่สำคัญที่ขุดได้มากในประเทศต่อไปนี้

เหล็ก	:–อินเดีย จีน ญี่ปุ่น	ทองแดง	:–ญี่ปุ่น สหภาพโซเวียต อินเดีย จีน ตุรกี
เงิน	:–สหภาพโซเวียต จีน ญี่ปุ่น	ทองคำ	:–สหภาพโซเวียต จีน อินเดีย
เพชร พลอย	:–อินเดีย สหภาพโซเวียต พม่า ศรีลังกา	พลวง	:–จีน
ตะกั่ว	:–พม่า สหภาพโซเวียต อินเดีย จีน ญี่ปุ่น	ถ่านหิน	:–จีน สหภาพโซเวียต อินเดีย ญี่ปุ่น
ดีบุก	:–มาเลเซีย ไทย	ปิโตรเลียม	:–คูเวต ซาอุดีอาระเบีย อิรัก อิหร่าน อินโดนีเซีย

๓. **สัตว์** สัตว์เลี้ยงที่สำคัญ คือ ช้าง ม้า วัว ควาย หมู อูฐ ลา แพะ แกะ เป็นต้น

พลเมือง ทวีปเอเชียมีพลเมืองมากกว่าทวีปอื่น ๆ คือมีประมาณ ๑,๘๖๐ ล้านคน จำแนกออกเป็นชาติใหญ่ ๆ ตามผิวเนื้อสามชาติ คือ

๑. ชาติมองโกเลียน มีผิวเนื้อเหลือง อยู่ในภาคกลางและภาคตะวันออกของทวีปเอเชีย เช่น ไทย จีน ญี่ปุ่น เวียดนาม ลาว พม่า ฯ ล ฯ

๒. ชาติคอเคเซียน มีผิวขาว อยู่ในภาคตะวันตก เช่น อินเดียตอนเหนือ อัฟกานิสถาน อิหร่าน อิรัก อาหรับ ฯ ล ฯ

๓. ชาติมลายัน หรือ มลายู ผิวเนื้อดำแดง อยู่ในแถบเส้นศูนย์สูตร เช่น มาเลเซีย บางเกาะในอินโดนีเซีย ฯ ล ฯ

ศาสนา ทวีปเอเชียเป็นที่เกิดศาสนาสำคัญของโลก เช่น ศาสนาพราหมณ์ เกิดที่ประเทศอินเดียมาเก่าก่อน ศาสนาพุทธ เกิดที่ประเทศอินเดีย ในเขตประเทศเนปาลปัจจุบัน ศาสนาคริสต์ เกิดที่อาณาจักรปาเลสไตน์ คือ บริเวณประเทศอิสราเอลและจอร์แดนปัจจุบัน และได้แพร่ไปในยุโรป อเมริกา ออสเตรเลีย แอฟริกาใต้ ศาสนามะหะหมัด หรือศาสนาอิสลาม เกิดที่ประเทศซาอุดีอาระเบีย และได้แพร่ไปในแถบตะวันตกของทวีปเอเชีย อเมริกาตอนเหนือ อินเดีย หมู่เกาะมลายู เป็นต้น

ประเทศ และ เมืองหลวงที่ควรทราบ :–

ประเทศไทย	เมืองหลวงกรุงเทพมหานคร	ประเทศญี่ปุ่น	เมืองหลวงโตเกียว
ประเทศจีน	เมืองหลวงปักกิ่ง	ประเทศพม่า	เมืองหลวงย่างกุ้ง
ประเทศฟิลิปปินส์	เมืองหลวงเกซอนซิตี	ประเทศอินเดีย	เมืองหลวงนิวเดลฮี
ประเทศปากีสถาน	**เมืองหลวงอิสลามาบัด**	ประเทศศรีลังกา	เมืองหลวงโคลัมโบ
ประเทศอินโดนีเซีย	เมืองหลวงจาการ์ตา	ประเทศลาว	เมืองหลวงเวียงจันทน์
ประเทศกัมพูชา	เมืองหลวงพนมเปญ	ประเทศอัฟกานิสถาน	เมืองหลวงคาบูล
ประเทศอิรัก	เมืองหลวงแบกแดด	ประเทศอิหร่าน	เมืองหลวงเตหะราน
ประเทศเวียดนาม	เมืองหลวงฮานอย	ประเทศตุรกี	เมืองหลวงอังการา
ประเทศมาเลเซีย	**เมืองหลวงกัวลาลัมเปอร์**	ประเทศซีเรีย	เมืองหลวงดามัสกัส

ไทย
และ
ประเทศใกล้เคียง
๐ ๑๐๐ ๒๐๐ ๓๐๐ กิโลเมตร
บังคลาเทศ
อินเดีย
แดคคา
จิตตะกอง
พม่า
จีน
ลาว
ไทย
เวียดนามเหนือ
เวียดนามใต้
มาเลเซีย
สุมาตรา
อ่าวเบงกอล
อ่าวตังเกี๋ย
อ่าวไทย
อ่าวมะตะบัน
(เมาะตะมะ)
ทะเล อันดามัน
ทะเลจีนใต้
มหาสมุทร อินเดีย
ช่องแคบ มะละกา
กาทา
แสนหวี
ลาโช
มัณฑะเล
อังวะ
ยอดเขา
วิกตอเรีย
๑๐,๐๑๖ ฟ.
อัคยับ
ยีนางยอง
เชียงตุง
พาน
ตองอู
โปรม
พะโค
(หงสาวดี)
ย่างกุ้ง
พะสิม
สิเรียม
ล. เนไกรส์
ก. รามรี
ก. เชดูบา
ตาลีฟู
คุนมิง
มังซู
เสียมมั่ว
เชียงรุ้ง
หัว
พงสาลี
น้ำทา
ซำเหนือ
ลาวกาย
ฮานอย
ฮ่ายฟอง
นามดิญ
นานนิงฟู
ลิมเจาฟู
เกาะ
ไหหลำ
วิญ
เชียงราย
หลวงพระบาง
แม่ฮ่องสอน
เชียงใหม่
เวียงจันทน์
หนองคาย
นครพนม
ท่าแขก
พิษณุโลก
ขอนแก่น
สุวรรณเขต
เมาะลำเลิง
นครสวรรค์
อุบลราชธานี
ปากเซ
นครจำปาศักดิ์
นครราชสีมา
อยุธยา
กรุงเทพฯ
ชลบุรี
ระยอง
ตราด
พระตะบอง
เสียมราฐ
สะตึงแตรง
กัมพูชา
กำปงชะนัง
พนมเปญ
ดองหอย
เว้
ดานัง (ตุราน)
กวางงาย
กวียอน
ตุยหวา
นาตรัง
พันรัง
พันเถียท
โฮจิมินห์
คันหุง
ทวาย
ล. ทวาย
ก. ทวาย
เพชรบุรี
มะริด
กลุ่มเกาะ มะริด
ตะนาวศรี
ก. ช้าง
ก. ภูกก
ล. วิกตอเรีย
คอคอด กระ
ก. สมุย
พังงา
นครศรีธรรมราช
ภูเก็ต
ตรัง
สงขลา
นราธิวาส
โกตาบารู
กัวลาตรังกานู
ก. ปีนัง
อีโปห์
เปกัน
กัวลาลัมเปอร์
มะละกา
ยะโฮร์บารู
สิงคโปร์
เมดาน
โกตาราช
ก. สิมาลูร์
ก. นิอัส
หมู่เกาะ
อันดามัน
ปอร์ตเบลร์
(ของอินเดีย)
หมู่เกาะนิโคบาร์
(ของอินเดีย)
๙๕
๑๐๐
๑๐๕
๑๑๐
๒๕
๒๐
๑๕
๑๐
๕

ประเทศไทย

ที่ตั้งและอาณาเขต ประเทศไทยตั้งอยู่ท่ามกลางคาบสมุทรอินโดจีน ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของทวีปเอเชีย เป็นประเทศอยู่ในเขตลมมรสุม มีฝนตกชุก อากาศร้อนปานกลาง พื้นดินอุดมดี สมบูรณ์ด้วยพืชพันธุ์ธัญญาหารต่าง ๆ มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ จดประเทศสหภาพพม่า และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ทิศตะวันออก จดประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และกัมพูชาประชาธิปไตย

ทิศใต้ จดอ่าวไทย และประเทศสหพันธ์มาเลเซีย

ทิศตะวันตก จดทะเลอันดามัน (ส่วนหนึ่งของมหาสมุทรอินเดีย) และประเทศสหภาพพม่า

รูปร่างและขนาด ประเทศไทยมีรูปร่างคล้ายกระบวยตักน้ำ หรือขวานโบราณ ส่วนยาวของประเทศระยะจากเหนือถึงใต้ ประมาณ ๑,๖๕๐ กิโลเมตร ส่วนกว้างที่สุดระยะจากตะวันออกถึงตะวันตกประมาณ ๗๗๐ กิโลเมตร ส่วนแคบที่สุดตรงจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ประมาณ ๑๕ กิโลเมตร พื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๕๑๔,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๒๐๐,๑๔๘ ตารางไมล์

ภูมิประเทศ

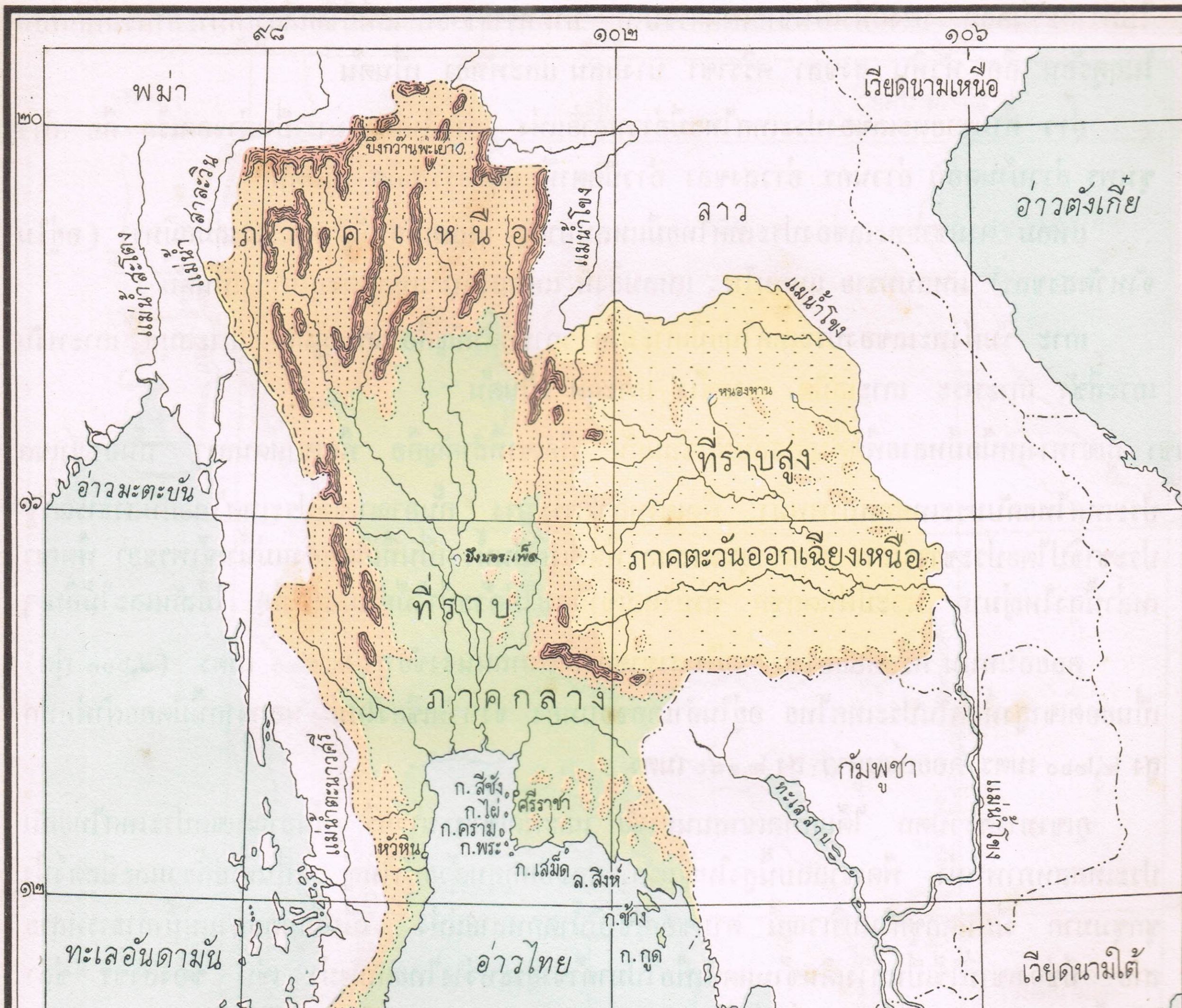
ภาคเหนือ เป็นที่สูง มีภูเขาสูง ๆ ตั้งอยู่เรียงรายกันหลายพืด ระหว่างพืดเขาเหล่านี้ มีที่ราบสูงหลายผืน และมีแม่น้ำลำธารหลายสายไหลผ่าน พื้นดินอุดมดีเหมาะแก่การเพาะปลูก ในภาคนี้อุดมด้วยป่าไม้สักและไม้อื่น ๆ

ภาคกลาง เป็นที่ราบต่ำอันกว้างใหญ่ ไม่ใคร่มีภูเขา พื้นที่เอียงลาดมาทางใต้ มีแม่น้ำลำคลองหลายสายไหลผ่านลงสู่อ่าวไทย พื้นดินอุดมดีเหมาะแก่การเพาะปลูกอย่างยิ่ง ในภาคนี้ทำนามากที่สุดในประเทศไทย

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นที่ราบสูง มีภูเขาบ้างแต่เป็นภูเขาเตี้ย ๆ ที่ราบสูงนี้มีพืดเขาเพชรบูรณ์ พืดเขาดงพญาเย็น พืดเขาสันกำแพง และพืดเขาพนมดงรักกั้นเป็นขอบเขต พื้นที่เอียงลาดไปทางตะวันออก มีแม่น้ำลำธารหลายสายไหลผ่านลงสู่แม่น้ำโขง พื้นดินส่วนมากเป็นดินปนทรายในภาคนี้ทำนาและเลี้ยงสัตว์มาก

ภาคใต้ เป็นพื้นดินแคบ ๆ ยาวยื่นลงไปในทะเล มีภูเขาเป็นสันกลางติดต่อกันเป็นพืดไปทางใต้ พื้นที่ประกอบด้วยป่าและเขาทั่วไป มีที่ราบแคบ ๆ แถบชายทะเลทั้งสองข้าง ในภาคนี้อุดมด้วยแร่ดีบุก ปลูกยางพาราและมะพร้าวมาก

ฝั่งทะเล ประเทศไทยมีฝั่งทะเลยืดยาวจดสองมหาสมุทร คือฝั่งทะเลด้านมหาสมุทรแปซิฟิก (ทางอ่าวไทย) ยาวประมาณ ๑,๘๓๐ กิโลเมตร ฝั่งทะเลด้านมหาสมุทรอินเดีย ยาวประมาณ ๔๘๐ กิโล-เมตร ชายทะเลแถบอ่าวไทย คือ แถบปากแม่น้ำแม่กลอง ท่าจีน เจ้าพระยา และบางปะกง เป็นชายเลน มีป่าจาก ป่าแสม และป่าโกงกางมาก ชายทะเลตั้งแต่เพชรบุรีลงไปทางใต้ และตั้งแต่ศรีราชา

ประเทศไทย
๐ ๑๐๐ ๒๐๐ กิโลเมตร
แสดง ภูมิประเทศ
ที่สูงมาก
ที่สูงปานกลาง
ที่ราบสูง
ที่ราบ
พม่า
เวียดนามเหนือ
ลาว
อ่าวตังเกี๋ย
ภาคเหนือ
บึงกว๊านพะเยาว์
แม่น้ำสาละวิน
แม่น้ำโขง
หนองหาน
ที่ราบสูง
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
อ่าวมะตะบัน
บึงบอระเพ็ด
ที่ราบ
ภาคกลาง
กัมพูชา
ทะเลสาบ
แม่น้ำตะนาวศรี
ก. สีชัง
ก. ไผ่
ก. คราม
ก. พระ
ศรีราชา
หัวหิน
ก. เสม็ด
ล. สิงห์
ก. ช้าง
ก. กูด
ทะเลอันดามัน
อ่าวไทย
เวียดนามใต้
คอ คอด กระ
อ. สวี
ก. เต่า
ก. พงัน
ก. จาน
ก. พระทอง
อ. บ้านดอน
ก. สมุย
อ. นคร
ล. ตะลุมพุก
ภาคใต้
ทะเลจีนใต้
ก. ภูเก็ต
ก. ลันตา
ทะเลสาบสงขลา
ก. ลิบอง
อ. สงขลา
ล. โพ
ก. ตะรุเตา
มาเลเซีย
๙๘
๑๐๒
๑๐๖
๒๐
๑๖
๑๒
๘

ไปทางตะวันออก บางแห่งเป็นชายหาดยาวมาก หาดทรายชายทะเลที่มีชื่อเสียงเหมาะสำหรับพักผ่อนในฤดูร้อน คือ หัวหิน สงขลา ศรีราชา บางแสน และพัทยา เป็นต้น

อ่าว ตามชายทะเลของประเทศไทยมีอ่าวหลายแห่ง อ่าวสำคัญเหมาะเป็นท่าจอดเรือ คือ อ่าวชุมพร อ่าวบ้านดอน อ่าวนคร อ่าวสงขลา อ่าวปัตตานี และอ่าวภูเก็ต เป็นต้น

แหลม ตามชายทะเลของประเทศไทยมีแหลมมาก แหลมที่สำคัญ คือ แหลมสมิหรา (อยู่ในจังหวัดสงขลา) แหลมทราย แหลมโพ แหลมสิงห์ แหลมงอบ แหลมตะลุมพุก เป็นต้น

เกาะ ริมฝั่งทะเลของประเทศไทยมีเกาะมาก เกาะที่สำคัญคือ เกาะภูเก็ต เกาะสมุย เกาะพงัน เกาะสีชัง เกาะพระ เกาะเสม็ด เกาะช้าง เกาะกูด เป็นต้น

ภูเขา ภูเขาทางเหนือมีหลายพืดตั้งอยู่สลับซับซ้อนกัน พืดเขาที่สำคัญคือ พืดเขาแดนลาว กั้นอาณาเขตประเทศไทยกับประเทศสหภาพพม่า พืดเขาหลวงพระบาง กั้นอาณาเขตประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พืดเขาขุนตาลและพืดเขาผีปันน้ำ เป็นที่เกิดของแม่น้ำเจ้าพระยา พืดเขาเหล่านี้สูงใหญ่มาก และมีฝนตกชุก ตามไหล่เขาอุดมไปด้วยป่าไม้อันมีค่า คือ ไม้สักและไม้อื่น ๆ

ดอยอินทนน หรือดอยอ่างกา อยู่ในสาขาของพืดเขาถนนธงชัย สูง ๒,๕๘๐ เมตร (๘,๖๐๐ ฟุต) เป็นยอดเขาสูงที่สุดในประเทศไทย อยู่ในอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ นอกจากนี้มีดอยผ้าห่มปก สูง ๒,๒๖๐ เมตร ดอยเชียงดาว สูง ๒,๑๘๐ เมตร

ภูเขาทางตะวันตก ได้แก่พืดเขาถนนธงชัย และพืดเขาตะนาวศรี กั้นอาณาเขตประเทศไทยกับประเทศสหภาพพม่า พืดเขาแถบนี้สูงใหญ่มาก และปกคลุมด้วยป่าใหญ่ เป็นที่เปลี่ยวและมีสัตว์ป่าชุกชุมมาก มีฝนตกชุกในบริเวณนี้ ตามซอกเขามีน้ำตกหลายแห่ง เป็นที่เกิดของแม่น้ำลำธารหลายสาย มีช่องเขาที่ใช้เป็นทางเดินข้ามแดนเพื่อไปมาค้าขายระหว่างไทยกับพม่า เช่น ช่องสิงขร ช่องบ้องตี้ และช่องพระเจดีย์สามองค์ เป็นต้น

ภูเขาทางใต้ ได้แก่พืดเขาภูเก็ต พืดเขานครศรีธรรมราช พืดเขาสันกาลาคีรี ซึ่งกั้นเขตประเทศไทยกับประเทศสหพันธ์มาเลเซีย พืดเขาในแถบนี้มีป่าไม้ปกคลุมหนาแน่น และมีแร่ธาตุอุดม แร่ที่สำคัญ คือ แร่ดีบุก นอกจากนี้มีภูเขาที่ควรทราบอีกลูกหนึ่ง คือ เขาสามร้อยยอด เป็นภูเขางามอยู่ริมทะเลในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ภูเขาทางตะวันออก ได้แก่พืดเขาเพชรบูรณ์ พืดเขาดงพญาเย็น ซึ่งปกคลุมด้วยป่าทึบมาก บางแห่งแสงแดดส่องไม่ถึงพื้นดิน เคยมีไข้ป่าร้ายแรงมาก พืดเขาสันกำแพง พืดเขาพนมดงรัก พืดเขาบรรทัด กั้นอาณาเขตประเทศไทยกับประเทศกัมพูชาประชาธิปไตย นอกจากนี้ก็มีพืดเขาจันทบุรี เป็นภูเขาเตี้ย ๆ หลายลูก เรียงรายอยู่ทางฝั่งทะเลตะวันออกของอ่าวไทย

แม่น้ำ ๑. **แม่น้ำเจ้าพระยา** เป็นแม่น้ำยาวที่สุดและสำคัญที่สุดของประเทศไทย ไหลจากภาคเหนือผ่านที่ราบต่ำภาคกลางลงสู่อ่าวไทยที่จังหวัดสมุทรปราการ แม่น้ำนี้เกิดจากแควใหญ่ ๔ แควไหลมารวม

๙๘
๑๐๒
๑๐๖
๒๐
๑๖
๑๒
๘
พม่า
เวียดนามเหนือ
ลาว
อ่าวตังเกี๋ย
แดนลาว
ดอยเชียงดาว
ดอยอินทนนท์
๘,๖๐๐ ฟุต
แม่น้ำสาละวิน
แม่น้ำโขง
แม่ละเมา
แม่สอด
อ่าวมะตะบัน
พระเจดีย์สามองค์
ภ. สันกำแพง
ภ. ดงรัก
ช่องบ้องตี้
กัมพูชา
ภ. จันทบุรี
ภ. สามร้อยยอด
ช่องสิงขร
ทะเล อันดามัน
อ่าวไทย
เวียดนามใต้
ทะเลจีนใต้
มาเลเซีย
ประเทศไทย
๐ ๑๐๐ ๒๐๐ กิโลเมตร
แสดง ภูเขา
ภูเขา
ยอดเขา

กัน คือ แควปิง วัง ยม น่าน และยังมีแควใหญ่ไหลมาบรรจบอีก ๒ แคว คือ แควป่าสัก และสะแกกรัง แควเหล่านี้ใหญ่มากจึงเรียกว่าแม่น้ำ แม่น้ำเจ้าพระยายาวประมาณ ๘๕๐ กิโลเมตร (นับรวมความยาวของแม่น้ำปิงด้วย)

แม่น้ำปิง เกิดจากพืดเขาถนนธงชัย ทางตอนเหนือ ๆ มีเกาะแก่งมาก แม่น้ำนี้ยาวประมาณ ๕๕๐ กิโลเมตร

แม่น้ำวัง เกิดจากพืดเขาผีปันน้ำ ไหลบรรจบกับแม่น้ำปิงที่จังหวัดตาก แม่น้ำนี้ยาวประมาณ ๒๐๐ กิโลเมตร

แม่น้ำยม เกิดจากพืดเขาผีปันน้ำ ไหลบรรจบกับแม่น้ำน่านที่ตำบลเกยชัย แม่น้ำนี้ยาวประมาณ ๕๐๐ กิโลเมตร

แม่น้ำน่าน เกิดจากพืดเขาหลวงพระบาง และพืดเขาเพชรบูรณ์ ไหลบรรจบกับแม่น้ำปิง ที่ตำบลปากน้ำโพ แม่น้ำนี้ยาวประมาณ ๕๐๐ กิโลเมตร

แม่น้ำป่าสัก เกิดจากพืดเขาเพชรบูรณ์ ไหลบรรจบกับแม่น้ำเจ้าพระยาที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แม่น้ำนี้ยาวประมาณ ๓๕๐ กิโลเมตร

แม่น้ำสะแกกรัง เกิดจากพืดเขาทิศตะวันตก ไหลบรรจบกับแม่น้ำเจ้าพระยาที่จังหวัดอุทัยธานี แม่น้ำนี้ยาวประมาณ ๑๒๐ กิโลเมตร

๒. **แม่น้ำท่าจีน** แยกจากแม่น้ำเจ้าพระยาที่จังหวัดชัยนาท ไหลลงสู่อ่าวไทยที่จังหวัดสมุทรสาคร แม่น้ำนี้ยาวประมาณ ๒๐๐ กิโลเมตร

๓. **แม่น้ำลพบุรี** แยกจากแม่น้ำเจ้าพระยาที่จังหวัดสิงห์บุรี ไหลบรรจบกับแม่น้ำป่าสักที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

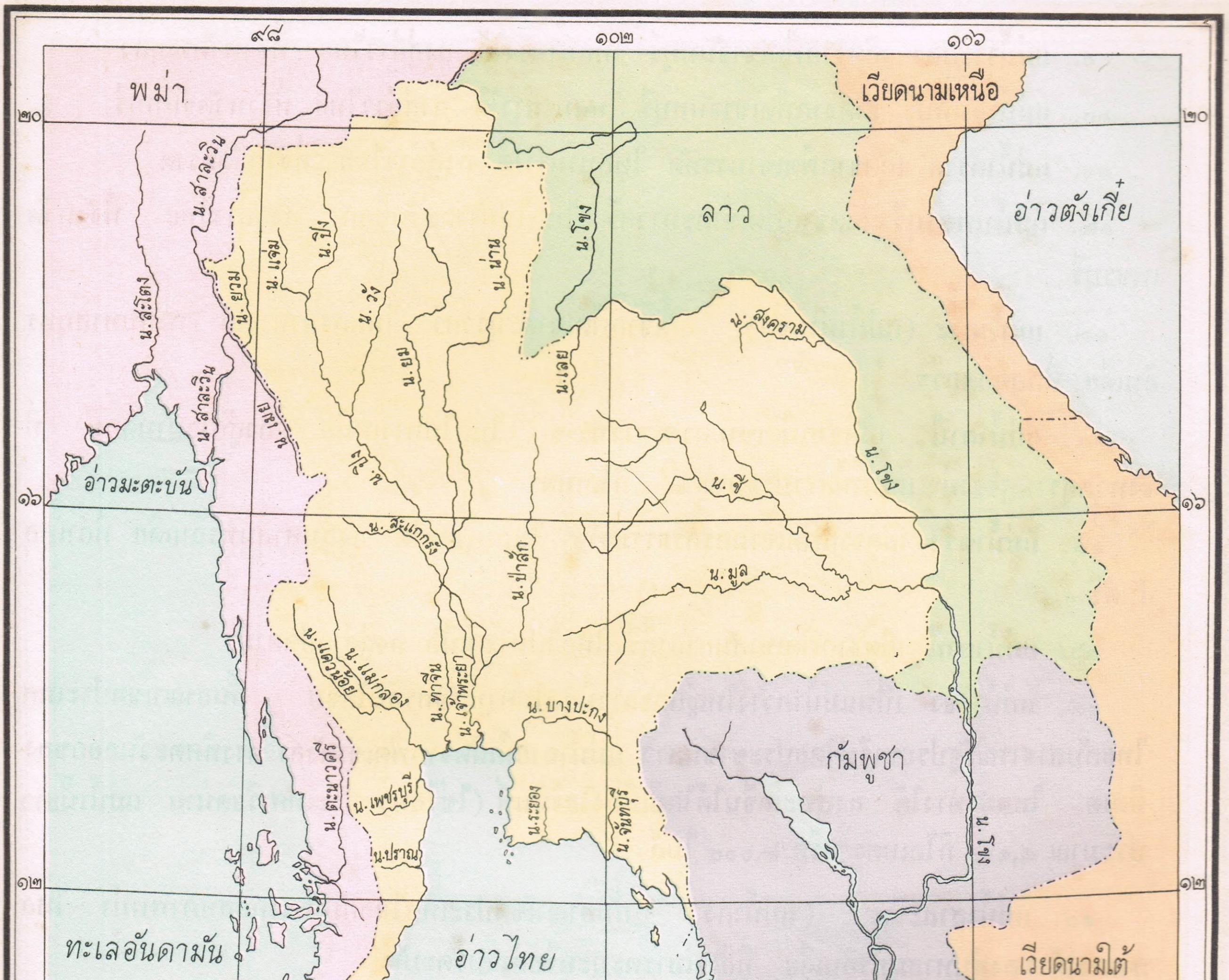
๔. **แม่น้ำแม่กลอง** เกิดจากแควใหญ่ ๒ แคว คือแควใหญ่ (ศรีสวัสดิ์) และแควน้อย (ไทรโยค) แควทั้ง ๒ นี้เกิดจากพืดเขาถนนธงชัยและพืดเขาตะนาวศรี ไหลบรรจบกันที่จังหวัดกาญจนบุรี แล้วไหลลงสู่อ่าวไทยที่จังหวัดสมุทรสงคราม แม่น้ำนี้ยาวประมาณ ๓๐๐ กิโลเมตร

๕. **แม่น้ำบางปะกง** เกิดจากแควหลายแคว ซึ่งไหลจากพืดเขาดงพญาเย็นและพืดเขาสันกำแพง ไหลลงสู่อ่าวไทยที่ตำบลบางปะกง แม่น้ำนี้ยาวประมาณ ๑๕๐ กิโลเมตร

๖. **แม่น้ำมูล** เกิดจากพืดเขาสันกำแพง และพืดเขาดงพญาเย็น ไหลไปทางตะวันออกลงสู่แม่น้ำโขงที่จังหวัดอุบลราชธานี แม่น้ำสายนี้ยาวประมาณ ๔๐๐ กิโลเมตร

๗. **แม่น้ำชี** เกิดจากพืดเขาเพชรบูรณ์ และพืดเขาดงพญาเย็น ไหลบรรจบกับแม่น้ำมูล แล้วไหลรวมกับแม่น้ำโขงทางทิศตะวันออกของจังหวัดอุบลราชธานี

๘. **แม่น้ำสงคราม** เกิดจากภูเขาเล็ก ๆ ในท้องที่จังหวัดสกลนคร ไหลลงสู่แม่น้ำโขงที่จังหวัดนครพนม

๙๘
๑๐๒
๑๐๖
๒๐
๑๖
๑๒
๘
พม่า
เวียดนามเหนือ
ลาว
อ่าวตังเกี๋ย
น. สาละวิน
น. สะโตง
น. ยวม
น. แจ่ม
น. ปิง
น. วัง
น. ยม
น. น่าน
น. โขง
น. เลย
น. สงคราม
น. เมย
อ่าวมะตะบัน
น. ปิง
น. ชี
น. สะแกกรัง
น. ป่าสัก
น. มูล
น. แควน้อย
น. แม่กลอง
น. ท่าจีน
น. เจ้าพระยา
น. บางปะกง
กัมพูชา
น. ตะนาวศรี
น. เพชรบุรี
น. ระยอง
น. จันทบุรี
น. ปราณ
ทะเลอันดามัน
อ่าวไทย
เวียดนามใต้
ทะเลจีนใต้
น. คีรีรัฐ
น. ตาปี
น. ตานี
น. โก-ลก
มาเลเซีย
ประเทศไทย
๐ ๑๐๐ ๒๐๐ กิโลเมตร
แสดง แม่น้ำ
แม่น้ำ

๙. **แม่น้ำระยอง** เกิดจากพืดเขาจันทบุรี ไหลมาทางใต้ ลงสู่อ่าวไทย ที่จังหวัดระยอง

๑๐. **แม่น้ำจันทบุรี** เกิดจากพืดเขาจันทบุรี ไหลมาทางใต้ ลงสู่อ่าวไทย ที่จังหวัดจันทบุรี

๑๑. **แม่น้ำตราด** เกิดจากพืดเขาบรรทัด ไหลมาทางใต้ ลงสู่อ่าวไทย ที่จังหวัดตราด

๑๒. **แม่น้ำเพชรบุรี** เกิดจากพืดเขาตะนาวศรี ไหลไปทางตะวันออก ลงสู่อ่าวไทย ที่จังหวัดเพชรบุรี

๑๓. **แม่น้ำกระ** (แม่น้ำปากจั่น) เกิดจากพืดเขาตะนาวศรี ไหลลงมาทางใต้ ลงสู่มหาสมุทรอินเดีย ที่คอคอดกระ

๑๔. **แม่น้ำตาปี** เกิดจากพืดเขานครศรีธรรมราช ไหลไปทางเหนือ ลงสู่อ่าวบ้านดอน ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี แม่น้ำนี้ยาวประมาณ ๒๐๐ กิโลเมตร

๑๕. **แม่น้ำตรัง** เกิดจากพืดเขานครศรีธรรมราช ไหลมาทางใต้ ลงสู่มหาสมุทรอินเดีย ที่อำเภอกันตัง

๑๖. **แม่น้ำตานี** เกิดจากพืดเขาสันกาลาคีรี ไหลไปทางเหนือ ลงสู่อ่าวปัตตานี

๑๗. **แม่น้ำโขง** เป็นแม่น้ำกว้างใหญ่และยาวที่สุดในคาบสมุทรอินโดจีน กั้นอาณาเขตประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แม่น้ำสายนี้เกิดจากพืดเขาตังลา ทางทิศตะวันออกของทิเบต ไหลมาทางใต้ ลงสู่ทะเลจีนใต้ใกล้เมืองโฮจิมินห์ (ไซ่ง่อน) ประเทศเวียดนาม แม่น้ำนี้ยาวประมาณ ๔,๑๖๐ กิโลเมตร หรือ ๒,๖๐๐ ไมล์

๑๘. **แม่น้ำสาละวิน** (แม่น้ำคง) กั้นอาณาเขตประเทศไทยกับประเทศสหภาพพม่า ไหลมาทางใต้ ลงสู่มหาสมุทรอินเดีย ที่อ่าวเมาะตะมะหรืออ่าวมะตะบัน

๑๙. **แม่น้ำเมย** เป็นแควของแม่น้ำสาละวิน กั้นอาณาเขตประเทศไทยกับประเทศสหภาพพม่า แม่น้ำนี้ยาวประมาณ ๒๐๐ กิโลเมตร

๒๐. **แม่น้ำโก-ลก** เกิดจากพืดเขาสันกาลาคีรี กั้นอาณาเขตประเทศไทย กับประเทศสหพันธ์-มาเลเซีย ไหลไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือลงสู่อ่าวไทย

เมืองหลวง กรุงเทพมหานคร เป็นเมืองหลวงของประเทศไทย ตั้งอยู่บนสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงสร้างกรุงเทพฯ ขึ้น เมื่อ พ.ศ. ๒๓๒๕ เป็นศูนย์กลางการค้า การอุตสาหกรรม การศึกษา และการคมนาคม เป็นศูนย์กลางของสายการบินพาณิชย์ที่สำคัญแห่งหนึ่งในทวีปเอเชีย มีพลเมืองประมาณ ๓,๐๐๐,๐๐๐ คน

เมืองท่า กรุงเทพฯ เป็นเมืองท่าใหญ่ที่สุดของประเทศไทย ส่งสินค้าสำคัญ คือ ข้าว ไม้สัก ยางพารา

เกาะสีชัง เคยเป็นท่าจอดเรือสินค้าใหญ่ ๆ ที่แล่นเข้ามาในลำน้ำเจ้าพระยาไม่ได้ เพราะติดสันดอนแถบปากแม่น้ำเจ้าพระยา ขณะนี้รัฐบาลได้ขุดลอกสันดอนเพื่อให้เรือสินค้าใหญ่ ๆ แล่นเข้ามาได้แล้ว

ประเทศไทย
๐ ๑๐๐ ๒๐๐ กิโลเมตร
แสดง ภูเขา แม่น้ำ เมืองสำคัญ
ภูเขา
แม่น้ำ
เมืองหลวง
เมือง
พม่า
ลาว
เวียดนามเหนือ
ฮานอย
อ่าวตังเกี๋ย
เวียงจันทน์
กัมพูชา
พนมเปญ
เวียดนามใต้
ไซ่ง่อน
ทะเลจีนใต้
ทะเลอันดามัน
อ่าวไทย
อ่าวมะตะบัน
ย่างกุ้ง
มาเลเซีย
เชียงราย
ดอยเชียงดาว
เชียงใหม่
ดอยอินทนนท์
ลำปาง
สุโขทัย
พิษณุโลก
กำแพงเพชร
นครสวรรค์
ลพบุรี
อยุธยา
กรุงเทพฯ
นครปฐม
ราชบุรี
ฉะเชิงเทรา
ชลบุรี
ระยอง
จันทบุรี
เกาะช้าง
เกาะกูด
อุดรธานี
นครพนม
ขอนแก่น
อุบลราชธานี
นครราชสีมา
น. มูล
น. ชี
น. โขง
น. สงคราม
น. เลย
น. น่าน
น. สะแกกรัง
น. สาละวิน
น. สะโตง
ภ. สันกำแพง
ภ. ดงรัก
เกาะสมุย
นครศรีธรรมราช
ภูเก็ต
ตรัง
สงขลา
ภ. สันกาลาคีรี
๙๘
๑๐๒
๑๐๖
๒๐
๑๖
๑๒
๘

๑. เมืองท่าทางฝั่งทะเลตะวันออกของอ่าวไทย ได้แก่

ศรีราชา สินค้าสำคัญ มี ไม้ ปลา ถั่วลิสง

ระยอง สินค้าสำคัญ มี น้ำปลา ปลา ถ่าน ผลไม้

จันทบุรี สินค้าสำคัญ มี ผลไม้ ยางพารา พริกไทย พลอยสี เสื่อกก

ตราด สินค้าสำคัญ มี ปลา มะพร้าว

๒. เมืองท่าทางฝั่งตะวันตกของอ่าวไทย ได้แก่

ชุมพร สินค้าสำคัญ มี ปลา มะพร้าว ดีบุก ผลไม้ รังนก

บ้านดอน สินค้าสำคัญ มี มะพร้าว ดีบุก ยางพารา ปลา

เกาะสมุย สินค้าสำคัญ มี มะพร้าว วุลแฟรม

สงขลา สินค้าสำคัญ มี มะพร้าว ไม้ ดีบุก ปลา

ปัตตานี สินค้าสำคัญ มี ยางพารา มะพร้าว ปลา เกลือ

๓. เมืองท่าทางฝั่งมหาสมุทรอินเดีย ได้แก่

ระนอง สินค้าสำคัญ มี ดีบุก

ตะกั่วป่า สินค้าสำคัญ มี ดีบุก มะพร้าว

ภูเก็ต สินค้าสำคัญ มี ดีบุก มะพร้าว

กันตัง สินค้าสำคัญ มี ดีบุก ยางพารา มะพร้าว

เมืองสำคัญ **เชียงใหม่** เป็นเมืองใหญ่ที่สำคัญรองกรุงเทพ ฯ มีพลเมืองประมาณ ๙๔๘,๐๐๐ คน อยู่ห่างจากกรุงเทพ ฯ โดยทางรถไฟ ๗๕๑ กิโลเมตร เป็นศูนย์กลางของการค้าขายทางภาคเหนือ เป็นเมืองแห่งวัฒนธรรม เป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ เชียงใหม่เคยเป็นเมืองหลวงของอาณาจักรลานนาไทย พระยาเม็งรายได้โปรดให้สร้างขึ้น เมื่อ พ.ศ. ๑๘๓๙ สินค้าสำคัญมี ไม้สัก ของป่า ยาสูบ ผ้าฝ้าย ผ้าไหม เครื่องเขิน ร่มกระดาษ ผลไม้

นครราชสีมา เป็นศูนย์กลางของการค้าขายทางบกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่ห่างจากกรุงเทพ ฯ โดยทางรถไฟ ๒๖๔ กิโลเมตร สินค้าสำคัญมี ข้าว ข้าวโพด หมู วัว ผ้าไหม และของป่า อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี วีรสตรีไทย ประดิษฐานอยู่ในเมืองนี้ และมีปราสาทหินอันเป็นโบราณสถานสมัยขอมอยู่ในอำเภอพิมาย

กำแพงเพชร ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำปิง เคยเป็นที่ตั้งเมืองโบราณ ยังมีซากเมืองเก่าปรากฏอยู่ สินค้าสำคัญมี ไม้เบญจพรรณ และของป่า (สีเสียด กำยาน ไต้ ชัน น้ำมันยาง น้ำผึ้ง)

ลำปาง ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำวัง สินค้าสำคัญมี ไม้สัก หนังฟอก น้ำตาลทราย หมู ถ่านลิกไนต์ สับปะรดกระป๋อง ถ้วยชาม และเครื่องลายคราม

เชียงราย ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำกก เคยเป็นเมืองสำคัญในอาณาจักรลานนาไทย ยังมีซากเมืองเก่าปรากฏอยู่หลายแห่ง มีบึงกว๊านพะเยาสำหรับบำรุงพันธุ์สัตว์น้ำจืด บริเวณรอบ ๆ บึงมีทิวทัศน์สวยงามมาก สินค้าสำคัญ มี ไม้สัก ยาสูบ ทองคำ เหล็ก

สุโขทัย ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำยม เคยเป็นเมืองหลวงของไทย (เมื่อราว พ.ศ. ๑๘๐๐ ถึง พ.ศ. ๑๙๒๐) ยังมีโบราณสถานและศิลาจารึกปรากฏอยู่เป็นอันมาก สินค้าสำคัญมี ข้าว ไม้เบญจพรรณ

พิษณุโลก ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำน่าน เคยเป็นเมืองสำคัญทางภาคเหนือในสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นเมืองหลวง "พระพุทธชินราช" ซึ่งเป็นพระพุทธรูปโบราณงดงามยิ่ง ประดิษฐานอยู่ในเมืองนี้ สินค้าสำคัญ มี ข้าว ไม้เบญจพรรณ ยาสูบ ฝ้าย ครั่ง

เขียนโดย นายทองใบ แตงน้อย ป.ม.

๒๕๑๔

ลพบุรี ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำลพบุรี เคยเป็นเมืองเก่ามีชื่อเสียงในสมัยขอมมีอำนาจในสุวรรณภูมิ ยังมีพระปรางค์สามยอดอันเป็นโบราณสถานสมัยขอมปรากฏอยู่ และมีโบราณสถานอื่น ๆ ที่สร้างขึ้นในสมัยหลัง ๆ อีกมากมาย สินค้าสำคัญ มี ข้าวโพด ปลา ผลไม้ ดินสอพอง หินก่อสร้าง

พระนครศรีอยุธยา ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำป่าสัก และแม่น้ำลพบุรีบรรจบกัน เคยเป็นเมืองหลวงของไทย เมื่อ พ.ศ. ๑๘๙๓ ถึง พ.ศ. ๒๓๑๐ ยังมีซากเมืองโบราณปรากฏอยู่เป็นอันมาก สินค้าสำคัญ มี ข้าว ปลาน้ำจืด

อุบลราชธานี ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำมูล อยู่ห่างจากกรุงเทพ ฯ โดยทางรถไฟ ๕๗๕ กิโลเมตร เป็นเมืองใหญ่ที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สินค้าสำคัญ มี ข้าว หมู วัว ผ้าไหม ของป่า

ระยอง ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำระยอง มีอู่ต่อเรือใบเดินทะเลหลายแห่ง สินค้าสำคัญ มี น้ำปลา กะปิ ปลา ถ่าน ถั่วลิสง แป้งมัน ผลไม้

ชลบุรี ตั้งอยู่ริมฝั่งทะเลในอ่าวไทย สินค้าสำคัญมี ไม้ ปลา อ้อย แป้งมัน เกลือ

ธนบุรี ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ตรงข้ามกับกรุงเทพ ฯ เคยเป็นเมืองหลวงของไทย เมื่อ พ.ศ. ๒๓๑๐ ถึง พ.ศ. ๒๓๒๕ มีพระปรางค์อันเป็นโบราณสถานชิ้นงามสร้างสูงเด่นเป็นสัญลักษณ์อยู่บนฝั่งขวาของแม่น้ำเจ้าพระยา สินค้าสำคัญมี ผลไม้ต่าง ๆ ปัจจุบันธนบุรีรวมอยู่ในเขตปกครองเดียวกับกรุงเทพมหานคร

ราชบุรี ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำแม่กลอง เป็นเมืองสำคัญในทางการค้าขายแห่งหนึ่ง สินค้าสำคัญ มี ข้าว ถั่ว พริก หอม กระเทียม ยาสูบ เครื่องปั้นดินเผา

สงขลา ตั้งอยู่บนปากช่องทะเลสาบ เป็นเมืองสำคัญในทางการค้าขายมาก มีอ่าวจอดเรือดี สินค้าสำคัญ มี ดีบุก มะพร้าว ยางพารา ปลา

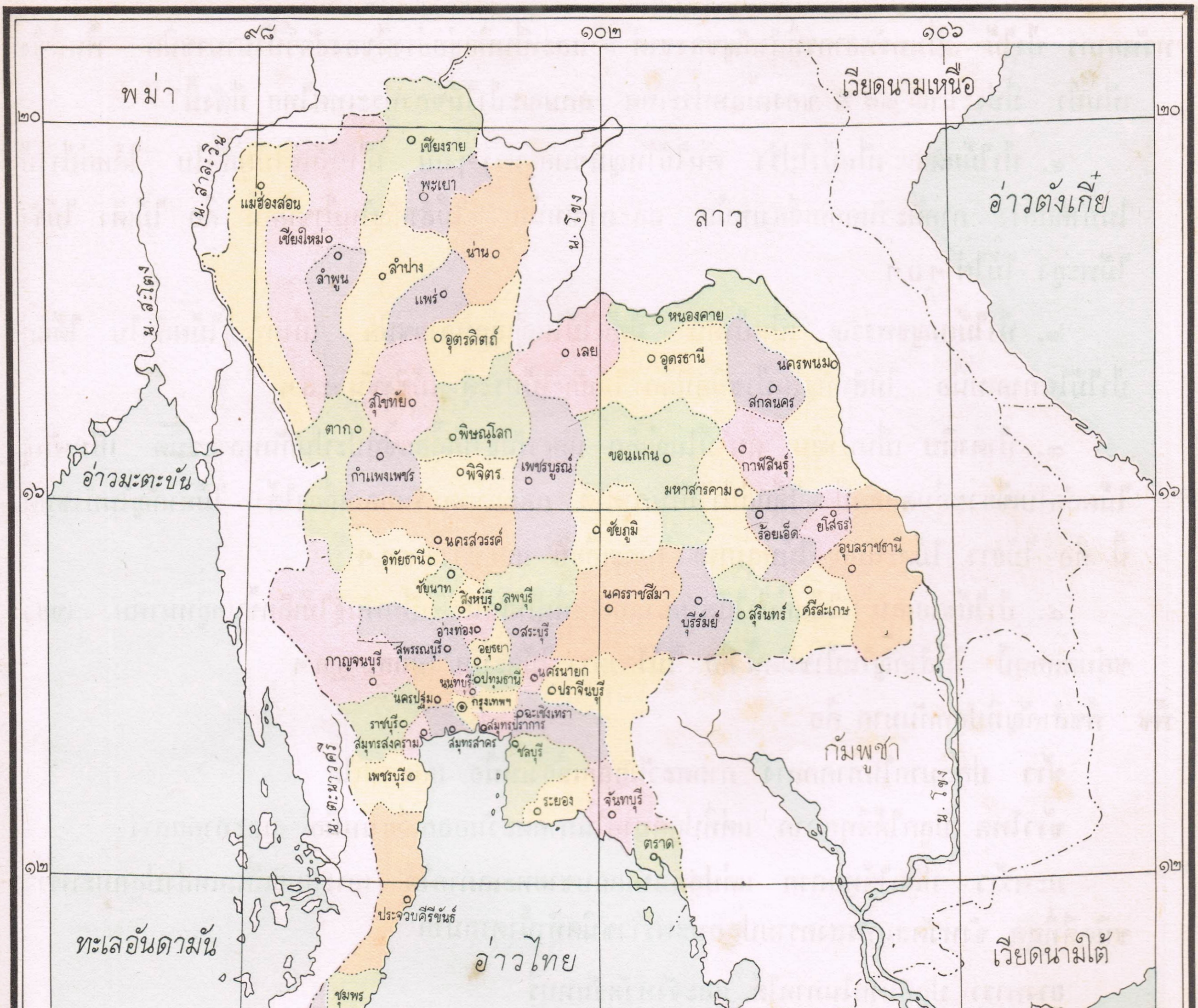
ภูเก็ต ตั้งอยู่บนเกาะภูเก็ต เป็นเมืองสำคัญในทางการค้าขายมาก ทำเหมืองแร่ดีบุกมากที่สุดเมืองหนึ่ง สินค้าสำคัญ มี ดีบุก ยางพารา มะพร้าว เมืองถลางซึ่งเคยเป็นเมืองที่มีชื่อเสียงในประวัติศาสตร์สมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ ๑ ตั้งอยู่บนเกาะนี้

ตรัง ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำตรัง สินค้าสำคัญ มี ดีบุก ยางพารา มะพร้าว

นครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ริมอ่าวนคร เป็นเมืองเก่าแก่ที่สุดเมืองหนึ่งในแหลมมลายู มีพระบรมธาตุซึ่งเป็นปูชนียสถานสำคัญในพระพุทธศาสนาอยู่ในเมืองนี้ สินค้าสำคัญ มี ดีบุก ข้าว มะพร้าว

นครปฐม เป็นเมืองเก่าแก่ที่สุดเมืองหนึ่งของประเทศไทย พระพุทธศาสนาได้แผ่เข้ามาที่เมืองนี้ก่อนเมืองอื่นในสุวรรณภูมิ มีพระปฐมเจดีย์ ซึ่งเป็นพระเจดีย์สูงใหญ่ที่สุดและเป็นปูชนียสถานที่สำคัญยิ่งในพระพุทธศาสนาอยู่ในเมืองนี้ ชาวพุทธมานมัสการกันมิได้ขาด สินค้าสำคัญ มี ข้าว ผลไม้

นครสวรรค์ ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำปิงและแม่น้ำน่านบรรจบกัน เป็นย่านกลางของการค้าขายทั้งทางบกและทางน้ำ มีบึงบอระเพ็ด ซึ่งเป็นบึงเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืดกว้างใหญ่มาก สินค้าสำคัญ มี ข้าว ไม้เบญจพรรณ ของป่า

๙๘
๑๐๒
๑๐๖
๒๐
๑๖
๑๒
๘
พม่า
เวียดนามเหนือ
ลาว
อ่าวตังเกี๋ย
ม. สาละวิน
ม. สะโตง
ม. โขง
อ่าวมะตะบัน
กัมพูชา
ทะเลอันดามัน
อ่าวไทย
เวียดนามใต้
ทะเลจีนใต้
มาเลเซีย
ม. ตะนาวศรี
เชียงราย
พะเยา
แม่ฮ่องสอน
เชียงใหม่
ลำพูน
ลำปาง
น่าน
แพร่
อุตรดิตถ์
สุโขทัย
ตาก
พิษณุโลก
กำแพงเพชร
พิจิตร
เพชรบูรณ์
เลย
หนองคาย
อุดรธานี
นครพนม
สกลนคร
ขอนแก่น
กาฬสินธุ์
มหาสารคาม
ร้อยเอ็ด
ยโสธร
อุบลราชธานี
ชัยภูมิ
นครสวรรค์
อุทัยธานี
ชัยนาท
สิงห์บุรี
ลพบุรี
นครราชสีมา
บุรีรัมย์
สุรินทร์
ศรีสะเกษ
อ่างทอง
สระบุรี
สุพรรณบุรี
อยุธยา
กาญจนบุรี
นนทบุรี
ปทุมธานี
นครนายก
ปราจีนบุรี
นครปฐม
กรุงเทพฯ
ฉะเชิงเทรา
ราชบุรี
สมุทรสงคราม
สมุทรสาคร
สมุทรปราการ
ชลบุรี
เพชรบุรี
ระยอง
จันทบุรี
ตราด
ประจวบคีรีขันธ์
ชุมพร
ระนอง
สุราษฎร์ธานี
พังงา
นครศรีธรรมราช
กระบี่
ภูเก็ต
ตรัง
พัทลุง
สตูล
สงขลา
ปัตตานี
ยะลา
นราธิวาส
ประเทศไทย
๐ ๑๐๐ ๒๐๐ กิโลเมตร
แสดง เขตจังหวัด
๐ ที่ตั้งจังหวัด ...... เขตจังหวัด

ทรัพยากร ป่าไม้ เป็นทรัพยากรที่สำคัญของชาติ และเป็นที่อยู่อย่างดีของสัตว์ป่านานาชนิด พื้นที่ซึ่งเป็นป่า มีประมาณ ๓๘ % ของเนื้อที่ประเทศ ลักษณะป่าไม้ของประเทศไทย มีดังนี้

๑. **ป่าไม้แดง** เป็นป่าโปร่ง ต้นไม้ใหญ่มีขึ้นอยู่ห่าง ๆ กัน เป็นพันธุ์ไม้ผลัดใบ ได้แก่ป่าไม้ในภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ ไม้สำคัญในป่าชนิดนี้ คือ ไม้เต็ง ไม้รัง ไม้พะยูง ไม้ไผ่ ฯลฯ

๒. **ป่าไม้เบญจพรรณ** เป็นป่าทึบ มีต้นไม้ใหญ่เล็กหลายชนิด เป็นพันธุ์ไม้ผลัดใบ ได้แก่ป่าไม้ในภาคเหนือ ไม้สำคัญในป่าชนิดนี้คือ ไม้สัก ไม้ประดู่ ไม้ชิงชัน ฯลฯ

๓. **ป่าดงดิบ** เป็นป่าทึบ ต้นไม้ใหญ่เล็ก และพันธุ์ไม้เลื้อยขึ้นปะปนกันหลายชนิด เป็นพันธุ์ไม้ผลัดใบเขียวชอุ่มตลอดปี ได้แก่ป่าไม้ในภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงใต้ ไม้สำคัญในป่าชนิดนี้ คือ ไม้ยาง ไม้ตะแบก ไม้หลุมพอ ไม้ตะเคียน และหวาย ฯลฯ

๔. **ป่าไม้ชายเลน** ได้แก่ป่าไม้ตามชายทะเลที่เป็นเลน เป็นพันธุ์ไม้เล็กขึ้นอยู่หนาทึบ เขียวชอุ่มตลอดปี ไม้สำคัญในป่าชนิดนี้ คือ ไม้โกงกาง ไม้ตะบูน ไม้แสม ฯลฯ

พืช พืชสำคัญที่ปลูกกันมาก คือ

ข้าว ปลูกมากในภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้

ข้าวโพด ปลูกได้ดีทุกภาค แต่ที่ปลูกมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง

มะพร้าว ปลูกได้ทุกภาค แต่ปลูกมากแถบชายทะเลภาคใต้ เกาะสมุยเป็นแหล่งปลูกมะพร้าวชนิดดีที่สุด จังหวัดสมุทรสงครามปลูกมะพร้าวชนิดทำน้ำตาลมาก

ยางพารา ปลูกมากในภาคใต้ และจังหวัดจันทบุรี

มันสำปะหลัง ปลูกมากในจังหวัดชลบุรี ระยอง

อ้อย ปลูกมากในจังหวัดกาญจนบุรี สุพรรณบุรี ชลบุรี ลำปาง

ยาสูบ ปลูกมากในภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ฝ้าย ปลูกมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ

พริกไทย ปลูกมากในจังหวัดจันทบุรี

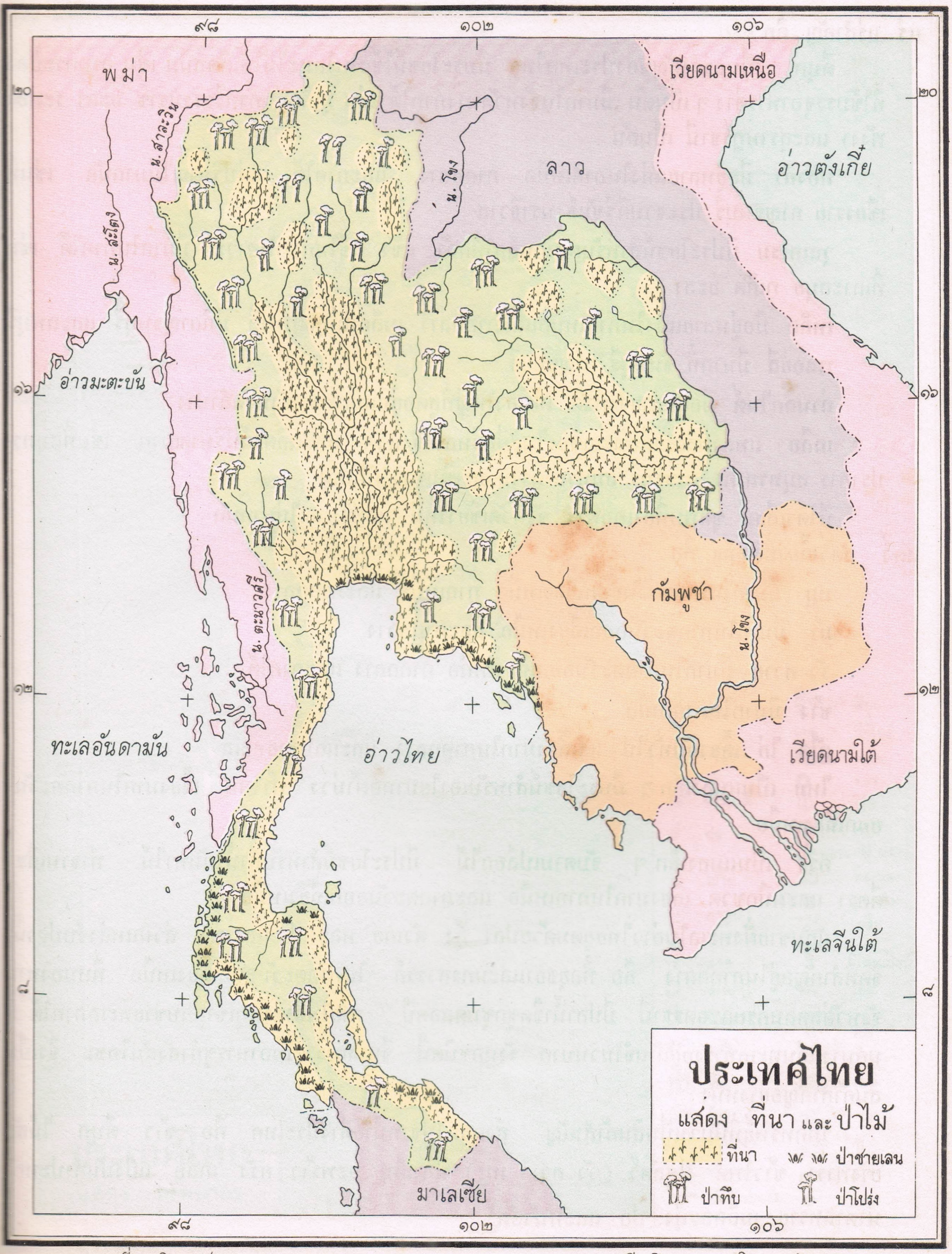
ตาล ปลูกมากในจังหวัดเพชรบุรี สุพรรณบุรี และปทุมธานี

ผลไม้ต่าง ๆ ปลูกได้ทุกภาค แต่ปลูกมากในภาคใต้ และในจังหวัดจันทบุรี ธนบุรี นนทบุรี

ถั่วต่าง ๆ ปลูกได้ดีทุกภาค

ละหุ่ง ปลูกมากในจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ นครสวรรค์

ปอ ปลูกมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๙๘
๑๐๒
๑๐๖
๒๐
๑๖
๑๒
๘
พม่า
เวียดนามเหนือ
ลาว
อ่าวตังเกี๋ย
น. สาละวิน
น. โขง
น. สะโตง
อ่าวมะตะบัน
น. ตะนาวศรี
กัมพูชา
ทะเลอันดามัน
อ่าวไทย
เวียดนามใต้
ทะเลจีนใต้
มาเลเซีย
ประเทศไทย
แสดง ที่นา และ ป่าไม้
ที่นา
ป่าชายเลน
ป่าทึบ
ป่าโปร่ง

แร่ แร่สำคัญ คือ

ดีบุก เป็นแร่สำคัญของประเทศไทย มีประโยชน์ใช้อาบโลหะไม่ให้เกิดสนิม เช่น อาบกระป๋องที่ใช้บรรจุอาหารต่าง ๆ เป็นต้น มีมากในจังหวัดทางภาคใต้ เช่น ภูเก็ต นครศรีธรรมราช ยะลา ระนอง พังงา และสุราษฎร์ธานี เป็นต้น

ทองคำ มีอยู่หลายแห่งในภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ แต่ปริมาณไม่มากนัก เช่นที่เชียงราย กาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ นราธิวาส

วุลแฟรม มีประโยชน์สำหรับผสมเหล็กให้กล้า แข็ง ใช้ในการทำอาวุธ มีมากในภาคใต้ เช่น ที่เกาะสมุย ภูเก็ต ยะลา

เหล็ก มีอยู่หลายแห่งในภาคเหนือและภาคกลาง เหล็กที่มีคุณภาพดี มีที่กาญจนบุรี และลพบุรี

พลอยสี มีมากที่ จันทบุรี กาญจนบุรี

ถ่านลิกไนต์ มีอยู่หลายจังหวัด เหมืองใหญ่ที่สุดอยู่ที่แม่เมาะ จังหวัดลำปาง

เกลือ แหล่งผลิตเกลือทะเลของไทยมีอยู่หลายจังหวัด และผลิตได้ปริมาณมาก เช่นที่สมุทร-ปราการ สมุทรสาคร เพชรบุรี สมุทรสงคราม ฉะเชิงเทรา เป็นต้น

ปิโตรเลียม ขุดพบที่อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ แต่ปริมาณไม่มากนัก

สัตว์ สัตว์เลี้ยงที่สำคัญ คือ

หมู มีมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคกลาง

ม้า มีมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง

วัว ควาย มีมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้

ช้าง มีมากในภาคเหนือ

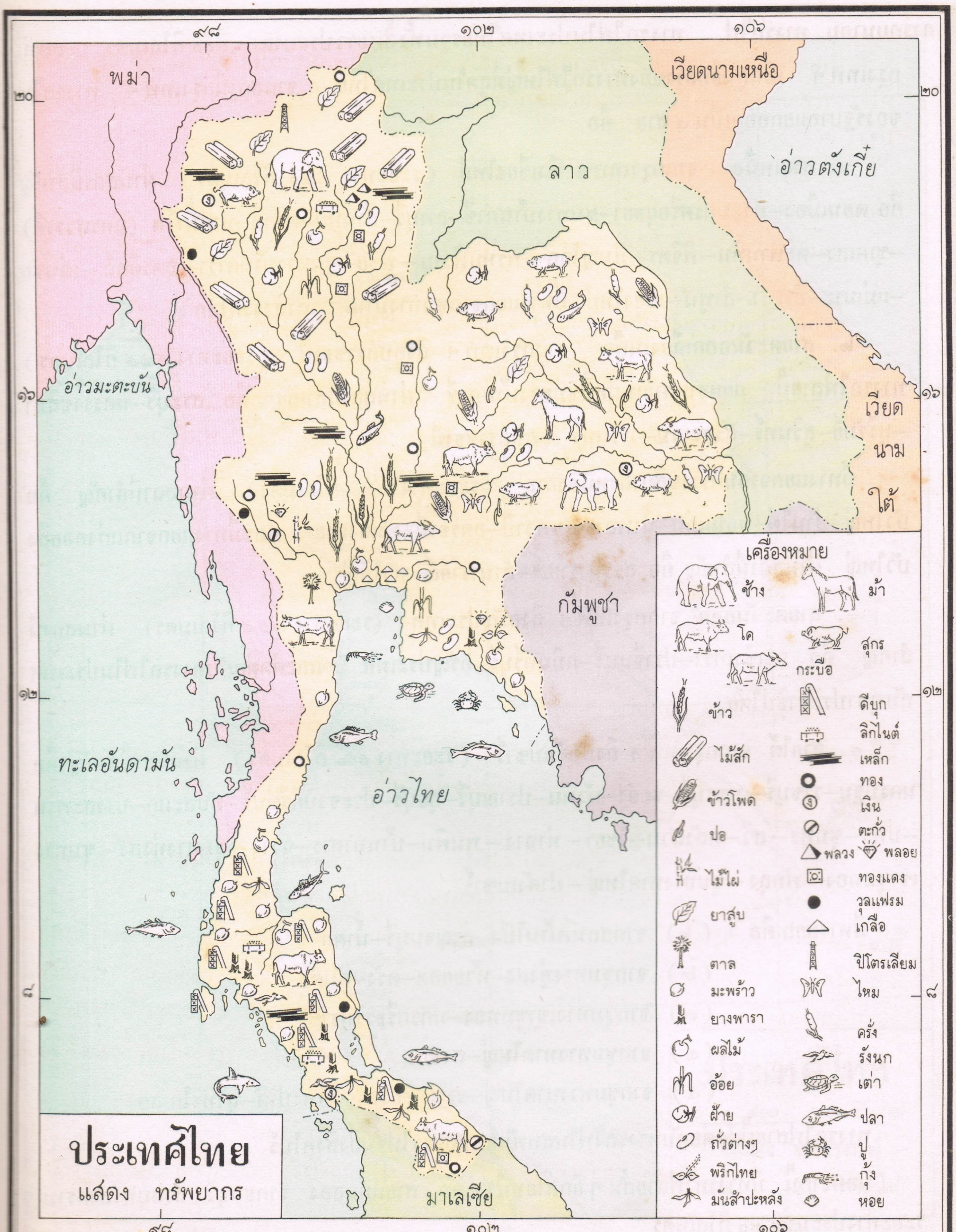
เป็ด ไก่ เลี้ยงกันทั่วไป แต่เลี้ยงมากในภาคกลาง และแถบชายทะเล

ไหม เป็นแมลงเล็ก ๆ มีประโยชน์สำหรับเอาใยมาทอผ้าม่วง ผ้าไหม เลี้ยงมากในภาคตะวัน-ออกเฉียงเหนือ

ครั่ง เป็นแมลงเล็ก ๆ จับตามเปลือกไม้ มีประโยชน์สำหรับทำน้ำมันทาไม้ ทำจานเสียง ตีตรา และผนึกขวด เลี้ยงมากในภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

แถบชายฝั่งทะเลในอ่าวไทยอุดมด้วยปลา กุ้ง ตัวเคย หอย ปู และเต่า ส่วนแหล่งจับปลาน้ำจืดที่สำคัญอยู่ในภาคกลาง คือ ที่อยุธยาและนครสวรรค์ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่หนองหาน จังหวัดสกลนครและอุดรธานี มีปลาน้ำจืดชุกชุมตลอดปี ภายในถ้ำตามภูเขาแถบชายทะเลภาคใต้ มีนกนางแอ่นทะเลทำรังอยู่เป็นจำนวนมาก รังนกชนิดนี้ จีนนิยมว่าเป็นอาหารชูกำลังอันโอชะ จึงเป็นสินค้าสำคัญอย่างหนึ่ง

โภคทรัพย์ที่นับว่าเป็นสินค้าสำคัญ ส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ คือ ข้าว ดีบุก ไม้สัก ยางพารา ข้าวโพด ปศุสัตว์ (วัว ควาย หมู) ปลาเค็ม มะพร้าว ครั่ง เกลือ แป้งมันสำปะหลัง น้ำตาลทราย เมล็ดละหุ่ง ปอ และหนังสัตว์

๙๘
๑๐๒
๑๐๖
๒๐
๑๖
๑๒
๘
พม่า
ลาว
เวียดนามเหนือ
อ่าวตังเกี๋ย
อ่าวมะตะบัน
เวียด
นาม
ใต้
กัมพูชา
ทะเลอันดามัน
อ่าวไทย
มาเลเซีย
เครื่องหมาย
ช้าง
ม้า
โค
สุกร
กระบือ
ข้าว
ดีบุก
ลิกไนต์
ไม้สัก
เหล็ก
ทอง
ข้าวโพด
เงิน
ปอ
ตะกั่ว
พลวง
พลอย
ไม้ไผ่
ทองแดง
วุลแฟรม
ยาสูบ
เกลือ
ตาล
ปิโตรเลียม
มะพร้าว
ไหม
ยางพารา
ครั่ง
ผลไม้
รังนก
อ้อย
เต่า
ฝ้าย
ปลา
ถั่วต่างๆ
ปู
พริกไทย
กุ้ง
มันสำปะหลัง
หอย
ประเทศไทย
แสดง ทรัพยากร

การคมนาคม ทางรถไฟ ทางรถไฟในประเทศไทยรวมทั้งสิ้นยาวประมาณ ๓,๓๐๐ กิโลเมตร สถานีกรุงเทพ ฯ เป็นศูนย์กลางของทางรถไฟใหญ่ที่สุดในประเทศไทย จากสถานีกรุงเทพ ฯ ทางรถไฟของรัฐบาลแยกออกเป็น ๔ สาย คือ

๑. **สายเหนือ** จากกรุงเทพ ฯ ถึงเชียงใหม่ (ระยะทาง ๗๕๑ กิโลเมตร) ผ่านสถานีสำคัญ คือ ดอนเมือง—พระนครศรีอยุธยา—ชุมทางบ้านภาชี—ลพบุรี—บ้านหมี่—ตาคลี—ปากน้ำโพ (นครสวรรค์) —ชุมแสง—ตะพานหิน—พิจิตร—พิษณุโลก—พรหมพิราม—พิชัย—ชุมทางบ้านดารา—อุตรดิตถ์—เด่นชัย—แม่เมาะ—ลำปาง—ลำพูน—เชียงใหม่ มีทางแยกจากชุมทางบ้านดาราถึงสวรรคโลก

๒. **สายตะวันออกเฉียงเหนือ** จากกรุงเทพ ฯ ถึงอุบลราชธานี (ระยะทาง ๕๗๕ กิโลเมตร) ทางรถไฟสายนี้ แยกจากสายเหนือที่ชุมทางบ้านภาชี ผ่านสถานีสำคัญ คือ สระบุรี—นครราชสีมา—บุรีรัมย์—สุรินทร์—ศรีสะเกษ—วารินทร์ (อุบลราชธานี)

มีทางแยกจากนครราชสีมาถึงหนองคาย (ระยะทาง ๓๖๐ กิโลเมตร) ผ่านสถานีสำคัญ คือ บัวใหญ่—บ้านไผ่—ขอนแก่น—น้ำพอง—กุมภวาปี—อุดรธานี—หนองคาย และมีทางแยกจากแก่งคอยถึงบัวใหญ่ ผ่านสถานีสำคัญ คือ สุระนารายณ์—ลำนารายณ์—บัวใหญ่

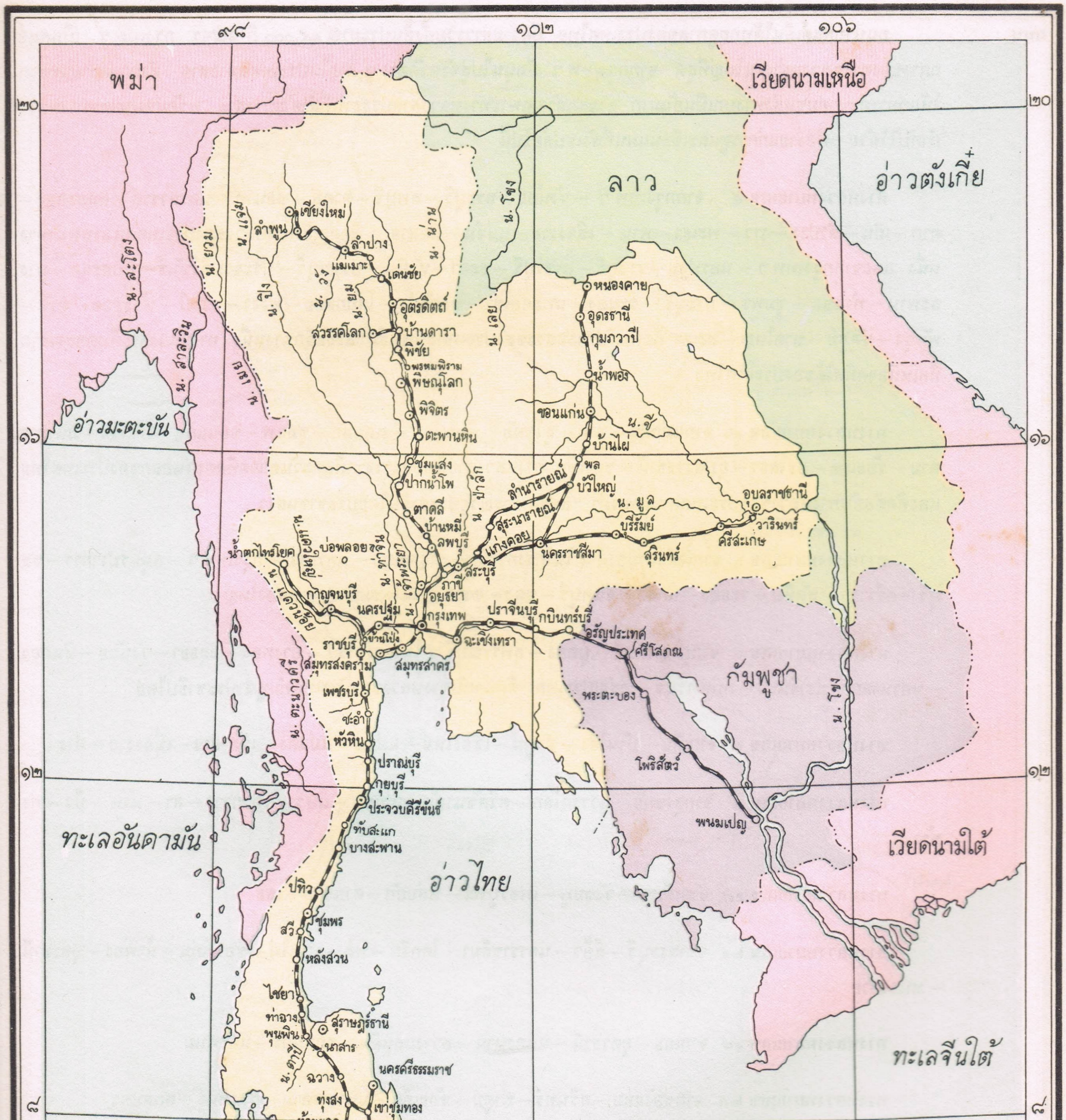
๓. **สายตะวันออก** จากกรุงเทพ ฯ ถึงอรัญประเทศ (ระยะทาง ๒๕๕ กิโลเมตร) ผ่านสถานีสำคัญ คือ ฉะเชิงเทรา—ปราจีนบุรี—กบินทร์บุรี—อรัญประเทศ และติดต่อกับทางรถไฟในประเทศกัมพูชาประชาธิปไตย

๔. **สายใต้** จากกรุงเทพ ฯ ถึงปาดังเบซาร์ (ระยะทาง ๙๙๐ กิโลเมตร) ผ่านสถานีสำคัญ คือ นครปฐม—ราชบุรี—เพชรบุรี—ชะอำ—หัวหิน—ปราณบุรี—กุยบุรี—ประจวบคีรีขันธ์—ทับสะแก—บางสะพาน—ปทิว—ชุมพร—สวี—หลังสวน—ไชยา—ท่าฉาง—พุนพิน—บ้านนาสาร—ฉวาง—ชุมทางทุ่งสง—ชุมทางเขาชุมทอง—พัทลุง—ชุมทางหาดใหญ่—ปาดังเบซาร์

มีทางแยก คือ
(๑) จากสถานีบ้านโป่ง—กาญจนบุรี—น้ำตก
(๒) จากชุมทางทุ่งสง—ห้วยยอด—ตรัง—กันตัง
(๓) จากชุมทางเขาชุมทอง—นครศรีธรรมราช
(๔) จากชุมทางหาดใหญ่—สงขลา
(๕) จากชุมทางหาดใหญ่—จะนะ—ยะลา—สุไหงปาดี—สุไหงโก-ลก

ทางรถไฟสายนี้ติดต่อกับทางรถไฟในสหพันธ์มาเลเซียไปจนถึงสิงคโปร์

นอกจากนี้ มีทางรถไฟสายสั้น ๆ อีกสายหนึ่ง คือ สายแม่กลอง จากธนบุรี ถึงสมุทรสงคราม ระยะทางประมาณ ๘๐ กิโลเมตร

เขียนโดย นายทองใบ แตงน้อย ป.ม. ๒๕๑๔

ถนน ถนนรถยนต์เดินได้ทุกฤดูกาลของประเทศไทย มีความยาวรวมทั้งสิ้นประมาณ ๑๕,๐๐๐ กิโลเมตร กรุงเทพ ฯ เป็นศูนย์กลางของทางหลวงแผ่นดินใหญ่ที่สุด จากกรุงเทพ ฯ มีถนนไปสู่จังหวัดต่าง ๆ ภายในประเทศหลายสาย อำนวยความสะดวกให้แก่การคมนาคมขนส่งทางบกเป็นอันมาก ดังจะกล่าวเฉพาะทางหลวงสายประธานที่สำคัญบางสาย พร้อมหมายเลขทางหลวงกำกับไว้ด้วย เพื่อง่ายแก่การดูและเขียนแผนที่สังเขปต่อไปนี้

ทางหลวงหมายเลข ๕ จากกรุงเทพ ฯ – วังน้อย – สระบุรี – ลพบุรี – ตาคลี – ชัยนาท – นครสวรรค์ – คลองขลุง – ตาก – เถิน – ลำปาง – งาว – พะเยา – พาน – เชียงราย – แม่จัน – แม่สาย ติดต่อกับทางหลวงของประเทศสหภาพพม่าทางหนึ่ง และจากกรุงเทพ ฯ – นครปฐม – ราชบุรี – เพชรบุรี – ชะอำ – หัวหิน – ปราณบุรี – ประจวบคีรีขันธ์ – ทับสะแก – บางสะพาน – ท่าแซะ – ชุมพร – กระบุรี – ระนอง – เกาะคอเขา – ตะกั่วป่า – โคกกลอย – พังงา – กระบี่ – ห้วยยอด – ตรัง – พัทลุง – รัตภูมิ – หาดใหญ่ – สะเดา ติดต่อกับทางหลวงของประเทศสหพันธ์มาเลเซียอีกทางหนึ่ง ทางหลวงสายนี้ทอดยาวจากทิศเหนือจดทิศใต้ของประเทศไทย

ทางหลวงหมายเลข ๑๖ จากแม่สอด – ตาก – สุโขทัย – พิษณุโลก – หล่มสัก – ชุมแพ – ขอนแก่น – บ้านไผ่ – มหาสารคาม – ร้อยเอ็ด – ยะโสธร – อุบลราชธานี – ช่องเม็ก ทางหลวงสายนี้ทอดยาวจากทิศตะวันตกจดทิศตะวันออกของประเทศไทย และติดต่อกับทางหลวงของประเทศสหภาพพม่า และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ทางหลวงหมายเลข ๖ จากเจดีย์สามองค์ (ในโครงการ) – กาญจนบุรี – นครปฐม – กรุงเทพ ฯ – สมุทรปราการ – ชลบุรี – ศรีราชา – สัตหีบ – ระยอง – แกลง – จันทบุรี – ขลุง – ตราด (ในโครงการ) – คลองใหญ่

ทางหลวงหมายเลข ๘ จากกาญจนบุรี – อู่ทอง – สุพรรณบุรี (ในโครงการ) – อ่างทอง – อยุธยา – วังน้อย – หินกอง – นครนายก – ปราจีนบุรี – กบินทร์บุรี – อรัญประเทศ ติดต่อกับทางหลวงของประเทศกัมพูชาประชาธิปไตย

ทางหลวงหมายเลข ๓ จากเถิน – บ้านโฮ่ง – ลำพูน – เชียงใหม่ – แม่ริม – แม่แตง – เชียงดาว – เมืองงาย – ฝาง

ทางหลวงหมายเลข ๗ จากสุโขทัย – สวรรคโลก – ศรีสัชนาลัย – เด่นชัย – แพร่ – ร้องกวาง – สา – น่าน – ปัว – ทุ่งช้าง

ทางหลวงหมายเลข ๑๗ จากบัวชุม – วังชมพู – เพชรบูรณ์ – หล่มสัก – ด่านซ้าย – เลย

ทางหลวงหมายเลข ๒๑ จากสระบุรี – สีคิ้ว – นครราชสีมา – โคกจิก – พล – บ้านไผ่ – ขอนแก่น – น้ำพอง – อุดรธานี – หนองคาย

ทางหลวงหมายเลข ๑๘ จากเลย – อุดรธานี – หนองหาน – สว่างแดนดิน – สกลนคร – นครพนม

ทางหลวงหมายเลข ๒๕ จากช่องจอม – สุรินทร์ – ท่าตูม – ร้อยเอ็ด – มหาสารคาม – กาฬสินธุ์ – สกลนคร

ทางหลวงหมายเลข ๒๗ จากอุบลราชธานี – อำนาจเจริญ – มุกดาหาร – ธาตุพนม – นครพนม

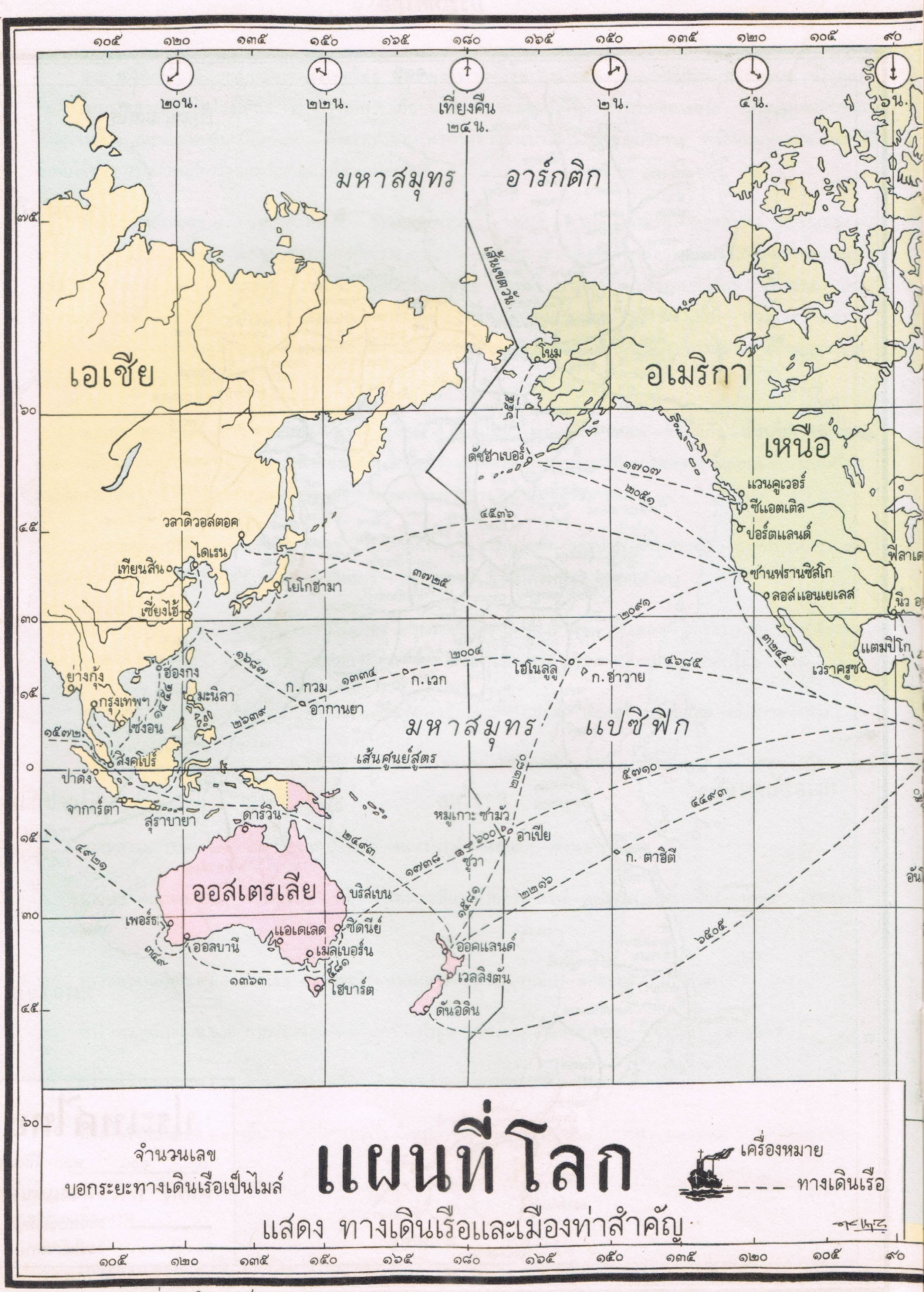
ทางหลวงหมายเลข ๒๐ เป็นถนนในโครงการริมฝั่งแม่น้ำโขง จากหนองคาย – บึงกาฬ – นครพนม

ทางหลวงหมายเลข ๑๙ จากชลบุรี – ฉะเชิงเทรา – ปราจีนบุรี (ในโครงการ) – สีคิ้ว – ชัยภูมิ – ภูเขียว – ชุมแพ – เลย – เชียงคาน

ทางหลวงหมายเลข ๑๕ จากปัตตานี – ยะลา – บันนังสตา – เบตง ติดต่อกับทางหลวงของประเทศสหพันธ์มาเลเซีย

ประเทศไทย
๐ ๑๐๐ ๒๐๐ กิโลเมตร
แสดง ทางหลวงแผ่นดิน
ถนนรถยนต์เดินได้
ถนนในโครงการ
พม่า
ลาว
เวียดนามเหนือ
อ่าวตังเกี๋ย
อ่าวมะตะบัน
กัมพูชา
ทะเลอันดามัน
อ่าวไทย
เวียดนามใต้
ทะเลจีนใต้
มาเลเซีย
๙๘
๑๐๒
๑๐๖
๒๐
๑๖
๑๒
๘
แม่สาย
เชียงแสน
ท่าตอน
แม่จัน
ฝาง
เชียงราย
แม่ฮ่องสอน
เมืองงาย
พาน
เชียงดาว
พะเยา
ทุ่งช้าง
ปาย
ขุนยวม
แม่แตง
ปัว
แม่ริม
เชียงใหม่
งาว
น่าน
จอมทอง
ลำพูน
แม่สะเรียง
ลำปาง
ร้องกวาง
บ้านโฮ่ง
แพร่
ฮอด
เด่นชัย
ยันฮี
ศรีสัชนาลัย
อุตรดิตถ์
เขื่อนภูมิพล
สวรรคโลก
สุโขทัย
นครไทย
บ้านตาก
ตาก
แม่สอด
กำแพงเพชร
พิษณุโลก
พิจิตร
ตะพานหิน
คลองขลุง
นครสวรรค์
อุทัยธานี
ชัยนาท
ตาคลี
บ้านหมี่
ลพบุรี
สิงห์บุรี
อ่างทอง
อยุธยา
สระบุรี
สุพรรณบุรี
อู่ทอง
นครปฐม
กาญจนบุรี
วังน้อย
กรุงเทพฯ
นครนายก
ปราจีนบุรี
กบินทร์บุรี
อรัญประเทศ
จอมบึง
ราชบุรี
เพชรบุรี
ชะอำ
หัวหิน
ปราณบุรี
ประจวบคีรีขันธ์
ทับสะแก
บางสะพาน
ท่าแซะ
ชุมพร
กระบุรี
ระนอง
หลังสวน
เกาะคอเขา
ท่าขนอน
สุราษฎร์ธานี
ก. สมุย
ตะกั่วป่า
พังงา
นครศรีธรรมราช
ปากพนัง
โคกกลอย
ถลาง
ภูเก็ต
กระบี่
ทุ่งสง
ห้วยยอด
ตรัง
พัทลุง
กันตัง
รัตภูมิ
สตูล
หาดใหญ่
สงขลา
ปัตตานี
สะเดา
ยะลา
สายบุรี
นราธิวาส
บันนังสตา
เบตง
อลอร์สตาร์
ก. ปีนัง
บัตเตอร์เวอร์ท
สุไหงโก-ลก
เวียงจันทน์
บึงกาฬ
หนองคาย
เชียงคาน
เลย
อุดรธานี
สว่างแดนดิน
วานรนิวาส
นครพนม
ท่าแขก
ด่านซ้าย
ชุมแพ
หนองหาน
สกลนคร
ธาตุพนม
หล่มสัก
น้ำพอง
มุกดาหาร
สุวรรณเขต
ภูเขียว
ขอนแก่น
กาฬสินธุ์
เพชรบูรณ์
วังชมภู
มหาสารคาม
เขมราฐ
ชัยภูมิ
พล
บ้านไผ่
ร้อยเอ็ด
ยโสธร
อำนาจเจริญ
อุบลราชธานี
โคกจิก
บัวชุม
ลำนารายณ์
สีคิ้ว
พิมาย
บุรีรัมย์
ท่าตูม
สุรินทร์
ศรีสะเกษ
ช่องเม็ก
ปากเซ
นครราชสีมา
ปักธงชัย
นางรอง
ขุขันธ์
เดชอุดม
ช่องจอม
กันทรลักษ์
ฉะเชิงเทรา
ชลบุรี
ศรีราชา
โป่งน้ำร้อน
ระยอง
แกลง
จันทบุรี
ขลุง
ตราด
สัตหีบ
ก. ช้าง
ศรีโสภณ
นครธม
นครวัด
เสียมราฐ
พระตะบอง
ไพลิน
กำปงทม
โพธิสัตว์
กำปงชะนัง
กำปงจาม
คลองใหญ่
พนมเปญ
กำปงสะปือ
เรียม
ฮาเตียน
ไซ่ง่อน
โฮจิมินห์
น. สาละวิน
น. สะโตง
น. โขง
สมุทรสาคร
สมุทรปราการ

แผนที่โลก
แสดง ทางเดินเรือและเมืองท่าสำคัญ
จำนวนเลข
บอกระยะทางเดินเรือเป็นไมล์
เครื่องหมาย
ทางเดินเรือ
๑๐๕ ๑๒๐ ๑๓๕ ๑๕๐ ๑๖๕ ๑๘๐ ๑๖๕ ๑๕๐ ๑๓๕ ๑๒๐ ๑๐๕ ๙๐
๒๐น.
๒๒น.
เที่ยงคืน ๒๔น.
๒น.
๔น.
๖น.
มหาสมุทร อาร์กติก
เอเชีย
อเมริกา
เหนือ
โนม
ดัชฮาเบอร์
แวนคูเวอร์
ซีแอตเติล
ปอร์ตแลนด์
ซานฟรานซิสโก
ลอส แอนเยเลส
แตมปิโก
เวราครูซ
วลาดิวอสตอค
ไดเรน
เทียนสิน
เซี่ยงไฮ้
โยโกฮามา
ย่างกุ้ง
ฮ่องกง
กรุงเทพฯ
มะนิลา
ไซ่ง่อน
สิงคโปร์
ปาดัง
จาการ์ตา
สุราบายา
ดาร์วิน
ก. กวม
อากานยา
ก. เวก
โฮโนลูลู
ก. ฮาวาย
มหาสมุทร แปซิฟิก
เส้นศูนย์สูตร
หมู่เกาะ ซามัว
อาเปีย
ซูวา
ก. ตาฮิตี
ออสเตรเลีย
บริสเบน
เพอร์ธ
แอเดเลด
ซิดนีย์
ออลบานี
เมลเบอร์น
โฮบาร์ต
ออคแลนด์
เวลลิงตัน
ดันอิดิน
๗๕
๖๐
๔๕
๓๐
๑๕
๐
๑๕
๓๐
๔๕
๖๐

เขียนโดย นายทองใบ แตงน้อย ป.ม.

ทางทะเล มีเรือกลไฟเดินชายทะเลรับส่งสินค้าและคนโดยสารแวะตามเมืองท่าเหล่านี้

๑. ทางฝั่งตะวันตกของอ่าวไทย จากกรุงเทพ ฯ – ประจวบคีรีขันธ์ – บางสะพานใหญ่ – ชุมพร – หลังสวน – บ้านดอน (สุราษฎร์ธานี) – เกาะสมุย – นครศรีธรรมราช – ปากพนัง – สงขลา – ปัตตานี – นราธิวาส – ตากใบ และแวะตามเมืองท่าในสหพันธ์มาเลเซีย

๒. ทางฝั่งตะวันออกของอ่าวไทย จากกรุงเทพ ฯ – เกาะสีชัง – ศรีราชา – ระยอง – จันทบุรี – ตราด – คลองใหญ่ และแวะตามเมืองท่าในประเทศกัมพูชาประชาธิปไตย

๓. ทางฝั่งมหาสมุทรอินเดีย คือ ระนอง – ตะกั่วป่า – ภูเก็ต – พังงา – กระบี่ – กันตัง – สตูล และแวะตามเมืองท่าในสหพันธ์มาเลเซียทางหนึ่ง และสหภาพพม่าอีกทางหนึ่ง

ทางอากาศ ท่าอากาศยานใหญ่ที่สุด และทันสมัยที่สุดของประเทศไทย ตั้งอยู่ที่ดอนเมือง (กรุงเทพ ฯ) เป็นศูนย์กลางของสายการบินพาณิชย์ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

ท่าอากาศยานภายในประเทศและต่างประเทศระยะใกล้ที่ควรทราบ คือ

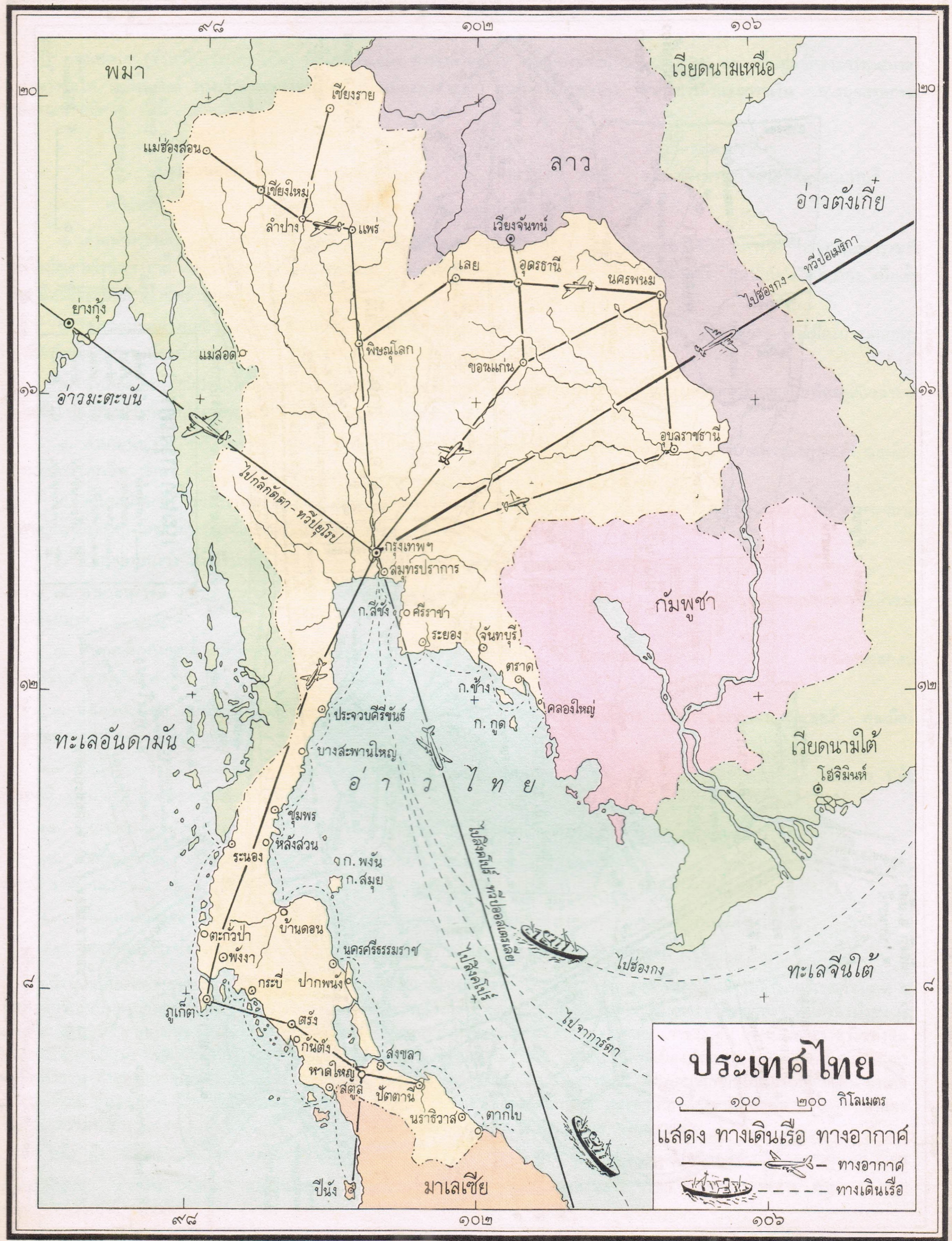
๑. กรุงเทพฯ–พิษณุโลก–แพร่–ลำปาง–เชียงใหม่–แม่ฮ่องสอน
๒. กรุงเทพฯ–ขอนแก่น–อุดรธานี–เลย–นครพนม
๓. กรุงเทพฯ–ลำปาง–เชียงราย
๔. กรุงเทพฯ–ภูเก็ต–ตรัง–หาดใหญ่–ปัตตานี
๕. กรุงเทพฯ–พิษณุโลก–นครพนม–เชียงใหม่–แม่ฮ่องสอน
๖. กรุงเทพฯ–ขอนแก่น–นครพนม–อุบลราชธานี
๗. กรุงเทพฯ–หาดใหญ่–ปัตตานี
๘. กรุงเทพฯ–เชียงใหม่
๙. กรุงเทพฯ–เวียงจันทน์
๑๐. กรุงเทพฯ–หาดใหญ่–ปีนัง

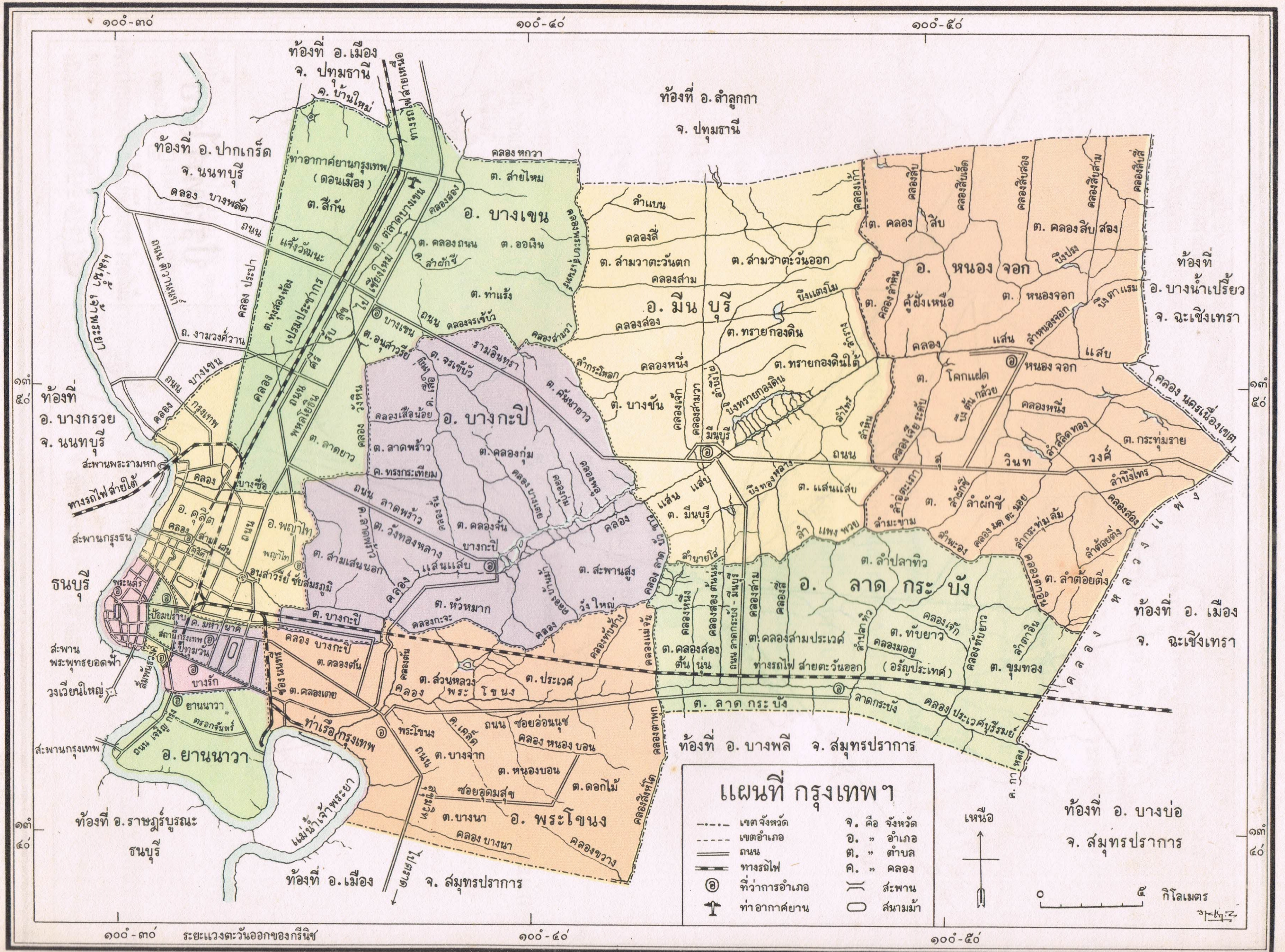
ท่าอากาศยานภายนอกประเทศระยะไกลที่ควรทราบ คือ

๑. กรุงเทพฯ–กัลกัตตา–ไปทวีปยุโรป
๒. กรุงเทพฯ–ฮ่องกง–ไปทวีปอเมริกา
๓. กรุงเทพฯ–สิงคโปร์–ไปทวีปออสเตรเลีย

พลเมือง มีประมาณ ๓๔,๐๐๐,๐๐๐ คน พลเมืองส่วนมากนับถือพระพุทธศาสนา พลเมืองที่นับถือศาสนาอื่นมีเพียงส่วนน้อย เช่น ศาสนาอิสลาม และศาสนาคริสต์

การปกครอง ประเทศไทยมีการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทรงใช้พระราชอำนาจสูงสุดตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

ประเทศไทย
แสดง ทางเดินเรือ ทางอากาศ
๐ ๑๐๐ ๒๐๐ กิโลเมตร
ทางอากาศ
ทางเดินเรือ
พม่า
ลาว
เวียดนามเหนือ
อ่าวตังเกี๋ย
กัมพูชา
เวียดนามใต้
มาเลเซีย
อ่าวมะตะบัน
ทะเลอันดามัน
อ่าวไทย
ทะเลจีนใต้
เชียงราย
แม่ฮ่องสอน
เชียงใหม่
ลำปาง
แพร่
เวียงจันทน์
เลย
อุดรธานี
นครพนม
พิษณุโลก
ขอนแก่น
อุบลราชธานี
ย่างกุ้ง
แม่สอด
กรุงเทพฯ
สมุทรปราการ
ก.สีชัง
ศรีราชา
ระยอง
จันทบุรี
ตราด
ก.ช้าง
ก.กูด
คลองใหญ่
ประจวบคีรีขันธ์
บางสะพานใหญ่
ชุมพร
หลังสวน
ระนอง
ก.พงัน
ก.สมุย
บ้านดอน
ตะกั่วป่า
พังงา
นครศรีธรรมราช
กระบี่
ปากพนัง
ภูเก็ต
ตรัง
กันตัง
สงขลา
หาดใหญ่
สตูล
ปัตตานี
นราธิวาส
ตากใบ
ปีนัง
โฮจิมินห์
ไปกัลกัตตา - ทวีปยุโรป
ไปฮ่องกง - ทวีปอเมริกา
ไปสิงคโปร์ - ทวีปออสเตรเลีย
ไปสิงคโปร์
ไปฮ่องกง
ไปจาการ์ตา
๙๘
๑๐๒
๑๐๖
๒๐
๑๖
๑๒
๘

ประเทศไทย

เขียนโดย นายทองใบ แตงน้อย ป.ม. ๒๕๐๘

กรุงเทพ ฯ

กรุงเทพ ฯ (จังหวัดพระนคร เดิม) มีเนื้อที่ ๑,๐๙๙ ตารางกิโลเมตร พลเมืองประมาณ ๒,๑๐๐,๐๐๐ คน เป็นศูนย์กลางการคมนาคมทั้งทางรถไฟ ทางรถยนต์ ทางเรือและทางอากาศ เป็นเมืองท่าสำคัญ ศูนย์กลางการศึกษา ธุรกิจการค้าและการเงิน การอุตสาหกรรม มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	จด	จังหวัดปทุมธานี	ทิศใต้	จด	จังหวัดสมุทรปราการ
ทิศตะวันออก	จด	จังหวัดฉะเชิงเทรา	ทิศตะวันตก	จด	แม่น้ำเจ้าพระยา และจังหวัดนนทบุรี

อาณาบริเวณกรุงเทพ ฯ แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๑๔ อำเภอ ดังนี้

๑. **อำเภอพระนคร** ภูมิประเทศเป็นที่ราบ มีสถานที่สำคัญและน่าชมหลายแห่ง เช่น วัดพระศรีรัตนศาสดาราม พระบรมมหาราชวัง พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม วัดสุทัศน์เทพวราราม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นต้น พลเมืองประกอบการอาชีพค้าขายและทำอุตสาหกรรม

๒. **อำเภอป้อมปราบศัตรูพ่าย** ภูมิประเทศเป็นที่ราบ มีปูชนียสถานที่สำคัญ คือ พระบรมบรรพต (ภูเขาทอง) พลเมืองประกอบการอาชีพทำอุตสาหกรรมและค้าขาย

๓. **อำเภอดุสิต** ภูมิประเทศเป็นที่ราบ อำเภอนี้มีพระราชวังดุสิต พระบรมรูปทรงม้า หอสมุดแห่งชาติ วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม เป็นต้น พลเมืองประกอบการอาชีพ ทำนา ทำสวน และทำอุตสาหกรรม

๔. **อำเภอพญาไท** ภูมิประเทศเป็นที่ราบ อำเภอนี้มีอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ โรงพยาบาลรามาธิบดี โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า พลเมืองประกอบการอาชีพ ทำนา ค้าขาย และทำอุตสาหกรรม

๕. **อำเภอปทุมวัน** ภูมิประเทศเป็นที่ราบ มีสถานที่สำคัญ เช่น สนามกีฬาแห่งชาติ จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย สวนลุมพินี โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์และสถานเสาวภา เป็นต้น พลเมืองประกอบการอาชีพทำอุตสาหกรรมและค้าขาย

๖. **อำเภอยานนาวา** ภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม มีอู่ซ่อมเรือขนาดใหญ่ พลเมืองประกอบการอาชีพทำสวนและทำอุตสาหกรรม

๗. **อำเภอบางรัก** ภูมิประเทศเป็นที่ราบ อำเภอนี้เป็นย่านการค้าและการธนาคาร มีโรงแรมใหญ่ ๆ พลเมืองประกอบการอาชีพค้าขายเป็นส่วนมาก

๘. **อำเภอสัมพันธวงศ์** ภูมิประเทศเป็นที่ราบ อำเภอนี้เป็นย่านการค้าทั่วไป เช่น ย่านการค้าใหญ่ที่เรียกว่า สำเพ็ง พลเมืองประกอบการอาชีพค้าขายเป็นส่วนมาก

๙. **อำเภอบางเขน** ภูมิประเทศเป็นที่ราบ อำเภอนี้มีท่าอากาศยานกรุงเทพ ฯ (ดอนเมือง) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พลเมืองประกอบการอาชีพทำนาและทำสวนผัก

๑๐. **อำเภอมีนบุรี** ภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การทำนา มีคลองแสนแสบผ่าน คลองนี้ขุดในรัชกาลที่ ๓ ยาว ๓๐ กิโลเมตร มีน้ำตลอดปี พลเมืองประกอบการอาชีพทำนาเป็นส่วนมาก

๑๑. **อำเภอบางกะปิ** ภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม เหมาะแก่การทำนา พลเมืองประกอบการอาชีพทำนาเป็นส่วนมาก

๑๒. **อำเภอพระโขนง** ภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม อำเภอนี้มีท่าเรือใหญ่เรียกว่า ท่าเรือกรุงเทพ ฯ ที่ตำบลคลองเตย สินค้าเข้าออกที่ท่าเรือแห่งนี้ ประมาณร้อยละ ๙๕ ของสินค้าทั้งหมด พลเมืองประกอบการอาชีพ ทำนา ทำสวน ค้าขายและอุตสาหกรรม

๑๓. **อำเภอหนองจอก** ภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม เหมาะแก่การทำนา พลเมืองประกอบการอาชีพทำนาเป็นส่วนมาก

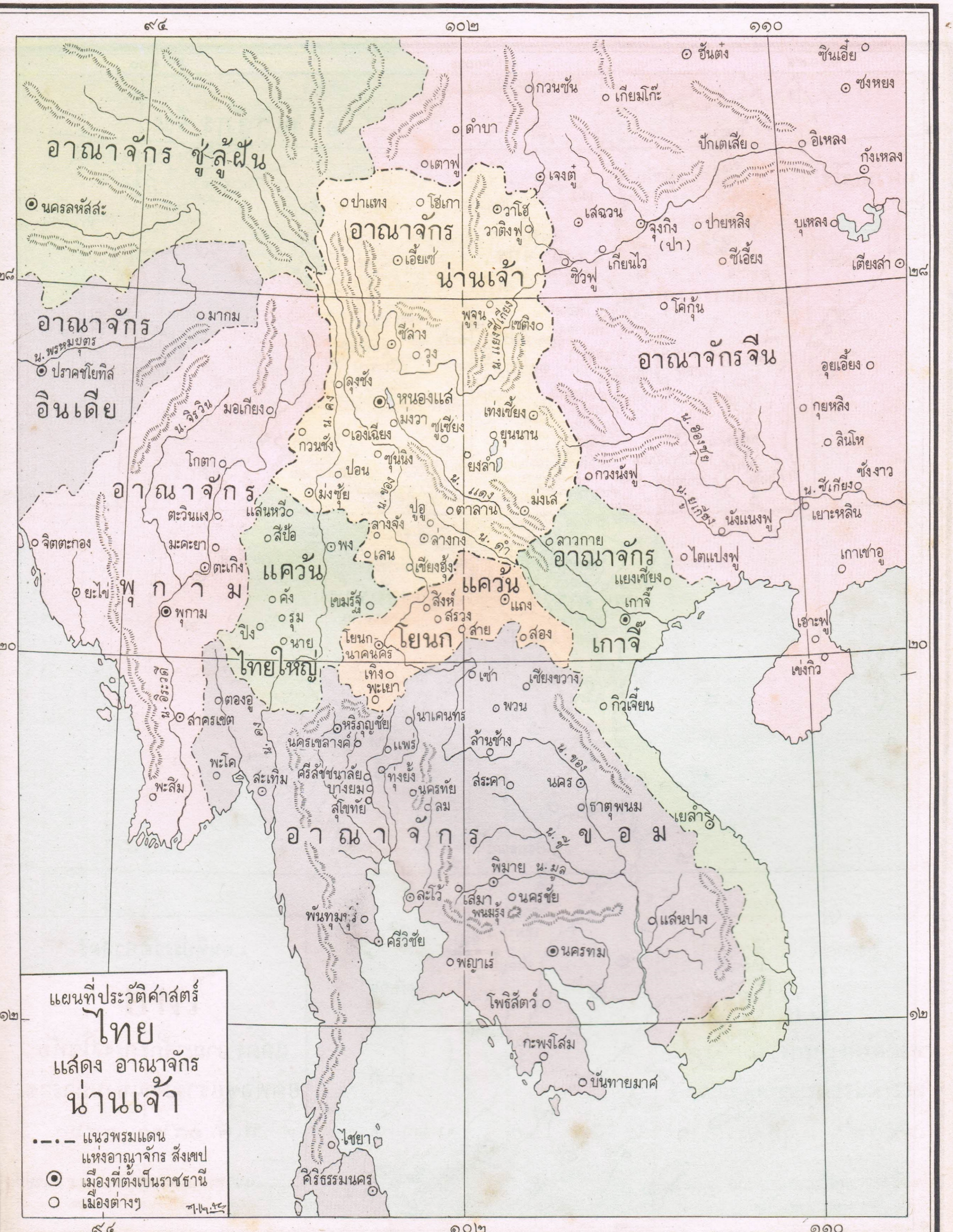
๑๔. **อำเภอลาดกระบัง** ภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม เหมาะแก่การทำนา พลเมืองประกอบการอาชีพทำนาเป็นส่วนมาก

ปัจจุบันเมืองหลวงของประเทศไทย ตั้งอยู่บนสองฝั่งของแม่น้ำเจ้าพระยา มีนามว่า กรุงเทพมหานคร โดยรวมอาณาบริเวณกรุงเทพ ฯ และธนบุรีเข้าเป็นจังหวัดเดียวกัน มีสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาเชื่อมเส้นทางคมนาคมและการขนส่งทางบกหลายสะพาน พื้นที่ทางฝั่งธนบุรีเป็นที่ราบลุ่ม มีลำคลองมาก เหมาะแก่การทำสวนผลไม้ มีสถานที่สำคัญและน่าชมหลายแห่ง เช่นพระราชวังเดิม ซึ่งเป็นพระราชวังของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช วัดอรุณราชวราราม วัดราชโอรสาราม โรงพยาบาลศิริราช เป็นต้น มีพลเมืองประมาณ ๙๐๐,๐๐๐ คน ประกอบอาชีพทำสวน ทำอุตสาหกรรมและค้าขาย แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๙ อำเภอ คือ อำเภอธนบุรี อำเภอบางกอกน้อย อำเภอตลิ่งชัน อำเภอบางขุนเทียน อำเภอภาษีเจริญ อำเภอราษฎร์บูรณะ อำเภอหนองแขม อำเภอบางกอกใหญ่ และอำเภอคลองสาน ฉะนั้น กรุงเทพมหานครจึงมีเนื้อที่รวมทั้งสิ้น ๑,๕๕๐ ตารางกิโลเมตร พลเมืองประมาณ ๓,๐๐๐,๐๐๐ คน มี ๒๓ อำเภอ ดังกล่าวแล้ว

อนึ่ง คำ "อำเภอ" ในกรุงเทพมหานคร ได้เปลี่ยนใหม่ เรียกว่า "เขต" เช่น อำเภอดุสิต เรียกเขตดุสิต อำเภอภาษีเจริญ เรียกเขตภาษีเจริญ ส่วนคำ "ตำบล" เปลี่ยนใหม่ เรียกว่า "แขวง" เช่น ตำบล วังทองหลาง เรียก แขวงวังทองหลาง ตำบล บางจาก เรียกแขวงบางจาก เป็นต้น

 เขียนโดย นายทองใบ แตงน้อย ป.ม. ๒๕๐๖

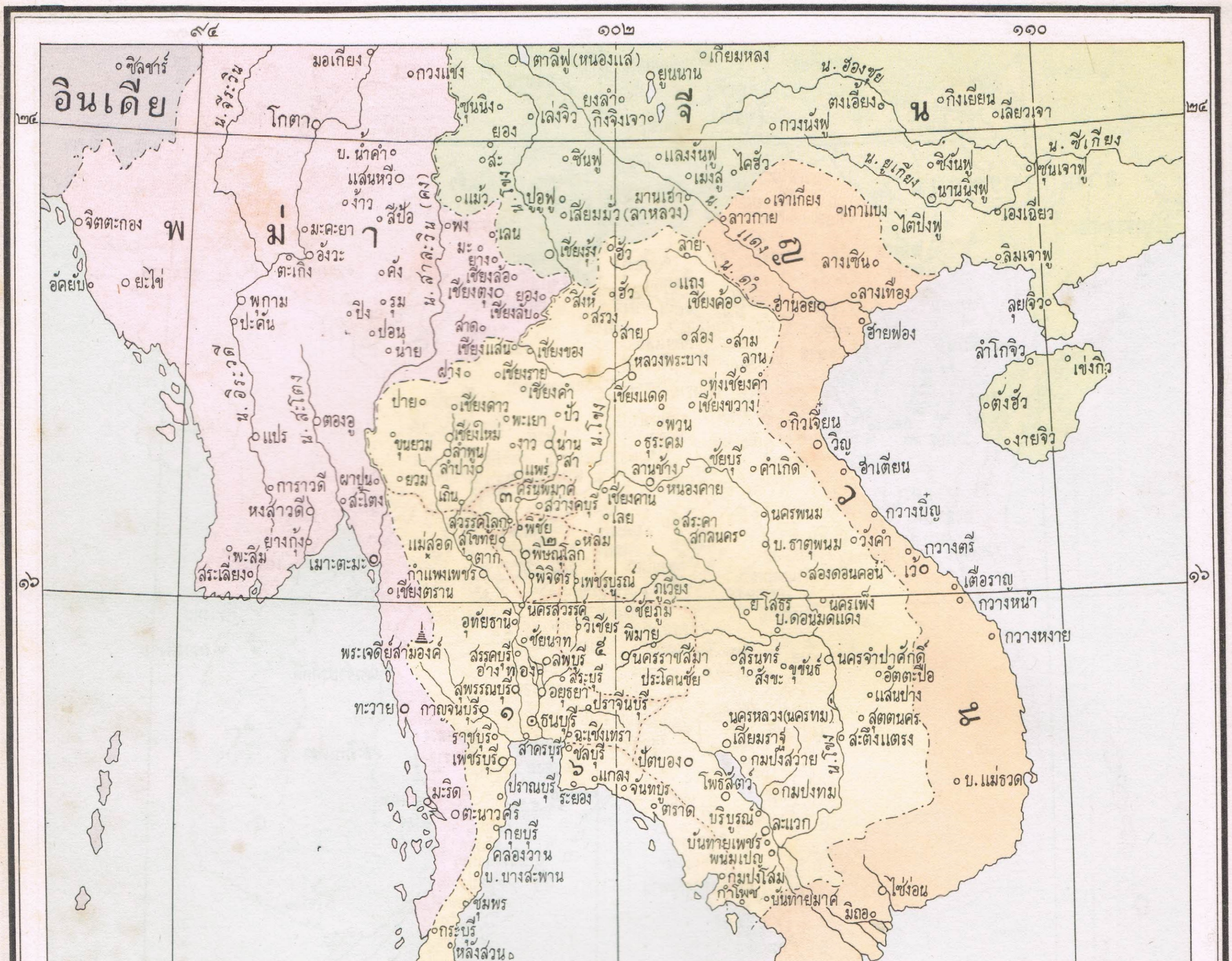

แผนที่ประวัติศาสตร์ เขียนโดย นายทองใบ แตงน้อย ป.ม.

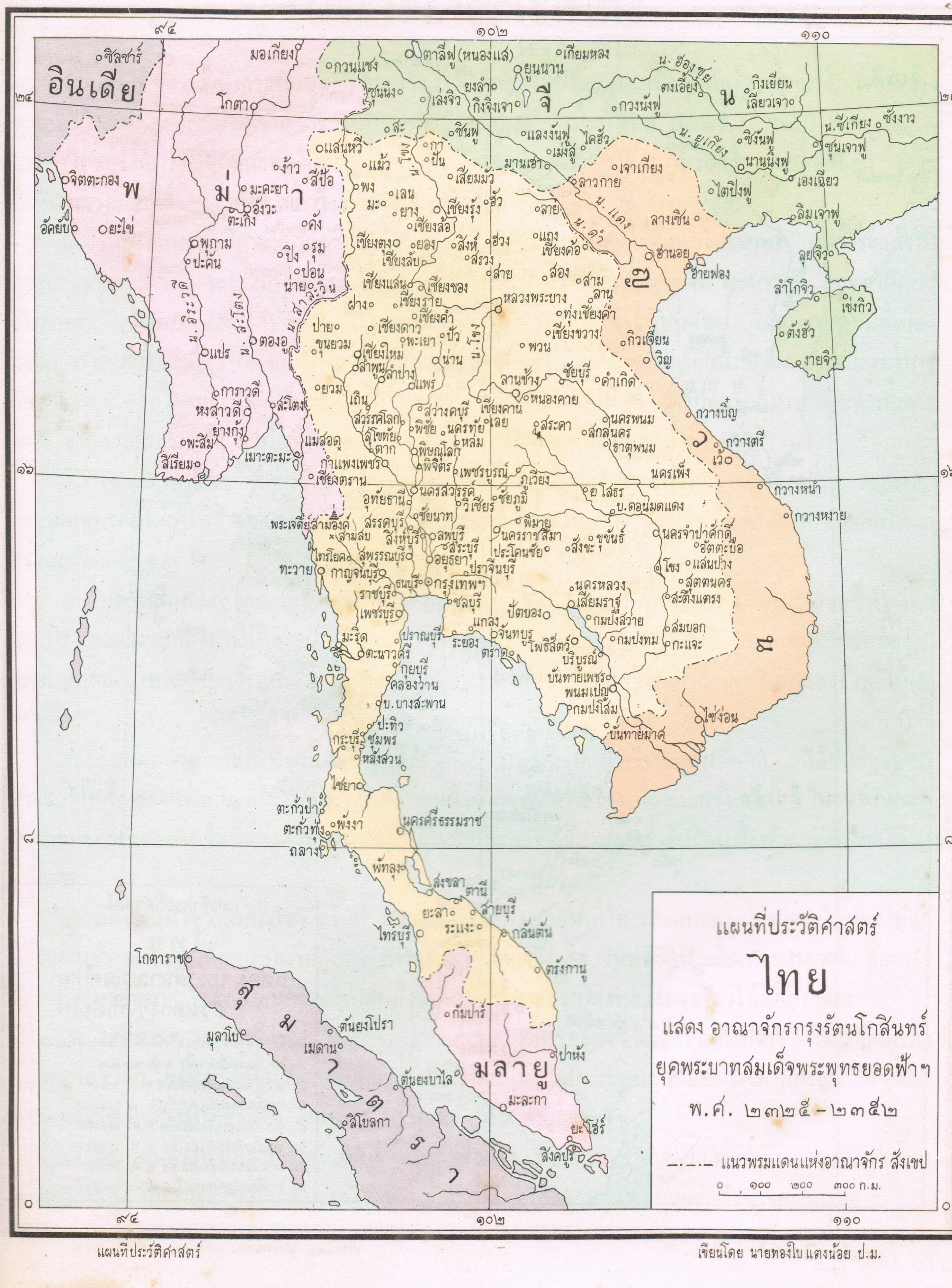

เขียนโดย นายทองใบ แตงน้อย ป.ม.

แผนที่ประวัติศาสตร์
ไทย
แสดง อาณาจักรกรุงศรีอยุธยา
ยุคสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
พ.ศ. ๒๑๓๓ - ๒๑๔๘
แนวพรมแดนแห่งอาณาจักร สังเขป
๐ ๑๐๐ ๒๐๐ ๓๐๐ ก.ม.
อาณาจักรจีน
อาณาจักรพุกาม
มลายู
ศรีวิชัย
ญวน
ซิลชาร์
มอเกียง
หนองแส(น่านเจ้า)
ยูนนาน
เกียงเจา
กวางนั่งฟู
เชียงรุ้ง
หลวงพระบาง
เชียงใหม่
เชียงราย
ลำพูน
ลำปาง
น่าน
แพร่
สุโขทัย
พิษณุโลก
พิจิตร
กำแพงเพชร
เทพนคร
เพชรบูรณ์
นครสวรรค์
ชัยนาท
สรรคบุรี
ลพบุรี
สระบุรี
อยุธยา
ธนบุรี
ปราจีนบุรี
ฉะเชิงเทรา
ชล
จันทบูร
ราชบุรี
เพชรบุรี
ตะนาวศรี
มะริด
กุยบุรี
ชุมพร
ไชยา
พังงา
นครศรีธรรมราช
ถลาง
พัทลุง
สงขลา
ตานี
ไทรบุรี
ระแงะ
ตรังกานู
กัมปาร์
ปาหัง
มะละกา
ยะโฮร์
สิงคปุระ
พุกาม
อังวะ
ตองอู
แปร
หงสาวดี
ย่างกุ้ง
พะสิม
เมาะตะมะ
เชียงตุง
เชียงตราน
พระเจดีย์สามองค์
ดอนเจดีย์
อุทอง
ศรีวิชัย
นครราชสีมา
พิมาย
ล้านช้าง
ชัยบุรี
นครจำปาศักดิ์
สะตึงแตรง
นครหลวง
เสียมราฐ
กมปงทม
บันทายเพชร
บันทายมาศ
ไซ่ง่อน
กวางหน้า
กวางหงาย
เยลำ(เว้)
กวางบิ๊ญ
เขิ่งกิว
น. โขง
น. มูล
น. แดง

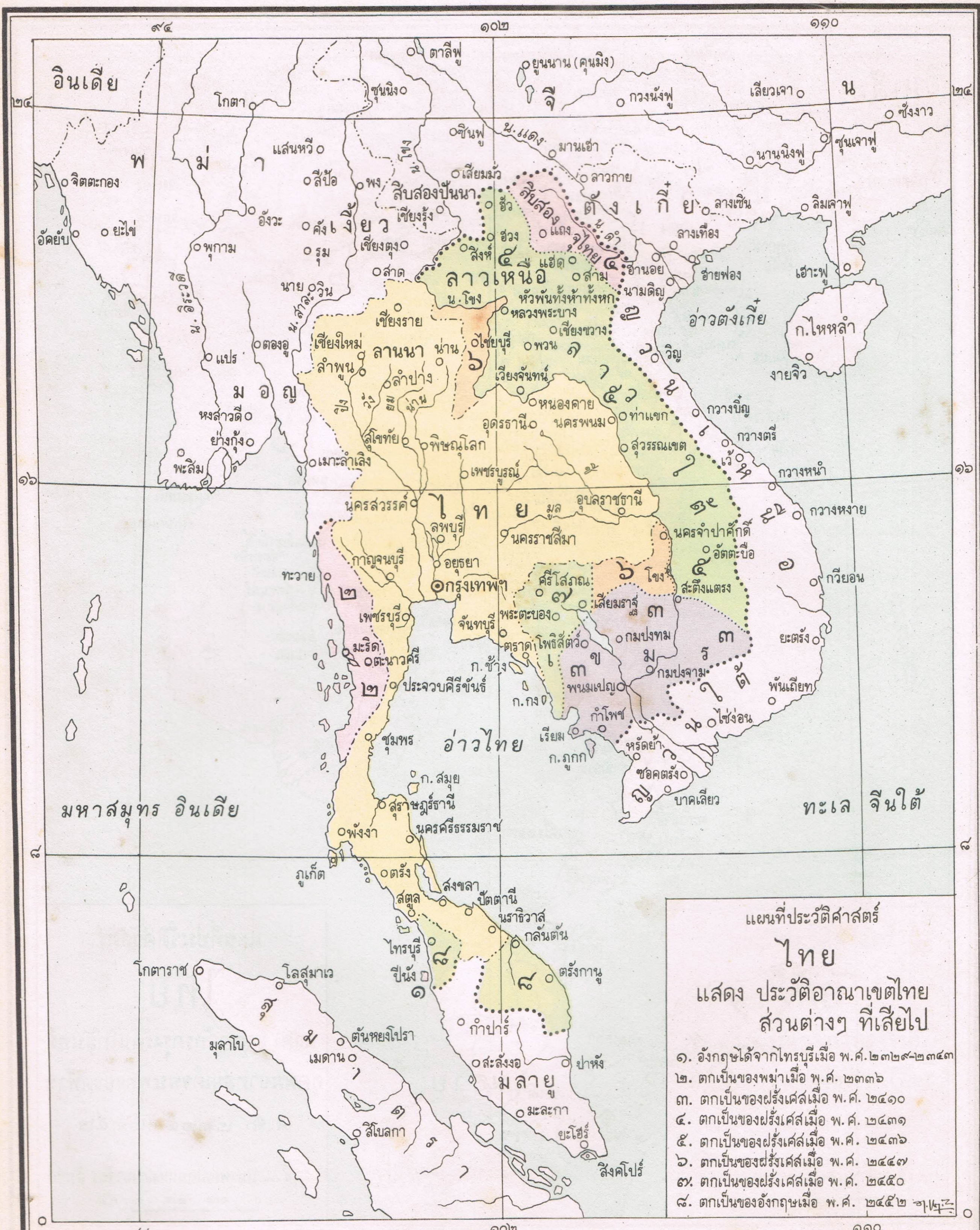

 เขียนโดย นายทองใบ แตงน้อย ป.ม.

แผนที่ประวัติศาสตร์

เขียนโดย นายทองใบ แตงน้อย ป.ม.

แผนที่ประวัติศาสตร์
ไทย
แสดง ประวัติอาณาเขตไทย
ส่วนต่างๆ ที่เสียไป
๑. อังกฤษได้จากไทรบุรีเมื่อ พ.ศ. ๒๓๒๙-๒๓๔๓
๒. ตกเป็นของพม่าเมื่อ พ.ศ. ๒๓๓๖
๓. ตกเป็นของฝรั่งเศสเมื่อ พ.ศ. ๒๔๑๐
๔. ตกเป็นของฝรั่งเศสเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๑
๕. ตกเป็นของฝรั่งเศสเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๖
๖. ตกเป็นของฝรั่งเศสเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๗
๗. ตกเป็นของฝรั่งเศสเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๐
๘. ตกเป็นของอังกฤษเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๒
อินเดีย
จีน
พม่า
มอญ
เงี้ยว
ตังเกี๋ย
ลาวเหนือ
สิบสองจุไทย
สิบสองปันนา
ลานนา
ไทย
ญวน
เขมร
มลายู
สุมาตรา
อ่าวตังเกี๋ย
อ่าวไทย
มหาสมุทร อินเดีย
ทะเล จีนใต้
ก.ไหหลำ
หลวงพระบาง
เวียงจันทน์
เชียงใหม่
เชียงราย
ลำพูน
ลำปาง
น่าน
ไชยบุรี
สุโขทัย
พิษณุโลก
เพชรบูรณ์
นครสวรรค์
ลพบุรี
อยุธยา
กรุงเทพฯ
นครราชสีมา
อุบลราชธานี
อุดรธานี
หนองคาย
นครพนม
กาญจนบุรี
เพชรบุรี
จันทบุรี
ตราด
พระตะบอง
ศรีโสภณ
เสียมราฐ
พนมเปญ
กำโพช
นครจำปาศักดิ์
อัตตะบือ
สะตึงแตรง
ประจวบคีรีขันธ์
ชุมพร
สุราษฎร์ธานี
นครศรีธรรมราช
พังงา
ภูเก็ต
ตรัง
สงขลา
ปัตตานี
สตูล
นราธิวาส
กลันตัน
ไทรบุรี
ปีนัง
ตรังกานู
สิงคโปร์
ทะวาย
มะริด
ตะนาวศรี
หงสาวดี
ย่างกุ้ง
๙๔
๑๐๒
๑๑๐
๒๔
๑๖
๘

ประวัติอาณาเขตไทย

๑. **เกาะปีนัง หรือ เกาะหมาก** พระยาไทรบุรีได้ลอบให้อังกฤษเช่าเป็นที่พักเรือรบและเรือค้าขายทางทะเลหน้านอก อังกฤษได้เข้ายึดครองเกาะปีนังไว้ในอำนาจ เมื่อปี พ.ศ. ๒๓๒๙ ครั้นปี พ.ศ. ๒๓๔๓ พระยาไทรบุรีได้ทำสัญญายินยอมให้อังกฤษเช่าที่ดินฝั่งตรงข้ามกับเกาะปีนัง ที่เรียกว่า เวลเลสลีย์อีก เกาะปีนังและเวลเลสลีย์ จึงตกอยู่ในความครอบครองของอังกฤษ

๒. **เมืองทวาย มะริด ตะนาวศรี** ในปี พ.ศ. ๒๓๓๖ ไทยแต่งกองทัพออกไปรบพม่า แต่การสงครามครั้งนี้ เราคาดการณ์ผิดอย่างมหันต์ เนื่องจากชาวเมืองทั้งสาม คือ ทวาย มะริด ตะนาวศรี ไม่สวามิภักดิ์กับเราจริง ยังรักพม่ามากกว่าไทย เมื่อเราเกณฑ์ชาวเมืองทั้งสามเข้าสมทบด้วย ได้เกิดกบฏขึ้นที่เมืองมะริด เราจึงต้องทำสงครามทั้งสองฝ่าย คือรบกับพม่าฝ่ายหนึ่ง และปราบกบฏอีกฝ่ายหนึ่ง ทั้งเสบียงอาหารก็อาศัยจากเมืองทั้งสามไม่ได้ ต้องหาบหามไปจากราชบุรี และกาญจนบุรี ได้รับความลำบากและทุรกันดารมาก จึงต้องเลิกทัพกลับ เมืองทวาย มะริด ตะนาวศรี จึงตกเป็นของพม่า

๓. **เขมรส่วนนอก** ในปี พ.ศ. ๒๔๐๖ ฝรั่งเศสบังคับให้สมเด็จพระนโรดมกษัตริย์เขมร ทำสัญญายอมยกเขมรอยู่ในอารักขาของฝรั่งเศส และในที่สุดเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๑๐ ไทยก็ต้องเสียเขมรส่วนนอกให้แก่ฝรั่งเศสโดยเด็ดขาด

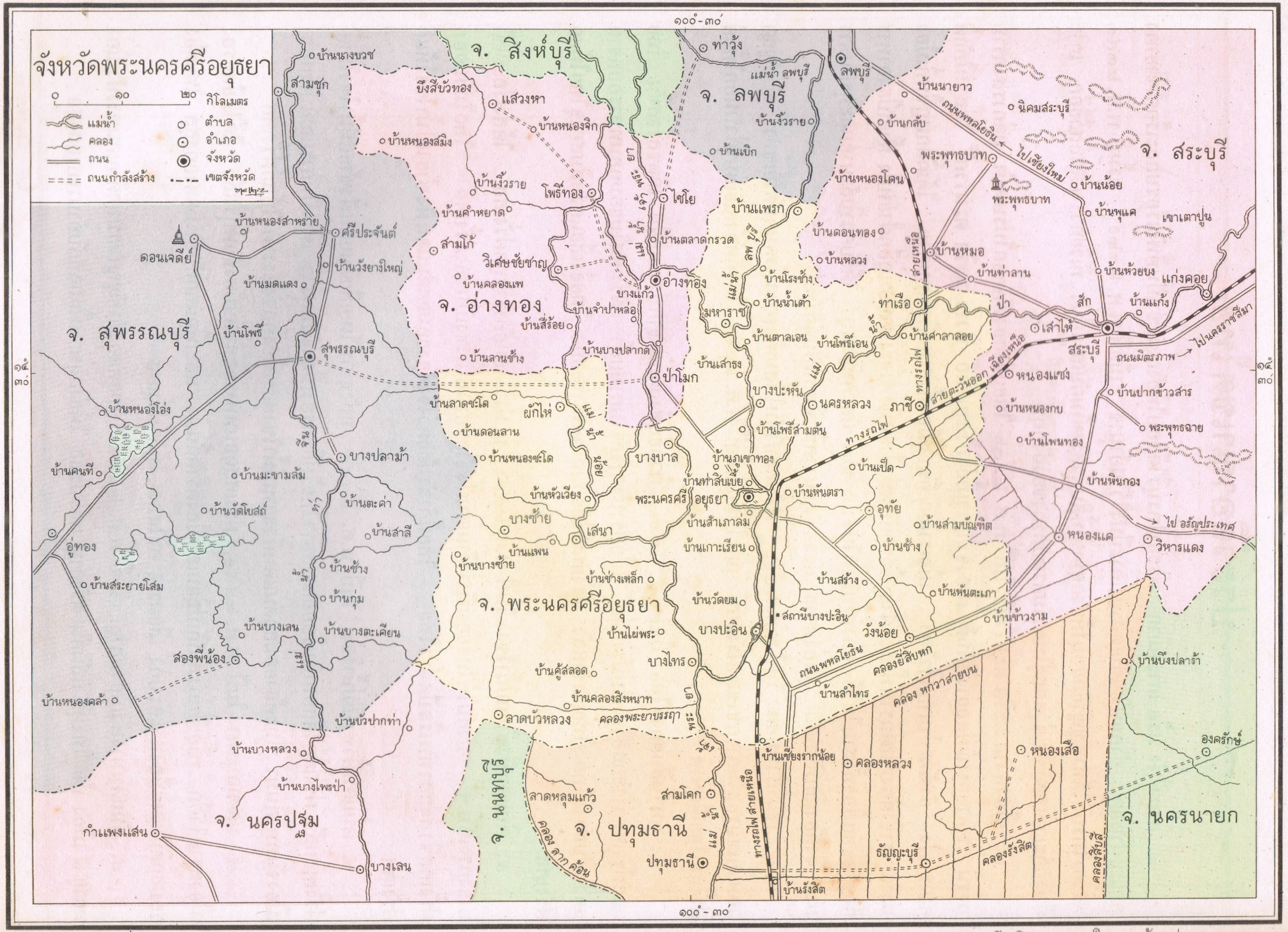
๔. **แคว้นสิบสองจุไทย** ในปี พ.ศ. ๒๔๓๑ พวกฮ่อซึ่งแตกมาจากประเทศจีน เกิดจลาจลขึ้น ไทยและฝรั่งเศสต่างยกกองทัพไปปราบฮ่อ เมื่อปราบจลาจลราบคาบแล้ว ฝรั่งเศสไม่ยอมถอนทหารออกจากแคว้นสิบสองจุไทย ไทยเจรจาแล้ว ฝรั่งเศสก็ไม่ยอมถอนทหารออก ไทยจึงเสียแคว้นสิบสองจุไทยให้แก่ฝรั่งเศส

๕. **ดินแดนฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง** ในปี พ.ศ. ๒๔๓๖ ม. ปาวี เอกอัครราชทูตฝรั่งเศส ได้ส่งเรือรบเข้ามายังกรุงเทพ ฯ บังคับให้ไทยยอมรับว่าดินแดนฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขงเป็นของฝรั่งเศส ไทยไม่ยินยอม ฝรั่งเศสจึงส่งกองทัพเรือปิดอ่าวไทย ไทยมีกำลังน้อยกว่าจึงต้องยอมยกดินแดนฝั่งซ้าย แม่น้ำโขงให้แก่ฝรั่งเศส

๖. **ดินแดนฝั่งขวาแม่น้ำโขง** ในปี พ.ศ. ๒๔๔๗ หลังจากที่ไทยเสียดินแดนฝั่งซ้ายแม่น้ำโขงให้แก่ฝรั่งเศสแล้ว ฝรั่งเศสได้ถอนทัพเรือออกจากอ่าวไทยไปยึดครองเมืองจันทบุรีไว้ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเอาเมืองจันทบุรีคืนมา ไทยต้องยอมยกดินแดนฝั่งขวาแม่น้ำโขงและเมืองหลวงพระบางให้แก่ฝรั่งเศส

๗. **มณฑลบูรพา** ในปี พ.ศ. ๒๔๕๐ ฝรั่งเศสถอนทหารออกจากเมืองจันทบุรีแล้ว ได้ไปยึดครองเมืองตราดไว้อีก เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเอาเมืองตราดคืนมา และเพื่อแลกกับอำนาจศาลกงสุล ไทยต้องยอมยกดินแดนเมืองพระตะบอง เสียมราฐ ศรีโสภณ ให้แก่ฝรั่งเศส

๘. **ดินแดนทางหัวเมืองมลายู** ในปี พ.ศ. ๒๔๕๒ ไทยตกลงทำสัญญายอมยกดินแดนทางหัวเมืองมลายู ๔ เมือง คือ ไทรบุรี กลันตัน ตรังกานู และปะลิส ให้อังกฤษ เพื่อแลกกับอำนาจศาลกงสุล

ประเทศไทย

เขียนโดย นายทองใบ แตงน้อย ป.ม.

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	จด	จังหวัดลพบุรี จังหวัดอ่างทอง และจังหวัดสระบุรี
ทิศใต้	จด	จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดนนทบุรี
ทิศตะวันออก	จด	จังหวัดสระบุรี
ทิศตะวันตก	จด	จังหวัดสุพรรณบุรี

การคมนาคมจากกรุงเทพ ฯ โดยทางรถไฟสายเหนือ ถึงสถานีอยุธยาระยะทาง ๗๒ กม. โดยทางหลวงแผ่นดิน (พหลโยธิน) ถึงวังน้อย แล้วแยกเข้าทางหลวงแผ่นดิน (วังน้อย – อยุธยา) รวมระยะทาง ๘๖ กม. โดยทางน้ำ จากท่าเตียนไปตามแม่น้ำเจ้าพระยา ระยะทาง ๙๐ กม. ภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม ไม่มีภูเขา มีแม่น้ำลำคลองมาก เหมาะแก่การเพาะปลูก ถึงหน้าน้ำเหนือหลากน้ำท่วมท้องทุ่งทุกปี พลเมืองประมาณ ๕๖๔,๐๐๐ คน อาชีพสำคัญ คือ ทำนา ทำประมง ทำเครื่องดินเผา จักสาน เย็บงอบ และค้าขาย สินค้าสำคัญ คือ ข้าว ปลาน้ำจืด การอุตสาหกรรม มีสีข้าว เลื่อยไม้ ทำมีด

กรุงศรีอยุธยา เคยเป็นราชธานีของประเทศไทย ตั้งแต่สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ (พระเจ้าอู่ทอง) ทรงประดิษฐาน เมื่อ พ.ศ. ๑๘๙๓ จนกระทั่งเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งสุดท้าย เมื่อ พ.ศ. ๒๓๑๐ รวมเวลาเป็นราชธานีอยู่ ๔๑๗ ปี นับเป็นเวลาที่ยืนนานมาก มีพระมหากษัตริย์ ๓๓ พระองค์ ทำเลที่ตั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นชัยภูมิที่เหมาะมาก เพราะมีลำน้ำเกือบรอบทุกด้าน ทั้งสะดวกในการไปมาค้าขาย เพราะมีแม่น้ำสำคัญหลายสายมาร่วมกันตรงนี้ คือ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำลพบุรี และแม่น้ำป่าสัก ประกอบกับพื้นที่อุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การกสิกรรม จึงเป็นชุมนุมชนและเมืองมาก่อนที่พระเจ้าอู่ทองมาสร้างเมืองที่ตำบลเวียงเหล็ก หลักฐานสำคัญ คือ มีบ้านเมืองใหญ่โต มีวัดสำคัญหลายวัด เช่น วัดเดิม วัดธรรมิกราช มีพระพุทธรูปองค์ใหญ่ คือพระเจ้าพนัญเชิง ซึ่งสร้างก่อนสมัยกรุงศรีอยุธยาถึง ๒๕ ปี แต่เดิมจะเรียกว่าเมืองอะไรไม่มีหลักฐานชัดเจน มีผู้สันนิษฐานว่า เมืองเดิมนี้ คงชื่อ "อโยธยา"

ในระยะเวลาที่กรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ได้ถูกข้าศึกมาประชิดพระนคร ๖ ครั้ง

ครั้งที่ ๑ พระเจ้าหงสาวดีตะเบงชเวตี้ ยกเข้ามาเมื่อ พ.ศ. ๒๐๙๑ คราวสมเด็จพระสุริโยทัยขาดคอช้าง พม่าไม่ได้เตรียมตัวมาพอ จึงตีเอากรุงศรีอยุธยาไม่ได้ ล่าทัพกลับไป

ครั้งที่ ๒ พระเจ้าหงสาวดีบุเรงนอง ขอช้างเผือกไม่ได้ ยกเข้ามาเมื่อ พ.ศ. ๒๑๐๖ คราวนี้แม้พม่าจะตีเอากรุงศรีอยุธยาไม่ได้ ฝ่ายไทยก็ยอมเป็นไมตรี โดยแบ่งช้างเผือกให้ และยอมให้สมเด็จพระราเมศวรไปอยู่หงสาวดี

ครั้งที่ ๓ พระเจ้าหงสาวดีบุเรงนอง ยกเข้ามาเมื่อ พ.ศ. ๒๑๑๑ คราวนี้สมเด็จพระมหินทราธิราชทรงยอมแพ้ เสียกรุงแก่พม่า เมื่อ พ.ศ. ๒๑๑๒

ครั้งที่ ๔ พระบรมราชาพระยาละแวก เห็นว่าไทยอ่อนกำลังลงมาก ยกเข้ามาเมื่อ พ.ศ. ๒๑๑๒ คราวนี้พระมหาธรรมราชาธิราชทรงต่อสู้และขับไล่ทัพเขมรออกไปได้

ครั้งที่ ๕ พระเจ้าอลองพญายกเข้ามาเมื่อ พ.ศ. ๒๓๐๓ คราวนี้เผอิญปืนใหญ่แตกถูกพระองค์บาดเจ็บสาหัส ต้องล่าทัพกลับ

ครั้งที่ ๖ พระเจ้ามังระตรัสใช้ให้เนเมียวสีหบดี กับ มังมหานรธา ยกเข้ามาล้อมกรุง เมื่อ พ.ศ. ๒๓๐๙ พม่าเผากำแพงทลายลงเข้ากรุงได้แล้วเผากรุงศรีอยุธยาไหม้หมด เสียกรุงแก่พม่าครั้งที่ ๒ ในแผ่นดินสมเด็จพระเจ้าเอกทัศ เมื่อ พ.ศ. ๒๓๑๐ ตั้งแต่นั้นมากรุงศรีอยุธยาไม่ได้เป็นราชธานีอีก

เมื่อครั้งบ้านเมืองยังดีอยู่ กรุงศรีอยุธยาคงจะใหญ่โตงดงามมาก มั่งคั่งด้วยทรัพย์สมบัติอันล้ำค่า มีทองคำบุพระพุทธรูปสูง ๗ วา ๒ ศอก ใช้ทองคำเนื้อแปดหนักถึง ๒๖,๐๐๐ บาท มีแร่เงินทำพดด้วง เงินตราบาทและตำลึงใช้ทั่วประเทศ เพราะกรุงศรีอยุธยาเป็นเมืองท่าสำคัญในสมัยนั้น มีเรือสินค้าชาวเอเชียและยุโรปไปมาค้าขายด้วยเนืองนิจ การค้าผูกขาดสินค้าบางอย่างโดยพระคลังหลวงนำรายได้มาสู่ประเทศอย่างมหาศาล บัดนี้โบราณสถานต่าง ๆ เหล่านั้น เหลือแต่ซากปรักหักพังไว้เพื่อการศึกษา มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศไปชมกันมิได้ขาด

จีน

ที่ตั้งและอาณาเขต ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกของทวีปเอเชีย ประกอบด้วยดินแดนส่วนที่เป็นจีนแท้ และดินแดนชั้นนอกที่อยู่ใต้การปกครองของจีน ได้แก่ แมนจูเรีย มองโกเลียใน ซินเกียง และทิเบต

ทิศเหนือ จด มองโกเลีย สหภาพโซเวียต
ทิศตะวันออก จด เกาหลี ทะเลเหลือง และทะเลจีน
ทิศใต้ จด อินเดีย เนปาล พม่า ลาว เวียดนาม
ทิศตะวันตก จด แคชเมียร์ (อินเดีย) สหภาพโซเวียต

สาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นประเทศขนาดใหญ่มาก มีเนื้อที่ประมาณ ๓,๘๐๐,๐๐๐ ตารางไมล์

ภูมิประเทศ **ภาคเหนือ** เป็นที่สูง ประกอบด้วยภูเขาสูงใหญ่หลายพืด เช่น ภูเขาอินชาน ภูเขาคินแกน ภูเขาอัลไต และบางส่วนของทะเลทรายโกบีในมองโกเลีย

ภาคกลาง ทิศตะวันตกเป็นที่สูง และลาดต่ำไปทางทิศตะวันออก พื้นที่ในภาคนี้เป็นที่ราบต่ำอันกว้างใหญ่ มีแม่น้ำใหญ่หลายสายไหลผ่าน พื้นดินอุดมสมบูรณ์และมีฝนตกชุก จึงเหมาะแก่การเพาะปลูกเป็นอันมาก เช่นที่ราบลุ่มแม่น้ำแยงซีเกียง และลุ่มแม่น้ำฮวงโห

ภาคใต้ เป็นที่ราบสูง ประกอบด้วยภูเขาหลายพืด เช่น ภูเขาตาลิงชาน ภูเขานานลิงชาน มีที่ราบเหมาะแก่การเพาะปลูกบ้างตามชายทะเลและในลุ่มแม่น้ำซีเกียง

แม่น้ำสำคัญในสาธารณรัฐประชาชนจีน คือ แม่น้ำแยงซีเกียง ยาว ๓,๒๐๐ ไมล์ เป็นแม่น้ำยาวที่สุดในทวีปเอเชีย และสำคัญที่สุดของจีน มีประโยชน์ในการเพาะปลูกและการไปมาค้าขายเป็นอันมาก แม่น้ำสายนี้เกิดจากภูเขาคุนลุ้นและไหลลงสู่ทะเลจีนตะวันออก ใกล้เมืองเซี่ยงไฮ้ แม่น้ำฮวงโห ยาว ๒,๗๐๐ ไมล์ แม่น้ำสายนี้เกิดจากภูเขาทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของทิเบต และไหลผ่านทะเลทรายโกบี ลงสู่ทะเลเหลือง ถึงคราวน้ำหลาก น้ำไหลเชี่ยวพัดพาโคลนทรายสีเหลืองลงสู่ทะเลปีละมาก ๆ และมักท่วมฝั่งอย่างฉับพลัน ทำให้ผู้คนล้มตายเป็นจำนวนมาก พืชพันธุ์บ้านเมืองได้รับความเสียหายเนือง ๆ พอถึงฤดูหนาวน้ำตื้นเขิน จึงไม่ใคร่มีประโยชน์ในการเดินเรือ

ภูมิอากาศ **ภาคเหนือ** ในฤดูหนาวมีอากาศหนาวมาก ในฤดูร้อนอุณหภูมิของอากาศคล้ายคลึงกับฤดูหนาวของไทยที่กรุงเทพ ฯ มีฝนตกน้อย **ภาคกลาง** มีอากาศร้อนหนาวปานกลางมีฝนตกชุกกว่าภาคเหนือ **ภาคใต้** มีอากาศค่อนข้างร้อน มีฝนตกชุก แต่บนที่ราบสูงทิเบตมีอากาศแห้งแล้งมาก

การทำมาหากิน **การเพาะปลูก** พืชสำคัญที่ปลูกกันมาก คือ ข้าวเจ้า (ปลูกในภาคใต้) ข้าวสาลี ข้าวบาเลย์ ข้าวฟ่าง (ปลูกในภาคเหนือและภาคกลาง) ฝ้าย อ้อย ชา ยาสูบ ถั่วต่าง ๆ ข้าวโพด หม่อน คราม ผลไม้ต่าง ๆ และผักต่าง ๆ

การขุดแร่ ประเทศจีนอุดมสมบูรณ์ด้วยแร่หลายชนิด เช่น ถ่านหิน เหล็ก ทองแดง พลวง ทังสเตน แมงกานีส ตะกั่ว สังกะสี ดีบุก เงิน ทองคำ ปรอท วุลแฟรม และดินปั้นถ้วยชาม

การป่าไม้ ประเทศจีนไม่ใคร่มีป่าไม้ใหญ่ ๆ ไม้ไผ่มีอุดมทั่วไป

การเลี้ยงสัตว์ สัตว์เลี้ยงที่สำคัญ คือ วัว หมู แพะ แกะ ม้า เป็ด ไก่ และ ไหม จีนทำการเลี้ยงไหมมากกว่าประเทศใด ๆ ในโลก

จีน
๐ ๒๐๐ ๔๐๐ ไมล์
สหภาพโซเวียต
ซินเกียง
มองโกเลีย
ทะเลทราย โกบี
มองโกเลีย ใน
แมนจูเรีย
ทะเลทราย ตาริม
ที่ราบสูง ทิเบต
ทิเบต
แคชเมียร์
เนปาล
ภูฐาน
อินเดีย
บังคลาเทศ
พม่า
ลาว
เวียดนาม เหนือ
เกาหลี เหนือ
เกาหลี ใต้
ทะเลญี่ปุ่น
ทะเล เหลือง
ทะเลจีน ตะวันออก
ทะเลจีนใต้
อ่าว เบงกอล
อ่าวโป่ไฮ่
ไต้หวัน
(ฟอร์โมซา)
ก. ไหหลำ
ทรอปิก ออฟ แคนเซอร์
ส. ไบคาล
ส. บาลคาช
ส. อิสซิค
ส. ลอปนอร์
ส. โกโกนอร์
ส. ดุงติง
ส. โปยาง
ภ. เทียนซาน
ภ. อัลไต
ภ. คุนลุ้น
ภ. คาราโครัม
ภ. อัลตินตัก
ภ. นานซาน
ภ. ตังลา
ภ. หิมาลัย
ภ. อินซาน
ภ. ชิงลิงซาน
ภ. อะลาซาน
กำแพงใหญ่
คานเตนกรี ๒๓,๖๒๐ ฟ.
มูซตัก ๒๓,๘๙๐ ฟ.
เอเวอเรสต์
น. ตาริม
น. ฮวงโห
น. แยงซีเกียง
น. สาละวิน
น. พรหมบุตร
น. คงคา
น. มหานที
น. ซีเกียง
น. อามูร์
น. ซุงการี
อูลานบาตอร์
อูเลียซูไต
กอบโด
อีร์คุตสก์
อูลานอูเด
ชิตา
บลาโกเวชเชนสก์
คาบารอฟสก์
วลาดิวอสตอค
ฮาร์บิน
ฉางชุน
มุกเดน
ซีลุน
ลุงเกียง
แอลมาอะตา
กุลจา
อูรุมชี
แคชการ์
ยาร์กานด์
โคตาน
การ์ตอค
ลาซา
กาตมานดู
อัลละฮาบาด
ปัตนา
กัลกัตตา
จิตตะกอง
ปูรี
กัตตาค
อิมพัล
พะโม
ลาโช
อัคยับ
เชียงใหม่
หลวงพระบาง
ฮานอย
ไฮฟอง
ตังเกี๋ย
เซ่งเจา
ปักกิ่ง
เทียนสิน
ไดเรน
ปอร์ตอาเธอร์
เปียงยาง
โซล
ปูซาน
ชิงเตา
ซีนาน
ไตยวน
ลานเจา
ซีอาน
เฉิงตู
จุงกิง
คุนมิง
ฮันเค้า
นานกิง
เซี่ยงไฮ้
หังเจา
นิงโป
ฟูเจา
อามอย
กวางเจา
ฮ่องกง (อังกฤษ)
มาเก๊า (ปรตุเกส)
ไทเป
ก. คิวชู
ช่องแคบ เกาหลี
ช่องแคบ ฟอร์โมซา
หมู่เกาะ ริวกิว

จีน

การประมง มีความสำคัญมาก จีนจับปลาน้ำจืดได้มากที่สุด เพราะมีแม่น้ำลำคลองและทะเลสาบมาก ซึ่งเป็นแหล่งมีปลาชุกชุม ทั้งมีการเลี้ยงปลาในบ่อและในนาโดยทั่วไปด้วย ส่วนการประมงน้ำเค็มก็จับสัตว์น้ำได้มากรองจากญี่ปุ่นและสหภาพโซเวียต

การอุตสาหกรรม ที่สำคัญ คือ การทำเครื่องลายคราม เครื่องถ้วยชาม การทำไหมและแพร เป็นต้น นอกจากนี้มีการทอผ้า โม่แป้ง ทำกระดาษ เครื่องเหล็ก เครื่องจักร เครื่องแก้ว การหัตถกรรมแกะสลักหยก เป็นต้น

การค้าขาย ชาวจีนมีนิสัยชอบการค้าขาย **สินค้าออก** ที่สำคัญ คือ ถั่ว และเครื่องอาหารที่ทำจากถั่ว ไหม ชา ถ่านหิน พลวง ดีบุก เครื่องถ้วยชาม หนังสัตว์ และผลไม้ต่าง ๆ **สินค้าเข้า** ที่สำคัญ คือ ฝ้ายดิบ เครื่องนุ่งห่ม ข้าว เครื่องเหล็ก เครื่องจักร น้ำตาล แป้ง และไม้ เป็นต้น

เมืองสำคัญ **ปักกิ่ง** เป็นเมืองหลวง มีพระราชวังโบราณน่าชมมาก เป็นศูนย์กลางการค้า และโรงงานอุตสาหกรรม

เซี่ยงไฮ้ เป็นเมืองท่าสำคัญ และเป็นเมืองใหญ่ที่สุดของจีน เป็นศูนย์กลางโรงงานอุตสาหกรรมแบบยุโรป มีชื่อเสียงในการหัตถกรรมแกะสลักหยก และงาช้าง

เทียนสิน เป็นเมืองอุตสาหกรรม ศูนย์กลางการค้าและการศึกษา

มุกเดน (เซนยาง) เป็นเมืองชุมทางรถไฟ ศูนย์กลางการค้าและการศึกษา

จุงกิง อยู่ริมฝั่งแม่น้ำแยงซีเกียง เป็นศูนย์กลางการเพาะปลูก การค้า และการธนาคาร

นานกิง เคยเป็นเมืองหลวงสมัยรัฐบาลคณะชาติปกครอง มีโรงงานอุตสาหกรรมทอผ้า

พลเมือง มีประมาณ ๗๔๐,๐๐๐,๑๐๐ คน ส่วนมากนับถือศาสนาพุทธ ศาสนาขงจื๊อ และศาสนาเต๋า จีนเป็นประเทศที่มีพลเมืองมากที่สุดในโลก คนจีนกับคนไทยมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันมานาน ตั้งแต่คนไทยมีถิ่นฐานอยู่ตอนใต้ของประเทศจีน แต่ส่วนใหญ่หนักไปในด้านการค้าขาย

การปกครอง แบบสาธารณรัฐ มีประธานาธิบดีเป็นประมุข

ฮ่องกง เป็นอาณานิคมของอังกฤษ อยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของสาธารณรัฐประชาชนจีน ประกอบด้วยเกาะฮ่องกง ซึ่งเป็นเกาะเล็ก ๆ เนื้อที่ประมาณ ๓๒ ตารางไมล์ และคาบสมุทรเกาลูนซึ่งเป็นดินแดนของอังกฤษโดยตรง กับนิวเทร์ริทอรีส์ ซึ่งเป็นดินแดนที่อังกฤษเช่าจากจีน มีเนื้อที่รวมทั้งสิ้นประมาณ ๓๙๐ ตารางไมล์ พลเมืองประมาณกว่า ๓,๐๐๐,๐๐๐ คน ส่วนมากเป็นชาวจีน นับว่ามีพลเมืองอยู่หนาแน่น ฮ่องกงเป็นเมืองท่าปลอดภาษีที่สำคัญแห่งหนึ่งของอังกฤษทางภาคตะวันออกไกล จัดระบบการค้าเจริญมาก มีเรือเดินสมุทรแล่นติดต่อไปมาค้าขายกับเมืองท่าสำคัญอื่น ๆ ของโลกมากมาย เป็นศูนย์กลางของสายการบินพาณิชย์ที่สำคัญแห่งหนึ่งของทวีปเอเชีย เมืองสำคัญคือ วิกตอเรีย เป็นเมืองหลวง

หมาเก๊า เป็นอาณานิคมของโปรตุเกส ตั้งอยู่ริมอ่าวกวางตุ้ง ตรงข้ามกับฮ่องกง ห่างกันราว ๔๐ ไมล์ เป็นเกาะเล็ก ๆ มีเนื้อที่ราว ๖ ตารางไมล์ พลเมืองประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ คน เป็นเมืองท่า มีอากาศดี เป็นศูนย์กลางบ่อนการพนันอันลือชื่อของโปรตุเกสทางภาคตะวันออกไกล มีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศแวะไปพักผ่อนหย่อนใจและเล่นการพนันกันมาก

ไต้หวัน (ฟอร์โมซา) เป็นเกาะอยู่ในทะเลจีน ห่างจากฝั่งทะเลแผ่นดินใหญ่ประมาณ ๑๑๕ ไมล์ เป็นที่ตั้ง สาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) มีเนื้อที่ประมาณ ๑๓,๘๕๐ ตารางไมล์ ภูมิประเทศเป็นภูเขาและป่ามาก ที่ราบต่ำมีเล็กน้อยทางด้านตะวันตกของเกาะ ปัจจุบันไต้หวันมีความเจริญก้าวหน้าทางด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมมาก พลเมืองมีประมาณ ๑๒,๐๐๐,๐๐๐ คน ส่วนมากนับถือศาสนาพุทธ พืชสำคัญคือ ข้าว อ้อย ชา ผลไม้และของป่า แร่ มีทองคำและถ่านหิน เมืองสำคัญ คือ **ไทเป** เป็นเมืองหลวง คีลุง ไทนัน และเกาซุง เป็นเมืองท่า การปกครองแบบสาธารณรัฐ มีประธานาธิบดีเป็นประมุข

การคมนาคมติดต่อกับประเทศไทย มี ๒ ทาง คือ

๑. **ทางน้ำ** โดยสารเรือเดินทะเลจากกรุงเทพ ฯ แวะเมืองท่าสำคัญ ดังนี้ :- กรุงเทพ ฯ ไซ่ง่อน ฮ่องกง

๒. **ทางอากาศ** โดยสารเครื่องบินจากสนามบินดอนเมือง แวะสนามบินที่สำคัญ ดังนี้ :- กรุงเทพ ฯ ฮ่องกง ไทเป

ญี่ปุ่น

ที่ตั้งและอาณาเขต ประเทศญี่ปุ่นเป็นหมู่เกาะ อยู่ในมหาสมุทรแปซิฟิกทางตะวันออกของทวีปเอเชีย ประกอบด้วยเกาะใหญ่น้อยประมาณ ๕๐๐ เกาะ เกาะใหญ่ที่สำคัญมี ๔ เกาะ คือ เกาะฮอนโด (ฮอนชู) เป็นเกาะใหญ่ที่สุดของญี่ปุ่น เกาะฮอกไกโด เกาะชิโกกุ เกาะคิวชู เมื่อรวมพื้นที่เกาะอื่น ๆ เข้าด้วยแล้ว มีพื้นที่ประมาณ ๑๔๗,๘๙๐ ตารางไมล์

ภูมิประเทศ มีภูเขามาก ภูเขาเหล่านี้ติดต่อกันเป็นพืดยาว จากเหนือลงมาใต้ บริเวณซึ่งเป็นที่ราบมีน้อย แม่น้ำซึ่งไหลผ่านที่ราบมักเป็นสายสั้น ๆ และไหลเชี่ยว เช่น แม่น้ำชินาโน แม่น้ำคิตากามิ ไม่ใคร่มีประโยชน์แก่การเดินเรือ แต่มีประโยชน์การพลังงานไฟฟ้า ภายในประเทศมีทะเลสาบหลายแห่ง เช่น ทะเลสาบบีวา ทะเลสาบคาสุมิกาอุโร นอกจากนี้มีภูเขาไฟอีกมากมายประมาณ ๒๐๐ ลูก แต่เป็นภูเขาไฟที่ดับแล้วโดยมาก มักเกิดแผ่นดินไหวบ่อย ๆ เนื่องจากการระเบิดของภูเขาไฟเหล่านี้ ทำให้บ้านเมืองได้รับความเสียหายเนือง ๆ ภูเขาไฟฟูจียามา อยู่บนเกาะฮอนโด สูง ๑๒,๔๒๕ ฟุต เป็นยอดเขาสูงสุดของญี่ปุ่นและงดงามเลื่องลือทั่วไป

ภูมิอากาศ ประเทศญี่ปุ่นมีอากาศอบอุ่นกว่าประเทศอื่น ๆ ที่อยู่ในเส้นรุ้งขนานเดียวกัน และมีฝนตกชุก เนื่องจากอิทธิพลของกระแสน้ำอุ่น กุโรชิโว ซึ่งไหลผ่านทางด้านมหาสมุทรแปซิฟิก ส่วนทางฝั่งทะเลตะวันตกมีกระแสน้ำเย็น โอยาชิโว ไหลผ่าน ทำให้อุณหภูมิของอากาศแถบฝั่งทะเลตะวันตกหนาวกว่าแถบฝั่งทะเลตะวันออก

การทำมาหากิน การกสิกรรม พืชสำคัญที่ปลูกกันมาก คือ ข้าวเจ้า ปลูกในแถบที่มีอากาศอบอุ่นและฝนตกชุก ส่วนแถบที่มีอากาศหนาวเย็น ปลูกข้าวบาเลย์ ข้าวไรย์ ข้าวสาลี ญี่ปุ่นมีชื่อเสียงในการปลูกชามากเหมือนกัน พืชนอกจากนี้ คือ หม่อน ยาสูบ อ้อย ฝ้าย ถั่ว ผัก และผลไม้ต่าง ๆ

การขุดแร่ แร่สำคัญ คือ ทองแดง ถ่านหิน กำมะถัน ทองคำ เงิน เหล็ก ตะกั่ว สังกะสี และดินปั้นถ้วยชาม

การเลี้ยงสัตว์ ญี่ปุ่นมีพื้นที่สำหรับทำการเลี้ยงสัตว์น้อย เพราะใช้ในการเพาะปลูกเสียโดยมาก ฉะนั้นการเลี้ยงสัตว์ที่จัดว่าสำคัญของญี่ปุ่น คือ การเลี้ยงไหม ซึ่งทำการเลี้ยงมากรองจากจีน

การประมง แถบฝั่งทะเลญี่ปุ่นเป็นแหล่งที่มีปลาชุกชุม ชาวประมงญี่ปุ่นมีไม่น้อยกว่าล้านคน ญี่ปุ่นเป็นประเทศที่จับปลาได้มากที่สุดในโลก และมีความชำนาญการเลี้ยงหอยมุก

การป่าไม้ ตามภูเขาและไหล่เขาของญี่ปุ่นปกคลุมด้วยป่าไม้เป็นอันมาก แถบเหนือมีป่าจำพวกไม้ขนาดย่อม เช่น ไม้สน แถบใต้มีป่าจำพวกไม้ขนาดใหญ่ เช่น ไม้ซีดาร์

การอุตสาหกรรม ญี่ปุ่นเป็นแหล่งหัตถกรรมใหญ่โต มีโรงงานอุตสาหกรรมมากที่สุดในบรรดาประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย เช่น โรงงานทอผ้า เครื่องเหล็ก เครื่องจักร เครื่องไฟฟ้า ต่อเรือ เครื่องยนต์ เครื่องรับวิทยุ เครื่องรับโทรทัศน์ นาฬิกา เคมีวัตถุ เครื่องกระป๋อง เครื่องแก้ว เครื่องถ้วยชาม กระดาษ ซิเมนต์ กล้องถ่ายรูป และของเด็กเล่น

เขียนโดย นายทองใบ แตงน้อย ป.ม.

การค้าขาย ก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ ญี่ปุ่นมีการค้าขายใหญ่โตมาก เพราะอยู่ในภูมิภาคที่เหมาะกับการติดต่อกับนานาประเทศ ประกอบด้วยมีท่าเรืออย่างดีหลายแห่ง และมีเรือเดินสมุทรแล่นประจำเมืองท่าต่าง ๆ ของโลกหลายสายด้วยกัน การค้าของญี่ปุ่นจึงรุ่งโรจน์อย่างรวดเร็ว แม้ขณะนี้ก็กำลังฟื้นฟูในทางการค้าขึ้นอย่างรวดเร็วน่าพิศวง **สินค้าออก** ที่สำคัญ คือ ผ้าด้าย ผ้าไหม เครื่องแก้ว เครื่องถ้วยชาม กระดาษ เครื่องเหล็ก เครื่องจักร เครื่องไฟฟ้า เครื่องยนต์ เครื่องรับวิทยุ เครื่องรับโทรทัศน์ นาฬิกา เคมีวัตถุ เครื่องกระป๋อง กล้องถ่ายรูป ของเด็กเล่น และเครื่องหัตถกรรมอื่น ๆ อีกมาก **สินค้าเข้า** ที่สำคัญ คือ ข้าว ข้าวโพด ฝ้ายดิบ ขนแกะ ไม้ ข้าวสาลี ถั่ว ถ่านหิน เหล็ก น้ำตาลทราย หนังสัตว์

เมืองสำคัญ **โตเกียว** เป็นเมืองหลวง และเป็นเมืองใหญ่ที่สุดของญี่ปุ่น มีถนนและตึกรามบ้านเรือนสวยงามทันสมัย มีโรงงานอุตสาหกรรมมาก

โยโกฮามา เป็นเมืองท่าสำคัญที่สุดของญี่ปุ่น มีเรือเดินสมุทรแล่นติดต่อกับเมืองท่าสำคัญในทวีปอื่น ๆ มีอู่ต่อเรือขนาดใหญ่ และโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องเหล็ก เครื่องจักรมาก

โอซากา เป็นเมืองท่า มีอู่ต่อเรือขนาดใหญ่ เป็นศูนย์กลางของการอุตสาหกรรมทอผ้าและทำเครื่องเหล็ก เครื่องจักร เครื่องไฟฟ้า และปลากระป๋อง มีการค้าขายมาก

นาโกยา มีโรงงานอุตสาหกรรม เช่น โรงงานทอผ้า ทำเครื่องจักร และเครื่องถ้วยชาม

โกเบ เป็นเมืองท่าสำคัญเมืองหนึ่ง มีโรงงานอุตสาหกรรมมาก

เกียวโต เป็นเมืองหลวงเก่า มีโบราณวัตถุมาก มีชื่อในการทำไหมและแพร

นางาซากิ เป็นเมืองท่า มีโรงงานต่อเรือใหญ่ ๆ

ฮาโกดาเต เป็นเมืองท่าสำคัญบนเกาะฮอกไกโด

นารา มีพระพุทธรูปองค์ใหญ่ที่สุดของญี่ปุ่น ชื่อ "ไดบุทซู" มีคนไปนมัสการมาก เมืองนี้เคยเป็นเมืองหลวงของญี่ปุ่น ระหว่าง พ.ศ. ๑๒๕๓ ถึง พ.ศ. ๑๓๒๗

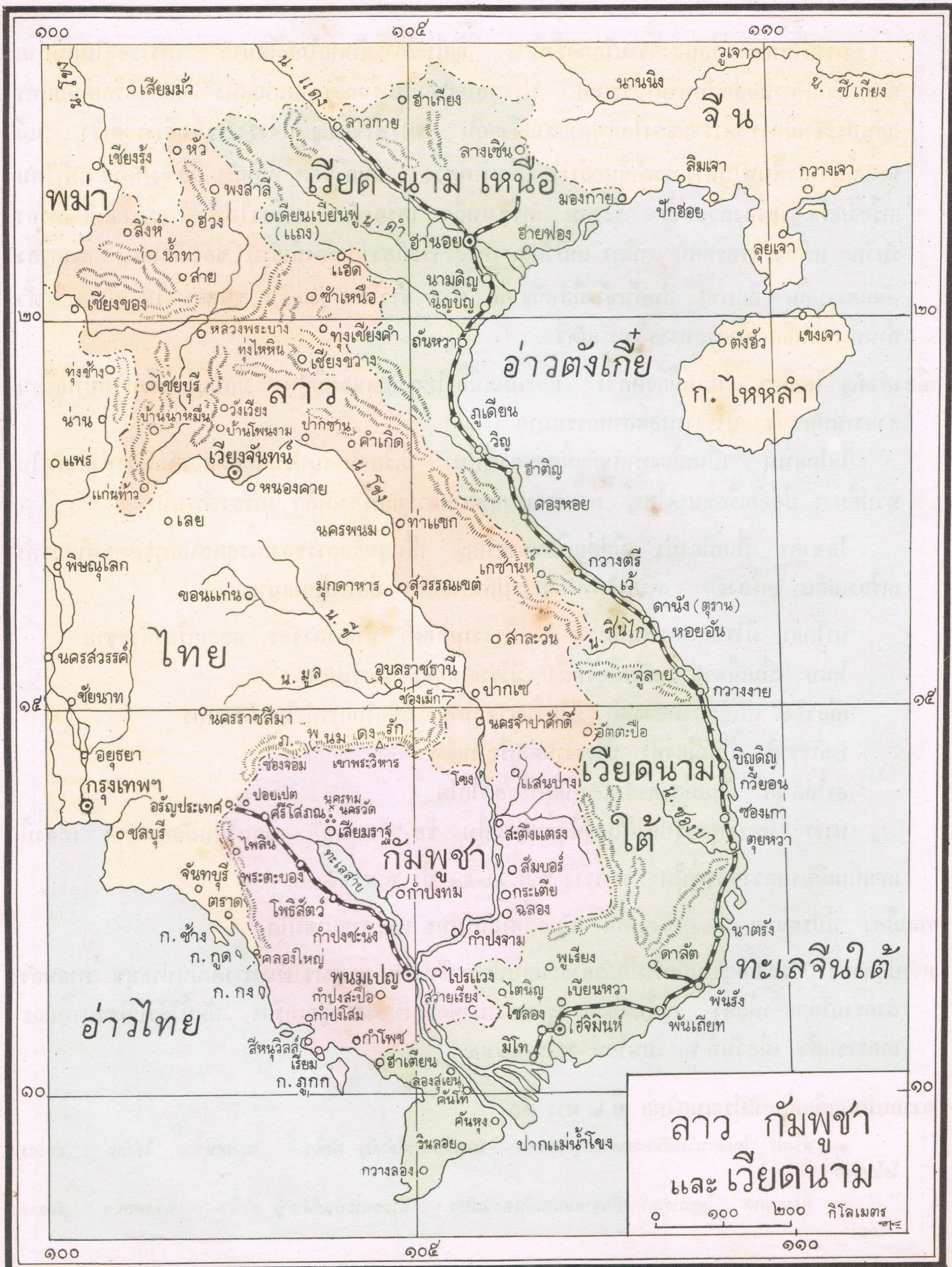
พลเมือง มีประมาณ ๘๖,๐๐๐,๐๐๐ คน นับถือศาสนาพุทธ และศาสนาชินโต •

การปกครอง ประเทศญี่ปุ่นมีการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีพระเจ้าจักรพรรดิเป็นประมุข ภายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ญี่ปุ่นต้องตกอยู่ในความยึดครองของสหรัฐอเมริกา บัดนี้ได้รับอิสรภาพและเอกราชแล้ว เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๕

การคมนาคมติดต่อกับประเทศไทย มี ๒ ทาง คือ

๑. ทางน้ำ โดยสารเรือเดินทะเลจากกรุงเทพฯ แวะเมืองท่าที่สำคัญ ดังนี้ :– กรุงเทพฯ ไซ่ง่อน ฮ่องกง โยโกฮามา

๒. ทางอากาศ โดยสารเครื่องบินจากสนามบินดอนเมือง แวะสนามบินที่สำคัญ ดังนี้ :– กรุงเทพฯ ฮ่องกง โตเกียว

 เขียนโดย นายทองใบ แตงน้อย ป.ม. ๒๕๑๔

ลาว กัมพูชา และ เวียดนาม

ดินแดนทางภาคตะวันออกของคาบสมุทรอินโดจีน เป็นที่ตั้งของประเทศเอกราชขนาดเล็กหลายประเทศ คือ ลาว กัมพูชา และ เวียดนาม ประเทศเหล่านี้อยู่ในแถบมรสุม มีอากาศร้อนและชุ่มชื้น ฝนตกชุก เหมาะแก่การกสิกรรม พลเมืองส่วนมากนับถือศาสนาพุทธ

แม่น้ำโขง ยาว ๒,๖๐๐ ไมล์ เป็นแม่น้ำยาวที่สุดและสำคัญที่สุดในคาบสมุทรอินโดจีน ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาตังลา ทางทิศตะวันออกของทิเบต ไหลผ่านสาธารณรัฐประชาชนจีน สหภาพพม่า สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว บางตอนของแม่น้ำเป็นเส้นกั้นพรมแดนของประเทศต่าง ๆ และผ่านมายังประเทศกัมพูชาประชาธิปไตย ไหลลงสู่ทะเลจีนใต้ใกล้เมืองโฮจิมินห์ (ไซ่ง่อน) ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีเนื้อที่ประมาณ ๙๑,๐๐๐ ตารางไมล์ พลเมืองประมาณ ๓,๐๐๐,๐๐๐ คน นับว่ายังมีพลเมืองน้อยเมื่อเทียบอัตราส่วนกับเนื้อที่ประเทศ ไม่มีพรมแดนติดทะเล พื้นที่ทางตอนเหนือเป็นภูเขาสูงสลับซับซ้อนกันหลายเทือกและเป็นป่าทึบ ทางตะวันออกเป็นทิวเขายาวลงไปทางใต้ กั้นพรมแดนระหว่างลาวกับเวียดนาม ทางทิศตะวันตกเป็นที่ราบ มีลำธารมากเหมาะแก่การเพาะปลูก มีแม่น้ำโขงกั้นพรมแดนระหว่างลาวกับไทย ส่วนทางตอนใต้เป็นที่ดอน อาชีพสำคัญของพลเมือง คือ เกษตรกรรม แต่ยังได้ผลผลิตน้อยมาก พืชสำคัญ คือ ข้าว ข้าวโพด ยาสูบ ทรัพยากรสำคัญ คือ ป่าไม้ การอุตสาหกรรมได้แก่ การทอผ้าพื้นเมือง ทำเครื่องเงิน เครื่องเขิน และหัตถกรรมในครัวเรือน สินค้าออกที่สำคัญ คือ ไม้สัก เมืองสำคัญ คือ **เวียงจันทน์** เป็นเมืองหลวง หลวงพระบาง เป็นชุมนุมการค้า การปกครองแบบสาธารณรัฐ มีประธานาธิบดีเป็นประมุข

กัมพูชาประชาธิปไตย มีเนื้อที่ประมาณ ๗๐,๐๐๐ ตารางไมล์ พลเมืองประมาณ ๖,๐๐๐,๐๐๐ คน พื้นที่ตอนเหนือและตะวันตกเป็นที่ราบสูง มีป่าและภูเขามาก ตอนกลางและตอนใต้เป็นที่ราบกว้างใหญ่อันอุดมสมบูรณ์ อยู่ในบริเวณลุ่มแม่น้ำโขง มีทะเลสาบน้ำจืดขนาดใหญ่ คือ **ทะเลสาบเขมร (Tonle Sap)** เนื้อที่ประมาณ ๑,๐๐๐ ตารางไมล์ มีแม่น้ำลำคลองมาก พอถึงหน้าน้ำเหนือหลาก น้ำจะท่วมท้นทะเลสาบเป็นบริเวณกว้าง มีปลาชุกชุม **นับเป็นแหล่งประมงน้ำจืดสำคัญแห่งหนึ่งของโลก** ทางตะวันออกมีภูเขากั้นพรมแดนระหว่างกัมพูชากับเวียดนาม อาชีพสำคัญของพลเมือง คือ เกษตรกรรม พืชสำคัญ คือ ข้าว ยางพารา ยาสูบ พริกไทย แร่สำคัญ คือ พลอยสี ขุดหากันที่ไพลินใกล้ชายแดนไทย การอุตสาหกรรมได้แก่ ทอผ้าพื้นเมือง ทำปลาแห้ง ปลากรอบ เมืองสำคัญ คือ **พนมเปญ** เป็นเมืองหลวง พระตะบอง เป็นชุมนุมการค้า กำปงโสม เป็นเมืองท่า เสียมราฐ มีโบราณสถานสำคัญ คือ "นครวัด" ซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมลือชื่อ สร้างด้วยศิลาสลักลวดลายอันวิจิตร เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระเจ้าสูรยวรมันที่ ๒ เมื่อ พ.ศ. ๑๖๕๕–๑๖๙๕ เป็นสุสานฝังพระศพกษัตริย์องค์นี้ มีนักท่องเที่ยวไปชมกันมาก ส่วน "นครหลวง" หรือ "นครทม" ซึ่งอยู่ไม่ไกลนัก เป็นเมืองร้าง ยังมีซากปราสาทหินปรักหักพังปรากฏอยู่ เหลือร่องรอยให้เห็นความยิ่งใหญ่ในศิลปกรรมโบราณของเขมร การปกครองแบบ สังคมนิยม

สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (เวียดนามเหนือ กับ เวียดนามใต้ รวมเป็นประเทศเดียวกัน) มีเนื้อที่ประมาณ ๑๒๗,๐๐๐ ตารางไมล์ พลเมืองประมาณ ๓๓,๐๐๐,๐๐๐ คน พื้นที่ทางตอนเหนือส่วนใหญ่เป็นที่ราบ อยู่ในลุ่มแม่น้ำแดงและแม่น้ำดำ ซึ่งอุดมสมบูรณ์มาก มีคนอยู่หนาแน่น ส่วนทางใต้เป็นที่ราบดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขงมีบริเวณกว้างใหญ่ เป็นอู่ข้าวอู่น้ำที่อุดมสมบูรณ์มาก จึงมีผู้คนอยู่หนาแน่นเช่นเดียวกัน บริเวณตอนกลางเป็นเทือกเขา มีที่ราบชายทะเลแคบ ๆ ผู้คนอยู่กันเบาบาง อาชีพสำคัญของพลเมือง คือ เกษตรกรรม ทำกันมากในบริเวณที่ราบดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำแดง และที่ราบดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง พืชสำคัญ คือ ข้าว ข้าวโพด อ้อย และพืชไร่อื่น ๆ ส่วนยางพารา ชา กาแฟ ปลูกกันมากตามที่ราบแถบเชิงเขา แร่สำคัญ คือ ถ่านหิน มีคุณภาพดีและขุดได้มากแถบใกล้เมืองฮายฟอง การประมงน้ำเค็มมีทำกันมากแถบชายฝั่งทะเลจีนใต้และทางด้านอ่าวไทย เพราะเป็นเขตน้ำตื้นบริเวณกว้างและมีปลาชุม การอุตสาหกรรมได้แก่การทอผ้า ทำกระดาษ ทำปูนซิเมนต์ ทำน้ำตาล ประกอบรถแทรกเตอร์ ทำรถจักรยานและยางรถ สินค้าออกที่สำคัญ คือ ถ่านหิน ยางพารา ปลา เมืองสำคัญ คือ **ฮานอย** เป็นเมืองหลวง ฮายฟอง เป็นเมืองท่า นามดิญ เป็นศูนย์กลางการค้าและการอุตสาหกรรมในภาคเหนือ โฮจิมินห์ (ไซ่ง่อน) เป็นเมืองท่าสำคัญทางภาคใต้ เคยเป็นเมืองหลวงของเวียดนามใต้ เมื่อครั้งเวียดนามแยกออกเป็น ๒ ประเทศ เว้ เป็นเมืองการค้า มีพระราชวังของกษัตริย์อันนัมครั้งอดีต ดานังเป็นเมืองท่าและฐานทัพเรือ ดาลัด ตั้งอยู่บนภูเขาสูง เป็นเมืองตากอากาศที่มีชื่อเสียง การปกครองแบบสาธารณรัฐ มีประธานาธิบดีเป็นประมุข

การคมนาคมติดต่อกับประเทศไทย มี ๓ ทาง คือ

๑. ทางบก โดยสารรถยนต์ หรือ รถไฟ จากกรุงเทพ ฯ ไปอรัญประเทศ แล้วเดินทางโดยรถยนต์ หรือ รถไฟ ต่อไปในเขตอินโดจีน

๒. ทางน้ำ โดยสารเรือเดินทะเลจากกรุงเทพ ฯ แวะเมืองท่าสำคัญดังนี้:– กรุงเทพ ฯ โฮจิมินห์ (ไซ่ง่อน)

๓. ทางอากาศ โดยสารเครื่องบินจากสนามบินกรุงเทพ ฯ แวะสนามบินที่สำคัญดังนี้:– กรุงเทพ ฯ เวียงจันทน์

 เขียนโดย นายทองใบ แตงน้อย ป.ม. ๒๕๑๔

พม่า

ที่ตั้งและอาณาเขต ประเทศสหภาพพม่าตั้งอยู่ในคาบสมุทรอินโดจีน ถัดจากประเทศไทยไปทางตะวันตก มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ จด ประเทศจีน
ทิศตะวันออก จด ประเทศจีน ลาว และไทย
ทิศใต้ จด อ่าวมะตะบัน และประเทศไทย
ทิศตะวันตก จด ประเทศอินเดีย และอ่าวเบงกอล

สหภาพพม่ามีเนื้อที่ประมาณ ๒๖๑,๖๑๐ ตารางไมล์

ภูมิประเทศ ภาคเหนือ ภาคตะวันออก และ ภาคตะวันตก เป็นเนินสูง มีภูเขามาก ภูเขาที่สำคัญ คือ ภูเขาปัตไค ภูเขาอาระกัน-โยมา ภูเขาตะนาวศรี พื้นที่สูงนี้ลาดต่ำลงมาทางใต้ ภาคกลาง เป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำสำคัญหลายสาย เช่น แม่น้ำอิระวดี แม่น้ำสะโตง แม่น้ำสาละวิน แม่น้ำเหล่านี้เกิดจากที่ราบสูงทางภาคเหนือ และภาคตะวันออก ไหลลงมาทางใต้สู่อ่าวมะตะบัน

แม่น้ำอิระวดีเป็นแม่น้ำยาวที่สุดและสำคัญที่สุดของพม่า ยาว ๑,๐๐๐ ไมล์

ภูมิอากาศ สหภาพพม่าอยู่ในแถบร้อน ฝนตกชุก มีอากาศคล้ายคลึงกับไทย ฤดูร้อนมีอากาศร้อน ฤดูหนาวมีอากาศหนาวกว่าไทยเล็กน้อย

การทำมาหากิน การกสิกรรม พืชสำคัญที่ปลูกกันมาก คือ ข้าวเจ้า ซึ่งทำกันอย่างใหญ่โตมาก ในบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำอิระวดีตอนใต้ พืชที่สำคัญอย่างอื่น ๆ ได้แก่ ฝ้าย ยางพารา ยาสูบ ถั่ว ผลไม้

การขุดแร่ แร่สำคัญที่สุดของพม่า คือ ปิโตรเลียม มีมากในลุ่มแม่น้ำอิระวดีตอนกลาง นอกจากนี้ก็มีพลอย และทับทิม ดีบุก ถ่านหิน เงิน ทองแดง เหล็ก ตะกั่ว

การป่าไม้ ประเทศสหภาพพม่ามีป่าไม้มาก ไม้ที่เป็นสินค้าสำคัญคือ ไม้สัก ซึ่งมีจำนวนมากและส่งเป็นสินค้าออกมากที่สุดในโลก นอกจากนี้ยังมีไม้เบญจพรรณต่าง ๆ เช่น ไม้เต็ง ไม้รัง ไม้ยาง ไม้ประดู่ ฯ ล ฯ

การค้าขาย พม่าทำการค้าขายกับอังกฤษและอินเดียเป็นส่วนมาก **สินค้าออก** ที่สำคัญ คือ ข้าว น้ำมันปิโตรเลียม ไม้สัก รองลงไป คือ ฝ้าย ตะกั่ว ดีบุก ยางพารา หยก ครั่ง ยาสูบ

สินค้าเข้า ที่สำคัญ คือ เครื่องนุ่งห่ม เครื่องเหล็ก เครื่องจักร แป้งสาลี ถ่านหิน

เมืองสำคัญ ย่างกุ้ง เป็นเมืองหลวงและเป็นเมืองท่าใหญ่ที่สุดของสหภาพพม่า พระเจดีย์ทอง หรือ "ชเวดากอง" ซึ่งบรรจุพระเกศธาตุของพระพุทธเจ้า เป็นเจดียสถานสำคัญสร้างอย่างวิจิตรงดงามมาก สูง ๓๖๘ ฟุต พุทธศาสนิกชนมานมัสการกันมิได้ขาด

มัณฑะเล เป็นเมืองหลวงเก่า มีวัตถุโบราณซึ่งเป็นศิลปะอันงดงามของพม่า
ยีนางยอง มีบ่อน้ำมันปิโตรเลียมมาก
มะละแหม่ง (เมาะลำเลิง) เป็นเมืองท่าส่งสินค้าข้าวและไม้สัก
หงสาวดี เคยเป็นเมืองหลวงเก่าแต่ครั้งโบราณ
อัคยับ เป็นเมืองท่าสำคัญ ส่งสินค้าข้าว
พะสิม เป็นเมืองท่าส่งสินค้าข้าว
สิเรียม มีโรงงานกลั่นน้ำมัน

พลเมือง มีประมาณ ๒๓,๐๐๐,๐๐๐ คน ส่วนมากเป็นชาวพม่าและมอญ นับถือศาสนาพุทธ

การปกครอง หลังจากสงครามโลกครั้งที่ ๒ พม่าได้รับอิสรภาพจากอังกฤษในการปกครองตนเองโดยสมบูรณ์ พม่าปกครองแบบสาธารณรัฐ มีประธานาธิบดีเป็นประมุข

การคมนาคมติดต่อกับประเทศไทย มี ๓ ทาง คือ

๑. **ทางบก** จากตำบลชายแดนทางด้านตะวันตกของประเทศไทย เดินทางบกผ่านตามช่องเขาสำคัญ คือ ช่องสิงขร พระเจดีย์สามองค์ แม่สอด เป็นต้น ก็จะไปถึงเขตประเทศพม่าได้ การเดินทางตามเส้นทางนี้ลำบากมาก เพราะต้องผ่านป่าทึบและภูเขาสูงใหญ่ จึงไม่สะดวก

๒. **ทางน้ำ** จากกรุงเทพ ฯ โดยสารรถไฟสายใต้ไปลงสถานีกันตัง แล้วโดยสารเรือเดินทะเลด้านมหาสมุทรอินเดีย แวะเมืองท่าสำคัญดังนี้ :— กันตัง ภูเก็ต ระนอง มะริด เย เมาะลำเลิง ย่างกุ้ง

๓. **ทางอากาศ** โดยสารเครื่องบินจากสนามบินดอนเมือง แวะสนามบินที่สำคัญดังนี้ :— กรุงเทพ ฯ ย่างกุ้ง มัณฑะเล

เขียนโดย นายทองใบ แตงน้อย ป.ม. ๒๕๑๔

มาเลเซีย

ที่ตั้งและอาณาเขต ประเทศสหพันธ์มาเลเซียกำเนิดเมื่อ ๑๖ กันยายน ๒๕๐๖ เป็นประเทศกำเนิดขึ้นใหม่ในทวีปเอเชีย ตั้งอยู่ทางคาบสมุทรมลายูตอนใต้ และในพื้นที่บางส่วนทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือและทางทิศเหนือของเกาะบอร์เนียว (กะลิมันตัน) ในหมู่เกาะมลายู ประกอบด้วยมลายา (มลายู) บอร์เนียวเหนือ (ซาบาห์) และซาราวัก มีเนื้อที่รวมทั้งเกาะต่าง ๆ ด้วยประมาณ ๑๓๑,๗๐๐ ตารางไมล์ (ดูแผนที่หมู่เกาะอินเดียตะวันออก หน้า ๗๖ ประกอบ)

มลายา เป็นดินแดนส่วนใหญ่ที่สำคัญและอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรของสหพันธ์มาเลเซีย ตั้งอยู่ในคาบสมุทรมลายูตอนใต้ ประกอบด้วยรัฐต่าง ๆ ๑๑ รัฐ คือ เประ เนกรีเซมบิลัน ยะโฮร์ กลันตัน ปะลิส สลังงอ ปาหัง ไทรบุรี ตรังกานู ปีนัง และมะละกา มีเนื้อที่รวมทั้งเกาะต่าง ๆ ด้วยประมาณ ๕๒,๐๐๐ ตารางไมล์ พลเมืองประมาณ ๗,๕๐๐,๐๐๐ คน ส่วนมากเป็นชาวมลายูและจีน สินค้าสำคัญได้แก่ ดีบุก ยางพารา มะพร้าว สาคู และผลไม้ต่าง ๆ มลายาเป็นแหล่งที่มีแร่ดีบุกมากที่สุดในโลก และปลูกยางพารามากแห่งหนึ่งของโลก เมืองสำคัญ คือ กัวลาลัมเปอร์

บอร์เนียวเหนือ อยู่ทางทิศเหนือของเกาะบอร์เนียว เนื้อที่ประมาณ ๒๙,๕๐๐ ตารางไมล์ พลเมืองประมาณ ๖๐๐,๐๐๐ คน ส่วนมากเป็นชาวมลายู สินค้าสำคัญได้แก่ ไม้เนื้อแข็ง ของป่า และยางพารา เมืองสำคัญ คือ เจสเซลตัน

ซาราวัก อยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของเกาะบอร์เนียว มีเนื้อที่ประมาณ ๕๐,๐๐๐ ตารางไมล์ พลเมืองประมาณ ๙๐๐,๐๐๐ คน ส่วนมากเป็นชาวมลายูและเผ่าดยัค สินค้าสำคัญ ได้แก่ สาคู มะพร้าว พริกไทย ยางพารา และปิโตรเลียม เมืองสำคัญ คือ คูชิง

ภูมิประเทศ มลายา ตอนกลางเป็นที่ราบสูง มีภูเขาใหญ่ ๆ หลายพืด แถบภูเขาเหล่านี้เป็นป่าทึบ มีบริเวณกว้างขวาง มีสัตว์ป่าชุกชุม ตามริมทะเลทั้งสองข้างเป็นที่ราบ มีแม่น้ำลำธารหลายสาย แต่เป็นสายสั้น ๆ เกิดจากภูเขาซึ่งอยู่ตอนกลาง แม่น้ำปาหัง เป็นแม่น้ำยาวที่สุดของมาเลเซีย ยาว ๓๓๐ ไมล์ **บอร์เนียวเหนือ** และ **ซาราวัก** พื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่สูง ประกอบด้วยป่าและเขา มีที่ราบขนาดย่อมอยู่ตามริมฝั่งทะเล ในบอร์เนียวเหนือ มียอดเขา กินาบูลู สูง ๑๓,๔๕๕ ฟุต เป็นยอดเขาสูงที่สุดบนเกาะบอร์เนียว

ภูมิอากาศ สหพันธ์มาเลเซียอยู่ในแถบร้อน ได้รับลมมรสุมเสมอ มีฝนตกชุกมาก แม้จะอยู่ใกล้เส้นศูนย์สูตร แต่ก็ไม่สู้ร้อนจัดนัก เพราะได้รับลมทะเลและไอน้ำพัดมาช่วยให้บรรเทาความร้อนลง

การทำมาหากิน การกสิกรรม พืชสำคัญที่ปลูกกันมาก คือ ยางพารา มะพร้าว ข้าว สาคู และผลไม้ต่าง ๆ

การขุดแร่ ได้แก่ ดีบุก มีมากในมลายา ปิโตรเลียม มีในซาราวัก

การป่าไม้ ตามป่าแถบเชิงเขาอุดมด้วยป่าไม้เบญจพรรณและไม้เนื้อแข็ง แถบริมฝั่งทะเลมีป่าไม้โกงกางและไม้แสม

การประมง มีการจับปลากันมากแถบชายทะเลของรัฐกลันตัน

การค้าขาย ตกอยู่ในมือชาวต่างประเทศแทบทั้งสิ้น เพราะชาวมลายูไม่ค่อยสันทัดในเรื่องการค้า สินค้าออกที่สำคัญ คือ ดีบุก ยางพารา เนื้อมะพร้าว สาคู พริกไทย ปลา และหนังสัตว์ สินค้าเข้าที่สำคัญ คือ ข้าว น้ำมันเชื้อเพลิง น้ำตาล บุหรี่ ผ้า และเครื่องจักร

เมืองสำคัญ **กัวลาลัมเปอร์** เป็นเมืองหลวงของสหพันธ์มาเลเซีย อยู่ในรัฐสลังงอ มีถนนหนทางสวยงามมาก

ยอร์ชเทาน์ เป็นเมืองท่าสำคัญบนเกาะปีนัง

อีโปห์ มีการทำเหมืองแร่ดีบุกมาก

มะละกา เป็นเมืองท่า ศูนย์กลางของการส่งยางพารา และมะพร้าวแห้ง

เจสเซลตัน และ **ซันดากัน** เป็นเมืองท่าของรัฐซาบาห์

คูชิง เป็นเมืองท่าของรัฐซาราวัก

มีรี เป็นเมืองท่า มีทุ่งน้ำมันปิโตรเลียมกว้างใหญ่ไพศาล

พลเมือง มีประมาณ ๘,๐๐๐,๐๐๐ คน เป็นชาวมลายูประมาณครึ่งหนึ่ง นอกนั้นเป็นจีน อินเดียและอื่น ๆ ชาวมลายูนับถือศาสนาอิสลาม

การปกครอง แบบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญ มีกษัตริย์เป็นประมุข

การคมนาคมติดต่อกับประเทศไทย มี ๓ ทาง คือ

๑. **ทางบก** โดยสารรถไฟสายใต้จากกรุงเทพ ฯ ผ่านสถานีต่าง ๆ ของไทย จนถึงสถานีปาดังเบซาร์ หรือสถานีสุไหงโก-ลก ซึ่งอยู่ปลายแดนอาณาเขตประเทศไทย แล้วต่อไปในอาณาเขตสหพันธ์มาเลเซีย

(ก) ปาดังเบซาร์ คังการ์ อลอร์สตาร์ อีโปห์ กัวลาลัมเปอร์

(ข) สุไหงโก-ลก กัวลาลิปิส ยะโฮร์บารู

๒. **ทางน้ำ** โดยสารเรือเดินทะเลจากกรุงเทพ ฯ แวะตามเมืองท่าต่าง ๆ ของไทย ทางด้านฝั่งทะเลตะวันตกของอ่าวไทยจนถึงปัตตานี แล้วต่อไปในน่านน้ำสหพันธ์มาเลเซีย แวะเมืองท่าสำคัญ ดังนี้ โกตาบารู กัวลาตรังกานู สิงคโปร์ คูชิง เจสเซลตัน

๓. **ทางอากาศ** โดยสารเครื่องบินจากสนามบินดอนเมือง แวะสนามบินในสหพันธ์มาเลเซียได้ทุกวัน

ฟิลิปปินส์

ที่ตั้งและอาณาเขต ประเทศสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ เป็นหมู่เกาะอยู่ในทะเลทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของทวีปเอเชีย ประกอบด้วยเกาะใหญ่น้อยประมาณ ๗,๐๐๐ เกาะ เกาะที่สำคัญคือ เกาะลูซอน เป็นเกาะใหญ่ที่สุดของฟิลิปปินส์ เกาะมินดาเนา ปาลาวัน ปาไน เนกรอส เซบู เลเต ซามาร์ โบโฮล มินโดโร มาสบาเต ฯลฯ มีพื้นที่รวมทั้งสิ้นประมาณ ๑๑๔,๘๓๐ ตารางไมล์

ภูมิประเทศ พื้นที่บนเกาะต่าง ๆ มีภูเขาและป่ามาก มีทะเลสาบหลายแห่ง ยอดเขาอาโปอยู่ในเกาะมินดาเนาสูง ๙,๖๙๙ ฟุต เป็นยอดเขาสูงที่สุดของฟิลิปปินส์ ภูเขาโดยมากเป็นภูเขาไฟ จึงมักเกิดแผ่นดินไหวบ่อย ๆ ที่ราบระหว่างเนินเขามีดินอุดมดี เพราะได้ปุ๋ยจากเถ้าถ่านภูเขาไฟ มีแม่น้ำหลายสายแต่เป็นแม่น้ำสายสั้น ๆ คล้ายญี่ปุ่น ที่ราบต่ำมีตามริมฝั่งทะเล มีอ่าวอย่างดีเหมาะแก่การจอดเรือหลายแห่ง

ภูมิอากาศ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ มีอากาศคล้ายคลึงกับประเทศไทยมาก เพราะตั้งอยู่ในรุ้งขนานเดียวกัน เป็นประเทศที่อยู่ในเขตร้อนหรือเขตมรสุม มีอากาศร้อนและฝนตกชุก และมักมีลมไต้ฝุ่นเกิดขึ้นบ่อย ๆ ลมพายุนี้ได้ทำความเสียหายให้แก่บ้านเรือน เรือกสวน ไร่นา มาแล้วเนือง ๆ

เขียนโดย นายทองใบ แตงน้อย ป.ม. ๒๕๑๔

การทำมาหากิน **การกสิกรรม** ชาวฟิลิปปินส์มีอาชีพในการกสิกรรมเป็นส่วนมาก พืชสำคัญที่ปลูกกันมาก คือ ข้าว มะพร้าว อ้อย ข้าวโพด ยาสูบ สาคู ป่าน ปอ คราม ยางพารา และผลไม้เมืองร้อน

การขุดแร่ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์มีแร่มากเหมือนกัน แร่สำคัญที่ทำการขุดกัน คือ ทองแดง มีในเกาะลูซอน เซบู และปาไน น้ำมันปิโตรเลียมมีในเกาะลูซอน ถ่านหินมีในเกาะเซบู และบาตัน นอกจากนี้มีแร่ทองคำ เงิน กำมะถัน ตะกั่ว สังกะสี เหล็ก เป็นต้น

การเลี้ยงสัตว์ สัตว์เลี้ยงที่สำคัญ คือ วัว ควาย หมู ม้า แพะ แกะ

การป่าไม้ พื้นที่ราวครึ่งหนึ่งปกคลุมไปด้วยป่า มีไม้สำคัญ คือ ต้นบาหยัน ไม้ไผ่ ไม้สน ยางพารา และต้นซิงโคนา (สำหรับทำยาควินินแก้ไข้)

การประมง มีการจับปลาตามริมฝั่งทะเลของเกาะต่าง ๆ ทั่วไป การดำหาหอยมุกมีตามริมฝั่งทะเลของกลุ่มเกาะซูลู

การอุตสาหกรรม ที่สำคัญคือการมวนบุหรี่ การทำน้ำตาลทราย การทำเชือก การทำน้ำมันมะพร้าว และการทอผ้า

การค้าขาย ทำการค้าขายกับสหรัฐอเมริกา และอังกฤษเป็นส่วนมาก **สินค้าออก** ที่สำคัญ คือ น้ำตาล ป่านอะบาคา (ป่านมนิลา) ปอ เชือก เนื้อมะพร้าวและน้ำมันมะพร้าว ข้าวโพด ยาสูบ สับปะรด **สินค้าเข้า** ที่สำคัญ คือ ผ้า เครื่องเหล็ก เครื่องจักร ข้าว กระดาษ น้ำมันเชื้อเพลิง แป้งสาลี

เมืองสำคัญ **เกซอนซิตี** เป็นเมืองหลวง อยู่ใกล้กับมะนิลา ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ

มะนิลา เป็นเมืองหลวงเก่า ตั้งอยู่บนอ่าวมะนิลา ในเกาะลูซอน เป็นเมืองท่าใหญ่ที่สุดของฟิลิปปินส์ มีโรงงานอุตสาหกรรมใหญ่ ๆ ตั้งอยู่ในเมืองนี้มาก มีถนนหนทางและตึกรามบ้านเรือนสวยงามทันสมัย

อิโลอิโล ตั้งอยู่บนเกาะปาไน เป็นเมืองท่าใหญ่ที่สองของฟิลิปปินส์ ส่งสินค้าน้ำตาลทราย

เซบู ตั้งอยู่บนเกาะเซบู เป็นเมืองท่าส่งเนื้อมะพร้าว และน้ำมันมะพร้าว

ดาเวา ตั้งอยู่บนอ่าวดาเวา ในเกาะมินดาเนา เป็นศูนย์กลางของการปลูกต้นป่านสำหรับทำเชือก

บาเกียว เป็นเมืองที่ตั้งอยู่บนภูเขาสูง มีภูมิภาพอันงดงาม นักท่องเที่ยวไปพักตากอากาศกันมากในฤดูร้อน

ซามโบงกา อยู่ในเกาะมินดาเนา มีป่าไม้ใหญ่โต

พลเมือง มีประมาณ ๓๑,๐๐๐,๐๐๐ คน พลเมืองส่วนมากนับถือศาสนาคริสต์

การปกครอง หลังจากสงครามโลกครั้งที่ ๒ สหรัฐอเมริกาได้คืนเอกราชให้ฟิลิปปินส์จัดการปกครองตนเองแบบสาธารณรัฐ มีประธานาธิบดีเป็นประมุข

การคมนาคมติดต่อกับประเทศไทย มี ๒ ทาง คือ

๑. ทางน้ำ โดยสารเรือเดินทะเลจากกรุงเทพ ฯ แวะตามเมืองสำคัญดังนี้ :— กรุงเทพ ฯ สิงคโปร์ มะนิลา

๒. ทางอากาศ โดยสารเครื่องบินจากสนามบินดอนเมือง แวะสนามบินสำคัญดังนี้ :— กรุงเทพ ฯ ฮ่องกง มะนิลา

อินเดีย

ที่ตั้งและอาณาเขต ประเทศสาธารณรัฐอินเดีย ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของทวีปเอเชีย มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ จด ประเทศจีน ประเทศเนปาล ประเทศภูฏาน

ทิศตะวันออก จด ประเทศสหภาพพม่า ประเทศบังคลาเทศ และอ่าวเบงกอล

ทิศใต้ จด มหาสมุทรอินเดีย

ทิศตะวันตก จด ประเทศปากีสถาน และทะเลอาหรับ

สาธารณรัฐอินเดีย มีเนื้อที่ประมาณ ๑,๑๐๐,๐๐๐ ตารางไมล์

ภูมิประเทศ ***ภาคเหนือ*** เป็นที่สูงประกอบด้วยภูเขาสูงใหญ่ เช่น ภูเขาหิมาลัย ซึ่งเป็นพืดเขายาว และใหญ่มาก ยาว ๑,๕๐๐ ไมล์ กว้าง ๒๐๐ ไมล์ ยอดสูงที่สุดของโลกชื่อ เอเวอเรสต์ สูง ๒๙,๐๐๒ ฟุต มีหิมะปกคลุมตลอดปี อยู่ในประเทศเนปาล

ภาคกลาง เป็นที่ราบต่ำมีบริเวณกว้างขวางมาก อยู่ในลุ่มแม่น้ำคงคา มีเนื้อที่ราว ๓๐๐,๐๐๐ ตารางไมล์ พื้นดินอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูกมาก นอกจากนี้ยังมีที่ราบขนาดย่อม ๆ ซึ่งอยู่ตามลุ่มแม่น้ำอื่น ๆ อีกหลายแห่ง

แม่น้ำคงคา ยาว ๑,๖๐๐ ไมล์ เป็นแม่น้ำสำคัญที่สุดของอินเดีย ต้นน้ำเกิดจากภูเขาหิมาลัย ไหลผ่านที่ราบใหญ่ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ลงสู่อ่าวเบงกอล

ภาคใต้ เป็นเนินสูงและที่ราบสูงอันกว้างใหญ่ ทางด้านตะวันตกมีภูเขาหลายพืด ที่ราบสูงนี้ลาดต่ำไปทางทิศตะวันออก มีแม่น้ำสายยาว ๆ เช่น แม่น้ำกฤษณา แม่น้ำโคธาวารี ไหลผ่านที่ราบสูงเดคคาน ลงสู่อ่าวเบงกอล

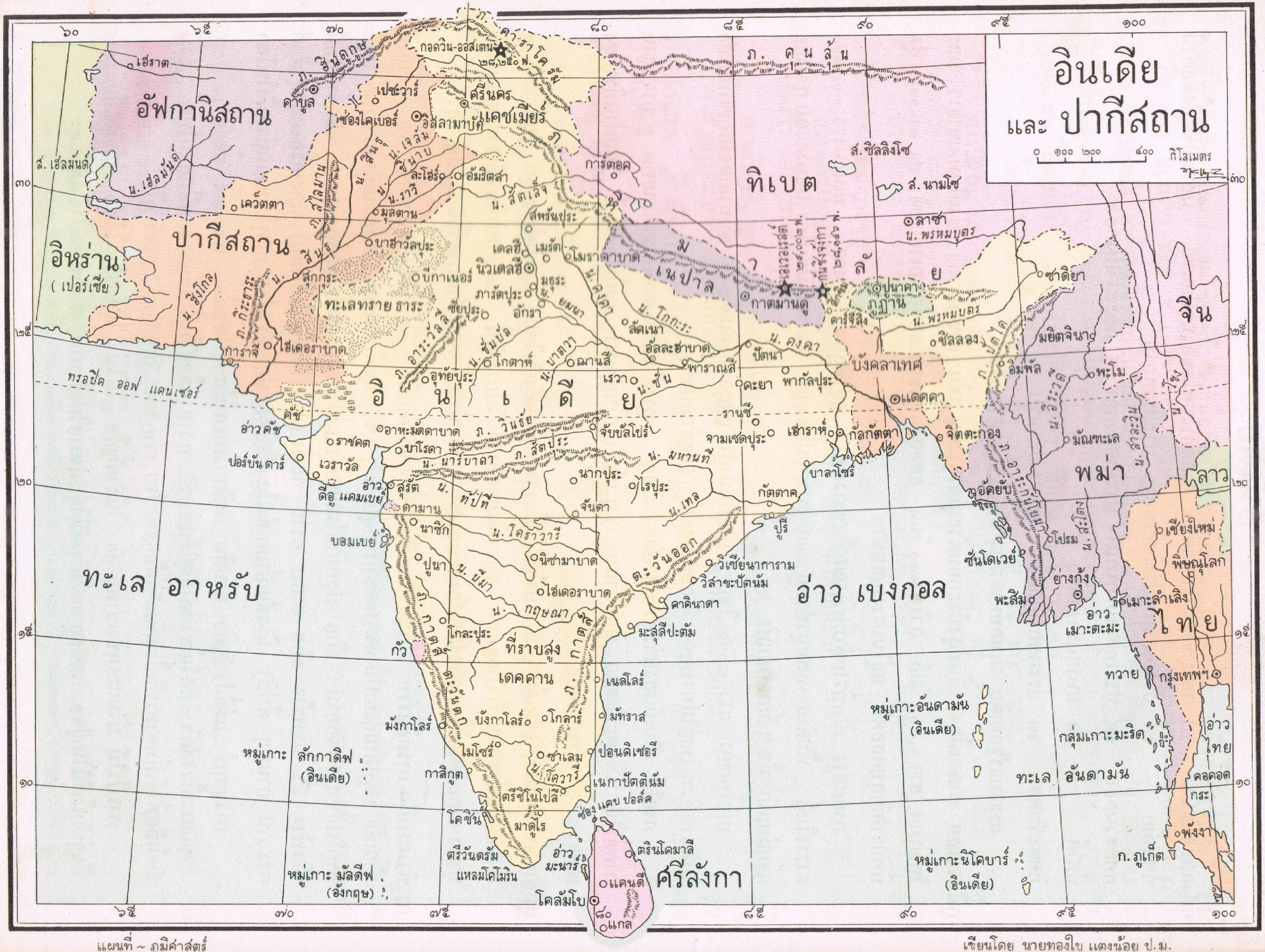
ภูมิอากาศ สาธารณรัฐอินเดียอยู่ในแถบร้อน มีอากาศคล้ายคลึงกับไทย และมีฝนตกชุก แต่เนื่องด้วยอินเดียเป็นประเทศกว้างใหญ่มาก อากาศจึงแตกต่างกันไปบ้างดังนี้ แถบภูเขาหิมาลัยอากาศค่อนข้างหนาว แถบลุ่มแม่น้ำคงคาอากาศร้อนและชุ่มชื้น แถบที่ราบสูงตอนใต้อากาศร้อนและแห้งแล้ง

การทำมาหากิน **การกสิกรรม** เป็นอาชีพที่สำคัญที่สุดของอินเดีย พืชสำคัญที่ปลูกมาก คือ ข้าวสาลี ข้าวเจ้า ปลูกตามลุ่มแม่น้ำคงคาและที่ราบลุ่มอื่น ๆ ชา ปลูกมากตามเนินเขาแถบอัสสัม กาแฟ ปลูกมากในที่ราบสูงเดคคาน ฝ้าย ปลูกมากในแถบลุ่มแม่น้ำคงคา และแม่น้ำพรหมบุตร นอกจากนี้ก็มีข้าวฟ่าง ถั่ว มะพร้าว อ้อย ยาสูบ คราม ละหุ่ง (สำหรับกลั่นเป็นน้ำมัน) และเครื่องเทศ (ได้แก่ กระวาน กานพลู ดีปลี) อินเดียเป็นแหล่งปลูกถั่วลิสง ปอ ข้าวฟ่าง ละหุ่ง มากแห่งหนึ่งในโลก

การขุดแร่ แร่ที่สำคัญคือ ถ่านหิน เหล็ก แมงกานีส ปิโตรเลียม ทองแดง ทองคำ

การเลี้ยงสัตว์ สัตว์เลี้ยงที่สำคัญได้แก่ วัว ควาย เลี้ยงไว้เพื่อใช้แรงงานเป็นส่วนใหญ่ ส่วนสัตว์เล็กที่ใช้เป็นอาหารก็เลี้ยงกันเล็กน้อยตามบ้าน เช่น แพะ แกะ หมู และสัตว์ปีก

การป่าไม้ มีในแถบเชิงเขาหิมาลัย ไม้สำคัญคือ ไม้ไผ่ ไม้สีดาร์ ไม้สัก ไม้จันทน์และยาง ปัจจุบันป่าไม้ใหญ่ของอินเดียถูกแผ้วถางตัดโค่นทำลายไปเสียมาก สภาพของป่าจึงเสื่อมลง

อินเดีย
และ ปากีสถาน
๐ ๑๐๐ ๒๐๐ ๔๐๐ กิโลเมตร
อัฟกานิสถาน
ปากีสถาน
อิหร่าน
(เปอร์เซีย)
ทิเบต
จีน
อินเดีย
เนปาล
ภูฏาน
บังคลาเทศ
พม่า
ลาว
ไทย
ศรีลังกา
ทะเล อาหรับ
อ่าว เบงกอล
ทะเล อันดามัน
ทรอปิค ออฟ แคนเซอร์
ภ. คาราโคลัม
ภ. คนลุ้น
ภ. หิมาลัย
ภ. วินธัย
ภ. สัตปุระ
ภ. อาระวัลลี
ตะวันออก
ตะวันตก
ที่ราบสูง
เดคคาน
ทะเลทราย ธาระ
กอดวิน-ออสเตน
คาบูล
เปชวาร์
ช่องไคเบอร์
ศรีนคร
แคชเมียร์
อิสลามาบัด
ละโฮร์
อัมริตสา
เควตตา
มุลตาน
บาฮาวัลปุระ
สักกระ
ไฮเดอราบาด
การาจี
เดลฮี
นิวเดลฮี
เมรัต
โมราดาบาด
มธุระ
อักรา
ภาสัตปุระ
ชัยปุระ
บีกาเนอร์
สหรันปุระ
ลัคเนา
อัลละฮาบาด
พาราณสี
ปัตนา
คะยา
กาตมานดู
ดาร์ชีลิง
ปูนาคา
ลาซา
ส. ซิลลิงโซ
ส. นามโซ
การ์ตอค
ซาดิยา
ชิลลอง
อิมพัล
มิตจีนา
พะโม
แด็คคา
จิตตะกอง
กัลกัตตา
บาลาโซร์
กัตตาค
ปูรี
วิเซียนาการาม
วิสาขะปัตนัม
คาคินาดา
มะสุลีปะตัม
เนลโลร์
มัทราส
ปอนดิเชอรี
เนกาปัตตินัม
ช่อง แคบ ปอล์ค
อ่าว มะนาร์
ตรินโคมาลี
แคนดี
โคลัมโบ
แกล
อาหะมัดดาบาด
ราชคต
ปอร์บันดาร์
เวราวัล
อ่าวคัช
คัช
บาโรดา
สุรัต
อ่าว แคมเบย์
ดีอู
ดามาน
บอมเบย์
นาซิก
ปูนา
โกละปุระ
กัว
มังกาโลร์
บังกาโลร์
โกลาร์
ไมซอร์
ซาเลม
กาลิกูต
ตรีชิโนโปลี
โคชิน
มาดูไร
ตรีวันดรัม
แหลมโคโมริน
อุทัยปุระ
โกตาห์
ฌานสี
เรวา
จับบัลโปร์
รานชี
จามเชดปุระ
เฮาราห์
พากัลปุระ
นากปุระ
ไรปุระ
จันดา
นิซามาบาด
ไฮเดอราบาด
น. สินธุ
น. คงคา
น. ยมนา
น. พรหมบุตร
น. สัตเล็จ
น. เจลัม
น. ราวี
น. ชีนาบ
น. จัมบัล
น. นาร์บาดา
น. ทัปตี
น. มหานที
น. โคธาวารี
น. กฤษณา
น. ภีมา
น. กาเวรี
น. อิระวดี
น. สาละวิน
น. เฮลมันด์
น. โกกระ
ส. เฮลมันด์
เฮราต
มัณฑะเล
อัคยับ
โปรม
ซันโดเวย์
ย่างกุ้ง
พะสิม
เมาะลำเลิง
อ่าว
เมาะตะมะ
เชียงใหม่
พิษณุโลก
กรุงเทพฯ
ทวาย
กลุ่มเกาะมะริด
อ่าว
ไทย
คอคอด
กระ
พังงา
ก. ภูเก็ต
หมู่เกาะอันดามัน
(อินเดีย)
หมู่เกาะนิโคบาร์
(อินเดีย)
หมู่เกาะ สักกาดิฟ
(อินเดีย)
หมู่เกาะ มัลดีฟ
(อังกฤษ)
๖๐
๖๕
๗๐
๗๕
๘๐
๘๕
๙๐
๙๕
๑๐๐
๑๐
๑๕
๒๐
๒๕
๓๐

การอุตสาหกรรม มีโรงงานอุตสาหกรรมมาก ที่นับว่าสำคัญคือ การทอกระสอบป่าน ถลุงแร่เหล็ก ทอผ้าฝ้าย ทำอาหารกระป๋อง ผลิตภัณฑ์หนังสัตว์ และเคมีวัตถุ

การค้าขาย ทำการค้าขายกับอังกฤษมากที่สุด สินค้าออกที่สำคัญ คือ ฝ้าย กระสอบป่าน ชา ขนแกะ กาแฟ ไม้สัก ถ่านหิน เหล็ก เนื้อมะพร้าว หนังสัตว์ คราม และเมล็ดพืชที่ใช้กลั่นน้ำมัน (ละหุ่ง ถั่ว งา และแฟลคซ์ เป็นต้น) สินค้าเข้าที่สำคัญคือ เครื่องเหล็ก เครื่องจักร น้ำมัน ผ้า ผ้าขนสัตว์ น้ำตาล กระดาษ เกลือ

เมืองสำคัญ นิวเดลฮี เป็นเมืองหลวง ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำยมนา สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๒

เดลฮี เป็นเมืองหลวงเก่า มีพระราชวังและสุเหร่างดงาม มีโรงงานอุตสาหกรรมมาก

บอมเบย์ เป็นเมืองท่าสำคัญทางฝั่งทะเลอาหรับ มีอ่าวจอดเรือดี เป็นเมืองใหญ่ที่สุดของอินเดีย มีโรงงานอุตสาหกรรมมาก เป็นศูนย์กลางของสินค้าฝ้ายและสิ่งทอ

กัลกัตตา เป็นเมืองท่าสำคัญทางอ่าวเบงกอล เป็นเมืองใหญ่ที่สองของอินเดีย ส่งสินค้าปอ กระสอบป่าน ชา ยางพารา หนังสัตว์ เป็นศูนย์กลางการศึกษา

มัทราส เป็นเมืองท่าและศูนย์กลางการค้าในภาคใต้ เป็นเมืองใหญ่ที่สามของอินเดีย ส่งสินค้า หนังสัตว์ น้ำมันพืช ฝ้าย ชา มีการงมหอยมุกตามชายฝั่งทะเล

พาราณสี เป็นศูนย์กลางของศาสนาฮินดู มีคนมาไหว้พระที่เมืองนี้ปีละมาก ๆ

อักรา มีตึกหินอ่อนอันเป็นโบราณสถานสำคัญหลังหนึ่ง คือ ทัชมาฮัล จัดว่าเป็นสถาปัตยกรรมอันงามยอดเยี่ยมแห่งหนึ่งของโลก ชาห์ เจฮัน กษัตริย์อินเดียทรงสร้างขึ้นไว้เป็นสุสานแก่พระมเหสีผู้ล่วงลับ เมื่อ พ.ศ. ๒๑๗๔

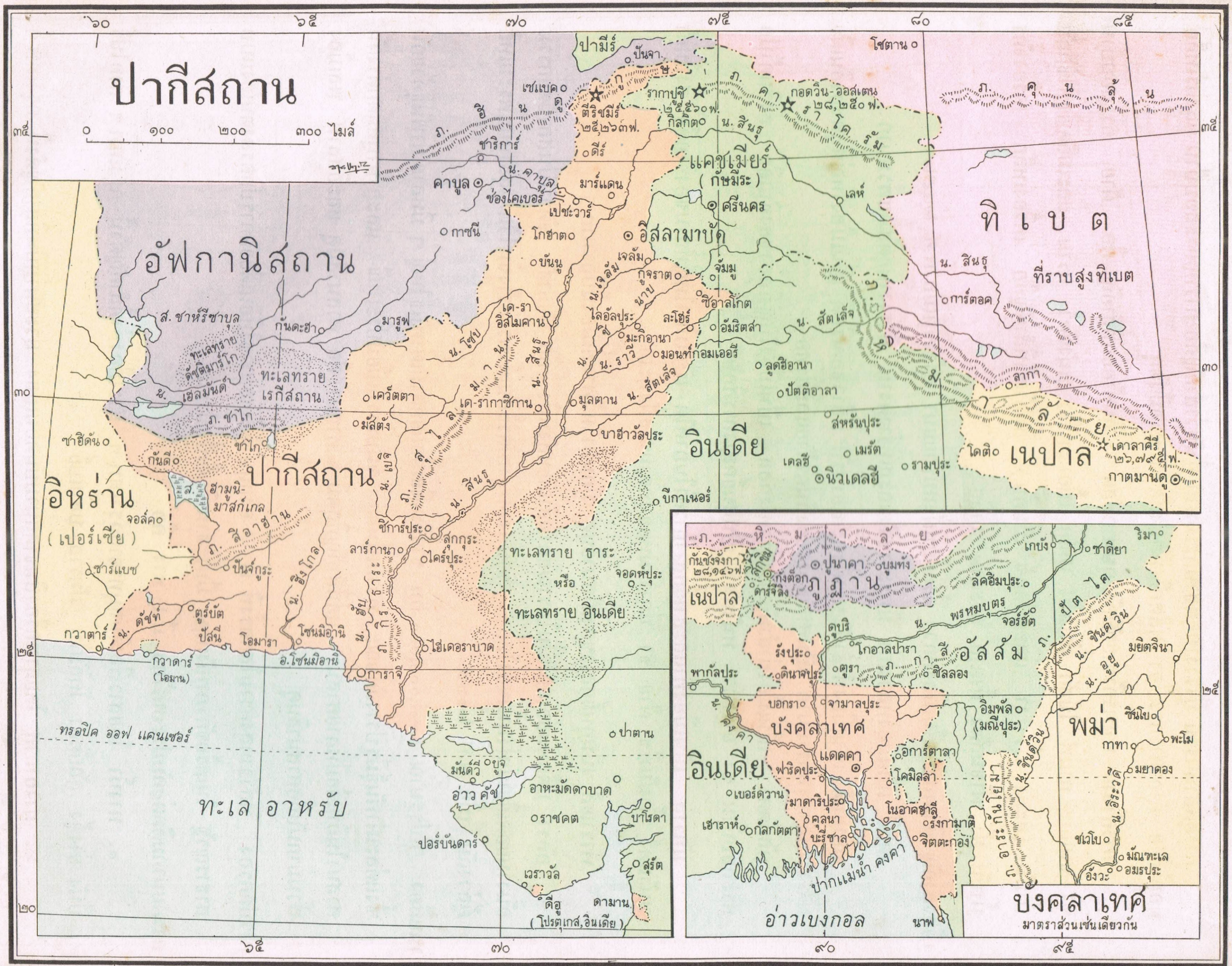
พลเมือง มีประมาณ ๕๓๗,๐๐๐,๐๐๐ คน ชาวอินเดียเมื่อแยกตามเผ่าพันธุ์ใหญ่ ๆ มีหลายเผ่าพันธุ์ด้วยกัน ซึ่งแต่ละเผ่าพันธุ์มีรูปร่างลักษณะ ความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณี และภาษาพูดแตกต่างกัน ศาสนาในอินเดียมีหลายศาสนา แต่ที่สำคัญที่สุดมี ๒ ศาสนา คือ ศาสนาฮินดู และอิสลาม พลเมืองส่วนมากนับถือศาสนาฮินดู

การปกครอง หลังจากสงครามโลกครั้งที่ ๒ อังกฤษได้คืนเอกราชให้อินเดียจัดการปกครองตนเองแบบสาธารณรัฐ ในเครือจักรภพอังกฤษ มีประธานาธิบดีเป็นประมุข

การคมนาคมติดต่อกับประเทศไทย มี ๒ ทาง คือ

๑. **ทางน้ำ** โดยสารเรือเดินสมุทรจากกรุงเทพ ฯ แวะเมืองท่าที่สำคัญดังนี้ กรุงเทพ ฯ สิงคโปร์ ปีนัง ย่างกุ้ง กัลกัตตา โคลัมโบ มัทราส บอมเบย์

๒. **ทางอากาศ** โดยสารเครื่องบินจากสนามบินดอนเมือง แวะสนามบินที่สำคัญดังนี้ กรุงเทพ ฯ ย่างกุ้ง กัลกัตตา นิวเดลฮี

ปากีสถาน
๐ ๑๐๐ ๒๐๐ ๓๐๐ ไมล์
อัฟกานิสถาน
ปากีสถาน
อิหร่าน
(เปอร์เซีย)
แคชเมียร์
(กัษมีระ)
ทิเบต
ที่ราบสูงทิเบต
อินเดีย
เนปาล
ทะเล อาหรับ
ทรอปิค ออฟ แคนเซอร์
ทะเลทราย ธาระ
หรือ
ทะเลทราย อินเดีย
ทะเลทราย เรกีสถาน
ปามีร์
ภ. คาราโครัม
ภ. หิมาลัย
ภ. ฮินดูกูช
ภ. คุนลุ้น
คาบูล
ช่องไคเบอร์
เปชะวาร์
อิสลามาบัด
ศรีนคร
ละโฮร์
มุลตาน
การาจี
ไฮเดอราบาด
น. สินธุ
น. เจลัม
น. สัตเล็จ
นิวเดลฮี
กาตมานดู
อ่าว คัช
บังคลาเทศ
อัสสัม
ภูฏาน
พม่า
ดัคคา
น. พรหมบุตร
ปากแม่น้ำ คงคา
อ่าวเบงกอล
บังคลาเทศ
มาตราส่วนเช่นเดียวกัน

ปากีสถาน

ที่ตั้งและขนาด สาธารณรัฐปากีสถาน เดิมคือปากีสถานตะวันตก อยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของอินเดีย มีเนื้อที่ประมาณ ๓๑๒,๐๐๐ ตารางไมล์

ภูมิประเทศ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงและภูเขา ทางเหนือ เป็นที่ราบสูงมีเทือกเขาสูงใหญ่หลายเทือก เช่น เทือกเขาฮินดูกูษ มียอดสูงสุดชื่อ ตีริชมีร์ สูง ๒๕,๒๖๓ ฟุต มีช่องเขาสำคัญเป็นทางผ่านพรมแดนระหว่างอัฟกานิสถานกับปากีสถาน คือ ช่องไคเบอร์ ยาว ๓๓ ไมล์ เทือกเขาสุไลมาน เป็นเทือกเขายาวอยู่ตรงกลางประเทศ เป็นสันแบ่งภูมิประเทศออกเป็นส่วนตะวันตกและตะวันออก ทางตะวันตก เป็นที่ราบสูง มีเนินเขาและหุบเขามาก บางแห่งเป็นทะเลทรายและทะเลสาบ ทางตะวันออก เป็นที่ราบต่ำอยู่ในลุ่มแม่น้ำสินธุ ซึ่งเป็นแม่น้ำสำคัญในปากีสถาน มีบางส่วนของทะเลทรายธาระ อยู่ระหว่างพรมแดนอินเดียกับปากีสถาน ทางใต้ เป็นที่ราบชายทะเล

แม่น้ำสินธุ ยาว ๑,๗๐๐ ไมล์ เกิดจากภูเขาหิมาลัย มีแควสำคัญ ๕ สายไหลลงสู่แม่น้ำนี้ คือ เจลัม ชินาบ ราวี สัตเล็จ ตอนปากแม่น้ำมักมีน้ำท่วมเนือง ๆ และกระแสน้ำเปลี่ยนทางเดินเสมอ ทำการเดินเรือไม่สะดวก

ภูมิอากาศ อยู่ในแถบร้อนเขตมรสุม ฤดูร้อน ทางตอนเหนือ อากาศไม่ร้อนนัก เพราะอยู่ห่างเส้นศูนย์สูตร และเป็นที่สูง มีฝนตกชุก ทางตอนใต้ในที่ราบลุ่มแม่น้ำสินธุ อากาศค่อนข้างร้อนและแห้งแล้ง ทางพรมแดนตะวันออกแถบทะเลทรายธาระ แห้งแล้งมาก ฤดูหนาวทางตอนเหนือมีอากาศหนาวกว่าทางตอนใต้ ไม่มีฝน

การทำมาหากิน การกสิกรรม พื้นที่สำหรับทำการเพาะปลูกมีน้อย เพราะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่แห้งแล้งและภูเขาสูง แต่พลเมืองส่วนมากดำรงชีพด้วยการเกษตร บริเวณตอนกลางในลุ่มแม่น้ำสินธุ พื้นดินอุดมเหมาะแก่การเพาะปลูก และมีการชลประทานดี พืชสำคัญที่ปลูกมาก คือ ข้าวสาลี ข้าวฟ่าง ฝ้าย ถัดลงมาทางใต้เป็นบริเวณที่มีอากาศร้อนและแห้งแล้ง แต่ได้อาศัยน้ำจากระบบการชลประทานสร้างทำนบและขุดคลองขึ้นมากมาย เพื่อใช้น้ำทำการเพาะปลูก พืชสำคัญที่ปลูกมาก คือ ข้าวเจ้า ฝ้าย พืชน้ำมัน ส่วนตามที่ราบหุบเขาทางตะวันตกและทางเหนือ ปลูกข้าวสาลีและข้าวฟ่าง

การเลี้ยงสัตว์ มีเลี้ยงกันมากตามไร่นาและตามหุบเขา สัตว์เลี้ยงที่สำคัญได้แก่ แพะ แกะ วัว

การขุดแร่ มีไม่มากนัก เช่น เหล็ก ถ่านหิน โครเมียม ยิบซัม (แร่แก้วแกลบ ใช้ผสมทำปูนซิเมนต์) ปิโตรเลียม

การอุตสาหกรรม มีโรงงานอุตสาหกรรมน้อย อุตสาหกรรมที่สำคัญคือ ทอผ้าฝ้าย สีข้าว โม่แป้ง ฟอกหนัง ผลิตภัณฑ์หนังสัตว์ เครื่องปั้นดินเผา เครื่องเคลือบ

การค้าขาย สินค้าออกที่สำคัญมีเพียงเล็กน้อย ได้แก่ ฝ้ายดิบ ผ้าฝ้าย ขนแกะ หนังสัตว์และผลิตภัณฑ์หนังสัตว์

เมืองสำคัญ อิสลามาบัด เป็นเมืองหลวง อยู่ทางเหนือใกล้กับราวัลปินดี เมืองหลวงเก่า

การาจี เป็นเมืองท่าสำคัญ อยู่บนฝั่งทะเลอาหรับ มีอ่าวจอดเรือดี เป็นเมืองใหญ่ที่สุดของปากีสถาน ศูนย์กลางการอุตสาหกรรมหลายชนิด ส่งสินค้าฝ้ายดิบ หนังสัตว์ ขนแกะ

พลเมือง มีประมาณ ๕๕,๐๐๐,๐๐๐ คน พลเมืองส่วนมากเป็นมุสลิม นับถือศาสนาอิสลาม

การปกครอง แบบสาธารณรัฐ มีประธานาธิบดีเป็นประมุข

บังคลาเทศ

ที่ตั้งและขนาด สาธารณรัฐบังคลาเทศ เดิมคือปากีสถานตะวันออก เป็นประเทศอิสระในเอเชียใต้ มีเนื้อที่ประมาณ ๕๕,๐๐๐ ตารางไมล์

ภูมิประเทศ ดินแดนบังคลาเทศเกือบทั้งหมดเป็นที่ราบต่ำ อยู่ในบริเวณลุ่มแม่น้ำคงคา–พรหมบุตร ทางเหนือ จดเนินเขากาสี ในรัฐอัสสัมและเนินเขาใกล้เมืองดาร์จิลิงของอินเดีย ทางใต้ เป็นดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำคงคา มีบริเวณกว้างใหญ่มาก

ภูมิอากาศ อยู่ในแถบร้อนเขตมรสุม มีความชุ่มชื้นและฝนตกชุก โดยเฉพาะบริเวณภูเขากาสีมีฝนตกชุกมากแห่งหนึ่งของโลก บังคลาเทศจึงบริบูรณ์ด้วยน้ำเหมาะแก่การปลูกข้าวเจ้าและปอมาก ไม่ต้องอาศัยระบบการชลประทาน

การทำมาหากิน การกสิกรรม เป็นอาชีพหลักของประเทศ พืชที่ปลูกมากคือ ข้าวเจ้าและปอ บังคลาเทศปลูกปอมากที่สุดในโลก

การเลี้ยงสัตว์ สัตว์เลี้ยงที่สำคัญ คือ วัว ควาย แพะ แกะ และสัตว์ปีก

การขุดแร่ แร่ธาตุสำคัญมีไม่มาก ขุดเจาะพบก๊าซธรรมชาติบ้างเล็กน้อย

การอุตสาหกรรม โรงงานอุตสาหกรรมมีน้อย อุตสาหกรรมที่สำคัญคือ ทอกระสอบ ทอผ้าฝ้าย ทำน้ำตาล

การค้าขาย สินค้าออกที่สำคัญคือ กระสอบป่าน และหนังสัตว์

เมืองสำคัญ แดคคา (ดักกา) เป็นเมืองหลวง มีโรงงานอุตสาหกรรมทอผ้ามัสลิน ทอกระสอบ เป็นศูนย์กลางการค้า มีการหัตถกรรมเครื่องเงิน เครื่องทอง เครื่องเพชรพลอย และการประดิษฐ์เปลือกหอยสวยงามมาก

จิตตะกอง เป็นเมืองท่าและศูนย์กลางการค้า มีโรงงานทอกระสอบ ส่งสินค้าปอ กระสอบป่าน ฝ้าย หนังสัตว์

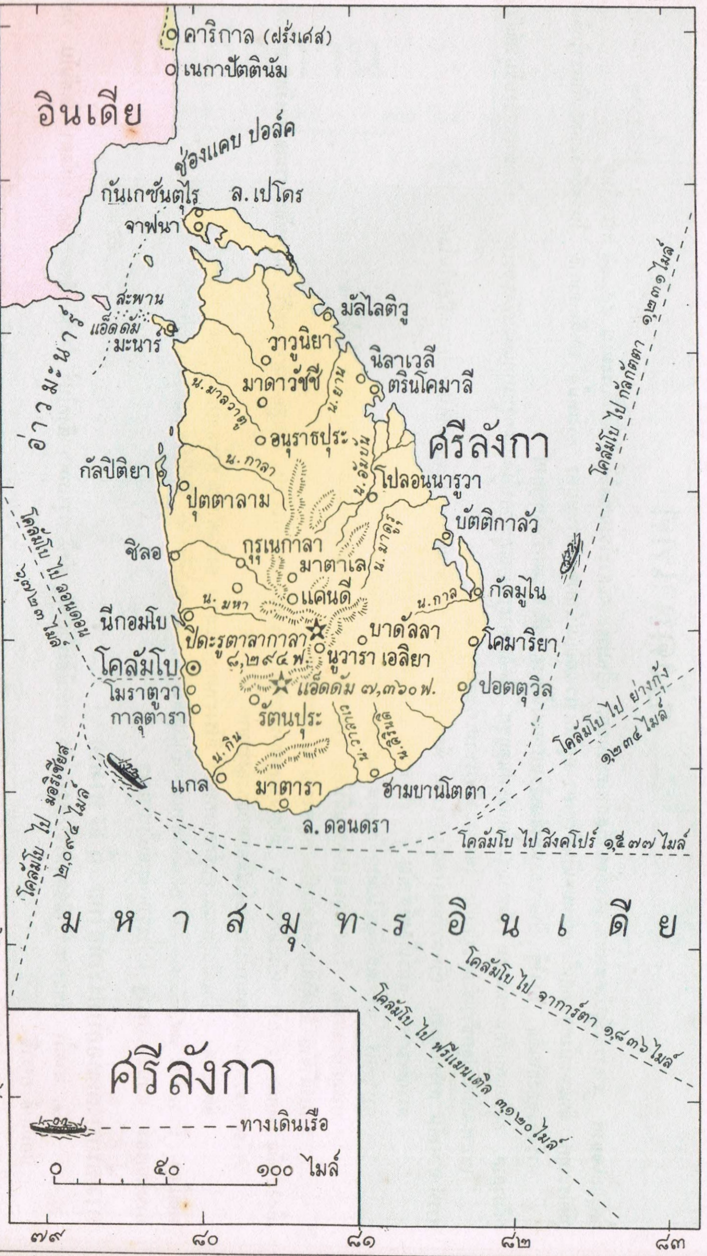
พลเมือง มีประมาณ ๒๕,๐๐๐,๐๐๐ คน พลเมืองส่วนมากเป็นมุสลิม นับถือศาสนาอิสลาม จัดว่ามีพลเมืองหนาแน่นมาก

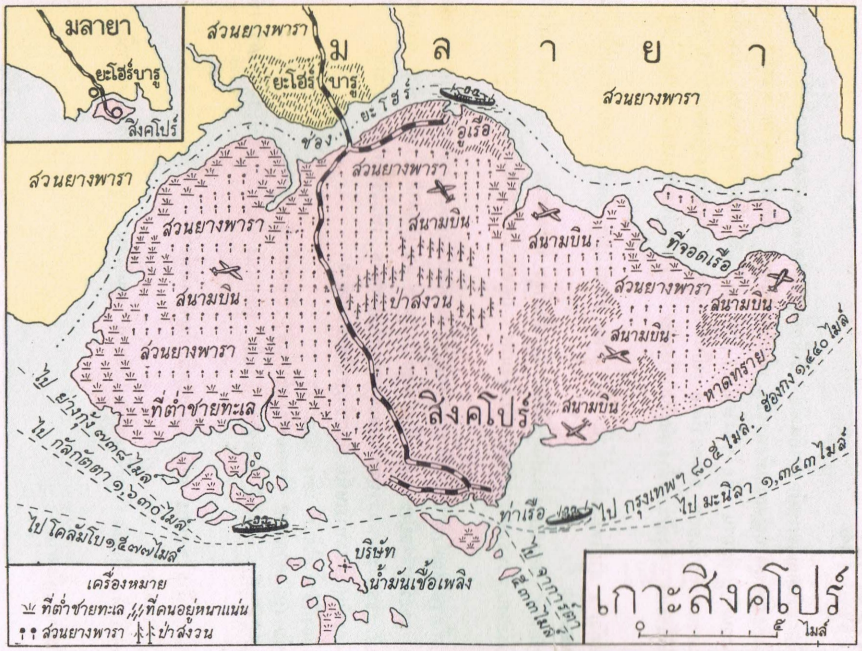
การปกครอง แบบสาธารณรัฐ มีประธานาธิบดีเป็นประมุข

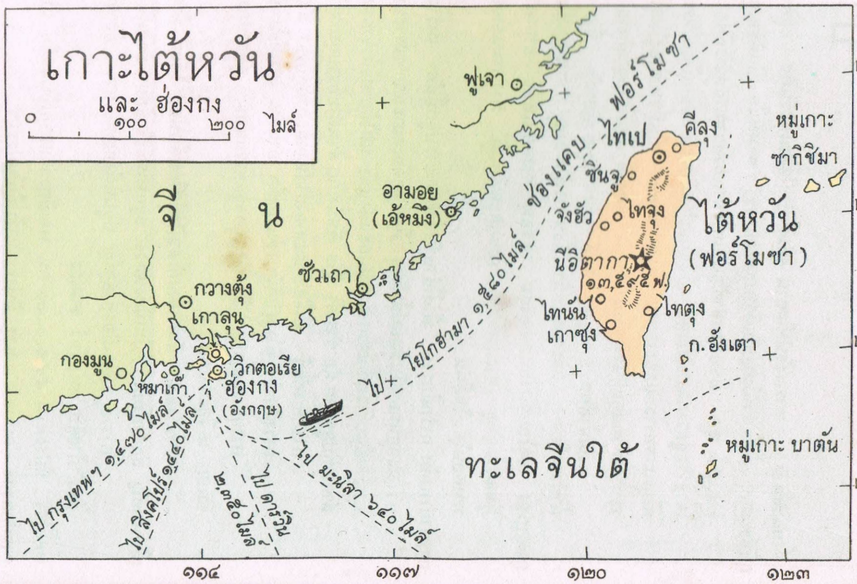
การเดินทางติดต่อกับประเทศไทย มี ๒ ทางคือ

๑. **ทางน้ำ** โดยสารเรือเดินสมุทรจากกรุงเทพฯ แวะเมืองท่าสำคัญ ดังนี้ กรุงเทพฯ สิงคโปร์ ย่างกุ้ง จิตตะกอง กัลกัตตา โคลัมโบ มัทราส บอมเบย์ การาจี

๒. **ทางอากาศ** โดยสารเครื่องบินจากสนามบินดอนเมือง แวะสนามบินสำคัญ คือ กรุงเทพฯ ย่างกุ้ง แดคคา การาจี

เขียนโดย นายทองใบ แตงน้อย ป.ม.

ศรีลังกา

ที่ตั้งและขนาด สาธารณรัฐศรีลังกา เป็นประเทศเกาะ อยู่ในมหาสมุทรอินเดีย ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของคาบสมุทรอินเดีย มีช่องแคบปอล์คคั่น ห่างจากผืนแผ่นดินใหญ่ประมาณ ๔๐ ไมล์ มีเนื้อที่ประมาณ ๒๕,๐๐๐ ตารางไมล์

ภูมิประเทศ ตอนกลางและตอนใต้เป็นที่ราบสูงประกอบด้วยภูเขา ยอดเขาสูงที่สุดชื่อ ปีดะรูตาลากาลา สูง ๘,๒๙๔ ฟุต จากระดับน้ำทะเล พื้นที่รอบ ๆ เกาะเป็นที่ราบ มีแม่น้ำลำธารหลายสาย แต่เป็นสายสั้น ๆ

ภูมิอากาศ ศรีลังกา แม้จะอยู่ในแถบร้อนใกล้เส้นศูนย์สูตร แต่อากาศไม่สู้ร้อนนัก เพราะได้รับลมทะเลพัดผ่านอยู่เสมอ มีฝนตกชุก ฝนตกทางตะวันตกเฉียงใต้มากที่สุด

การทำมาหากิน การกสิกรรม เป็นอาชีพสำคัญของพลเมือง เนื้อที่เพาะปลูกมีประมาณ ๑/๕ ของเนื้อที่ประเทศ พืชสำคัญที่ปลูกมากคือ ชา ยางพารา มะพร้าว รองลงไปคือ ข้าว กาแฟ โกโก้ ยาสูบ และอบเชย

การขุดแร่ แร่สำคัญคือ พลอยสี แกรไฟต์ (ใช้ทำดินสอดำ) ศรีลังกาได้ชื่อว่าเป็นแหล่งของเหมืองมณี ได้แก่ ทับทิม เพทาย ไพฑูรย์ เป็นต้น แหล่งแร่ทับทิมที่มีชื่อเสียงอยู่บนเทือกเขาที่เมือง รัตนะปุระ ส่วนแร่อื่นมีน้อย

การประมง ชาวประมงศรีลังกามีความชำนาญในการใช้เรือ และดำน้ำลึก สามารถในการจับปลาและงมหอยมุก ซึ่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในทะเล

การอุตสาหกรรม ที่สำคัญคือ การสกัดน้ำมันมะพร้าว การทำเชือกกาบมะพร้าว และการประดิษฐ์เครื่องการฝีมืออื่น ๆ เช่น เครื่องปั้น เครื่องเขิน เครื่องแกะสลัก เครื่องโลหะ การประดิษฐ์เครื่องใช้จากเปลือกหอย เป็นต้น

การค้าขาย สินค้าออก ที่สำคัญคือ ชา (ส่งออกรองจากอินเดีย) ยางพารา (ส่งออกรองจากมาเลเซียและอินโดนีเซีย) เนื้อมะพร้าวแห้ง น้ำมันมะพร้าว พลอยสี

สินค้าเข้า ที่สำคัญคือ ข้าว เครื่องเหล็ก เครื่องจักร น้ำมันเชื้อเพลิง เกลือ

เมืองสำคัญ โคลัมโบ เป็นเมืองหลวง และเมืองท่าสำคัญที่สุดของศรีลังกา เนื่องจากอยู่ในทำเลเส้นทางผ่านของเรือเดินสมุทรจากทะเลอาหรับมาอ่าวเบงกอล จึงมีเรือมาจอดเพื่อเติมเสบียงอาหาร น้ำมันเชื้อเพลิง และรับส่งสินค้าเป็นจำนวนมาก เป็นศูนย์กลางการค้าขาย ส่งสินค้าชา ยางพารา เนื้อมะพร้าวแห้ง น้ำมันมะพร้าว จำหน่ายเครื่องการฝีมือพื้นเมืองกันมาก

อนุราธปุระ เคยเป็นเมืองหลวงของกษัตริย์สิงหลครั้งอดีต พระพุทธศาสนาได้แผ่เข้ามาที่เมืองนี้ เมื่อราว พ.ศ. ๓๐๐ ยังมีปูชนียสถาน โบราณวัตถุอันเก่าแก่ปรากฏอยู่มาก และได้นำพันธุ์ต้นศรีมหาโพธิ จากต้นเดิมที่พุทธคยาประเทศอินเดียมาปลูกไว้ในเมืองนี้เป็นแห่งแรก เมื่อประมาณ ๒,๐๐๐ ปีล่วงมาแล้ว

แคนดี อยู่ท่ามกลางภูมิประเทศอันงดงามของภูเขาสูงและทะเลสาบเป็นฉากกั้น เคยเป็นเมืองหลวงเก่าของกษัตริย์ศรีลังกาแต่โบราณ เป็นเมืองสำคัญทางศาสนาพราหมณ์ และศาสนาพุทธมาแต่เก่าก่อน มีวิหารที่เก็บพระทันตธาตุเขี้ยวแก้ว และสวนพฤกษชาติอันลือชื่ออยู่ในเมืองนี้

ตรินโคมาลี เป็นเมืองท่า ส่งสินค้าไม้สัก ยาสูบ ชา ปลาเค็ม เขาสัตว์และหนังสัตว์

พลเมือง มีประมาณ ๑๐,๘๐๐,๐๐๐ คน พลเมืองส่วนมากเป็นชาวสิงหลและทมิฬ นับถือศาสนาพุทธ

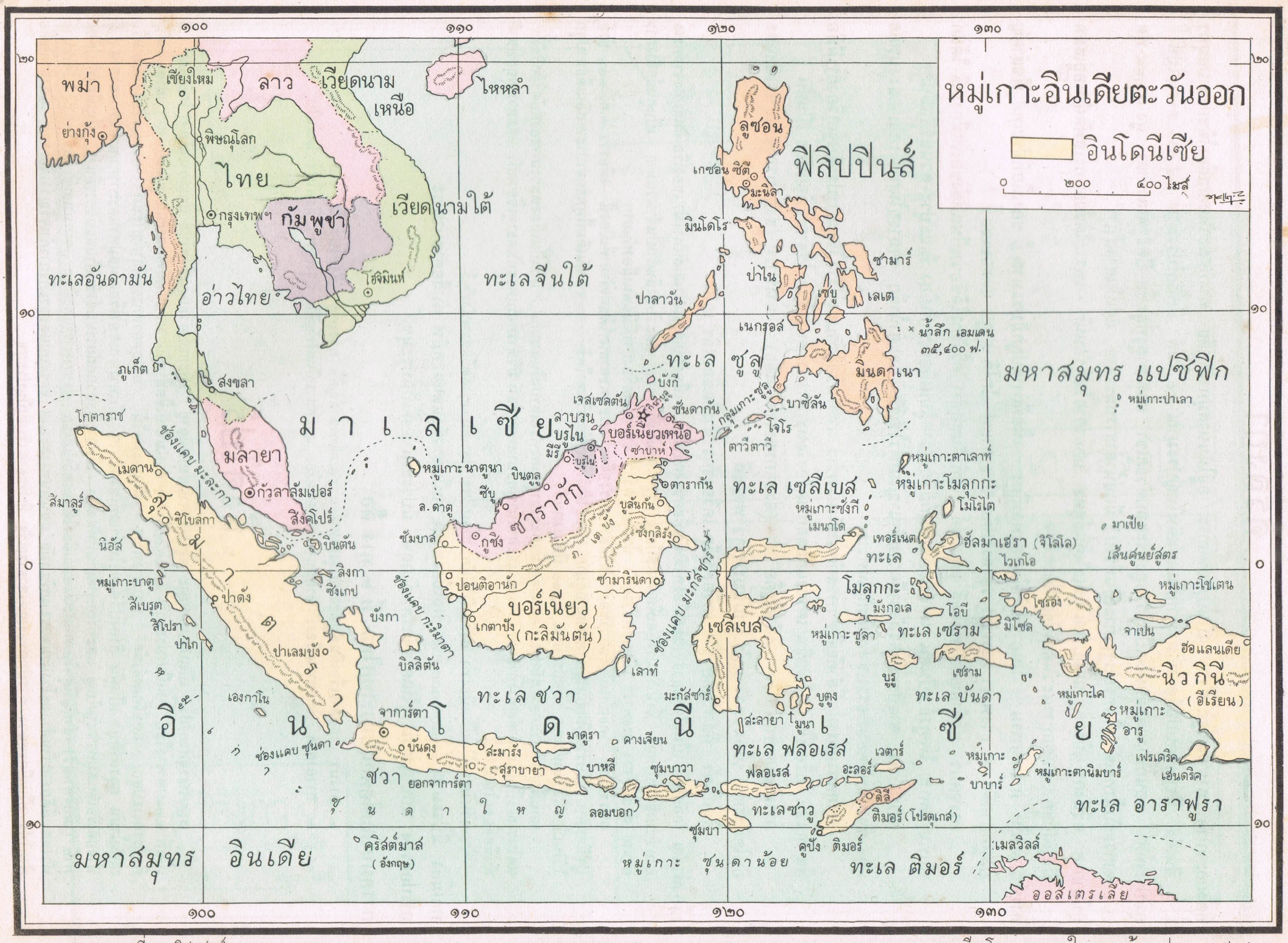
การปกครอง แบบสาธารณรัฐในเครือจักรภพอังกฤษ มีประธานาธิบดีเป็นประมุข

การคมนาคมติดต่อกับประเทศไทย มี ๒ ทาง คือ

๑. ทางน้ำ โดยสารเรือเดินสมุทรจากกรุงเทพฯ แวะเมืองท่าสำคัญคือ กรุงเทพฯ สิงคโปร์ โคลัมโบ
๒. ทางอากาศ โดยสารเครื่องบินจากสนามบินดอนเมือง แวะสนามบินสำคัญคือ กรุงเทพฯ สิงคโปร์ โคลัมโบ

สิงคโปร์

สาธารณรัฐสิงคโปร์ เป็นประเทศเกาะ อยู่ปลายคาบสมุทรมลายู ประกอบด้วยเกาะสิงคโปร์ และเกาะเล็ก ๆ ใกล้เคียง มีเนื้อที่ ๒๒๔ ตารางไมล์ พลเมืองประมาณ ๑,๘๐๐,๐๐๐ คน ส่วนมากมีเชื้อสายจีน นอกนั้นมีเชื้อสายมลายูและอื่นๆ อาชีพสำคัญคือการเพาะปลูก แต่มีพื้นที่จำกัด ปลูกยางพารา ผักและผลไม้ การอุตสาหกรรมที่สำคัญได้แก่ การต่อเรือและซ่อมเรือ กลั่นน้ำมัน ถลุงแร่ดีบุก เป็นต้น สิงคโปร์ตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะมาก เป็นทางผ่านของเรือเดินสมุทรและการคมนาคมทางอากาศ มีท่าจอดเรือเดินสมุทรขนาดใหญ่ และท่าอากาศยานที่ทันสมัย ให้ความสะดวกแก่การขนส่งสินค้าและบริการอื่นๆ เป็นเมืองท่าปลอดภาษี (เมืองท่าเสรี) สำคัญที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงใต้ของทวีปเอเชีย ส่งยางพาราและดีบุก (จากมาเลเซียและไทย) ไปจำหน่ายทั่วโลก มีตึกรามร้านค้าและโรงแรมสวยงามทันสมัย ถนนหนทางสะอาด จัดระบบและธุรกิจการค้าเจริญรุ่งเรืองมาก เมืองสำคัญคือ **สิงคโปร์** เป็นเมืองหลวง การปกครองแบบสาธารณรัฐ มีประธานาธิบดีเป็นประมุข

เขียนโดย นายทองใบ แตงน้อย ป.ม. ๒๕๐๘

อินโดนีเซีย

ที่ตั้งและอาณาเขต ประเทศสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ประกอบด้วยเกาะใหญ่น้อย ประมาณ ๓,๐๐๐ เกาะ อยู่ระหว่างมหาสมุทรอินเดียกับมหาสมุทรแปซิฟิก ทางตอนใต้ของประเทศสหพันธ์มาเลเซีย เกาะต่าง ๆ ที่สำคัญ คือ เกาะชวา เกาะสุมาตรา เกาะมาดูรา เกาะบาหลี เกาะบอร์เนียว (ตอนใต้) เกาะเซลีเบส เกาะฮัลมาเฮรา ฯลฯ มีเนื้อที่ประมาณ ๕๗๕,๐๐๐ ตารางไมล์

เกาะชวา เป็นเกาะใหญ่เกาะหนึ่ง มีพืชพันธุ์ต่าง ๆ ขึ้นได้อย่างอุดมสมบูรณ์มาก อยู่ถัดไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของเกาะสุมาตรา มีเนื้อที่รวมทั้งเกาะที่อยู่ใกล้เคียงด้วยประมาณ ๕๐,๐๐๐ ตารางไมล์ มีพลเมืองอยู่หนาแน่นมาก

เกาะสุมาตรา เป็นเกาะใหญ่เกาะหนึ่ง มีความอุดมสมบูรณ์คล้ายเกาะชวา มีเนื้อที่ประมาณ ๑๖๗,๐๐๐ ตารางไมล์ ซึ่งมีขนาดเล็กกว่าประเทศไทยเพียงเล็กน้อย

ภูมิอากาศ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย อยู่ในแถบร้อนใกล้เส้นศูนย์สูตร มีอากาศร้อนและฝนตกชุก

การทำมาหากิน การกสิกรรม เป็นอาชีพสำคัญของพลเมือง พืชที่ปลูกกันมากคือ ข้าว ข้าวโพด มัน-สำปะหลัง สาคู อ้อย กาแฟ ชา ยางพารา ยาสูบ มะพร้าว ถั่วต่าง ๆ พริกไทย และเครื่องเทศ

การขุดแร่ มีแร่สำคัญคือ ปิโตรเลียม ถ่านหิน กำมะถันและดีบุก

การป่าไม้ ในบริเวณเชิงเขาที่อยู่ลึกเข้าไปภายในประเทศ ยังเป็นป่าดงพงทึบอยู่มาก ในป่าเหล่านี้มีไม้อันมีค่านานาชนิด เช่น ไม้สัก ไม้ไผ่ และไม้อื่น ๆ ต้นซิงโคนา ซึ่งใช้เปลือกทำยาควินิน ขึ้นงอกงามในประเทศนี้

การอุตสาหกรรม มีการทำน้ำตาลทราย การทำน้ำมันมะพร้าว การโม่แป้ง การทำยาควินิน การทอผ้าและโสร่ง ผ้าโสร่งชวานิยมกันว่าสีสวยและทนทาน

เกาะชวา ได้ชื่อว่าปลูกอ้อยมากที่สุดแห่งหนึ่งในโลก การทำน้ำตาลจากอ้อยจึงเป็นอุตสาหกรรมที่ขึ้นชื่อมากอย่างหนึ่งของเกาะนี้

การค้าขาย ทำการค้าขายกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก สินค้าออกที่สำคัญคือ น้ำตาลทราย กาแฟ ชา ยาควินิน ยางพารา แป้งมันสำปะหลัง เนื้อมะพร้าว น้ำมันมะพร้าว น้ำมันปิโตรเลียม พริกไทย เครื่องเทศและยาสูบ สินค้าเข้าที่สำคัญคือ ข้าว เครื่องจักร เครื่องเหล็ก เครื่องเคมีภัณฑ์ และเสื้อผ้า

เมืองสำคัญ จาการ์ตา เป็นเมืองหลวงของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ตั้งอยู่บนเกาะชวา เป็นศูนย์กลางการค้าขาย

สุราบายา เป็นเมืองท่าสำคัญ ส่งสินค้า กาแฟ และยางพารา มีอู่ลอยขนาดใหญ่

สะมารัง เป็นเมืองท่าสำคัญ ส่งสินค้า น้ำตาลทราย และกาแฟ

บันดุง มีโรงงานอุตสาหกรรมทำยาควินินและทำเครื่องใช้ต่าง ๆ

ปาเล็มบัง เป็นเมืองใหญ่และเป็นศูนย์กลางการค้าขายในเกาะสุมาตรา ปลูกยางพารามาก และมีบ่อน้ำมันปิโตรเลียมใหญ่โต

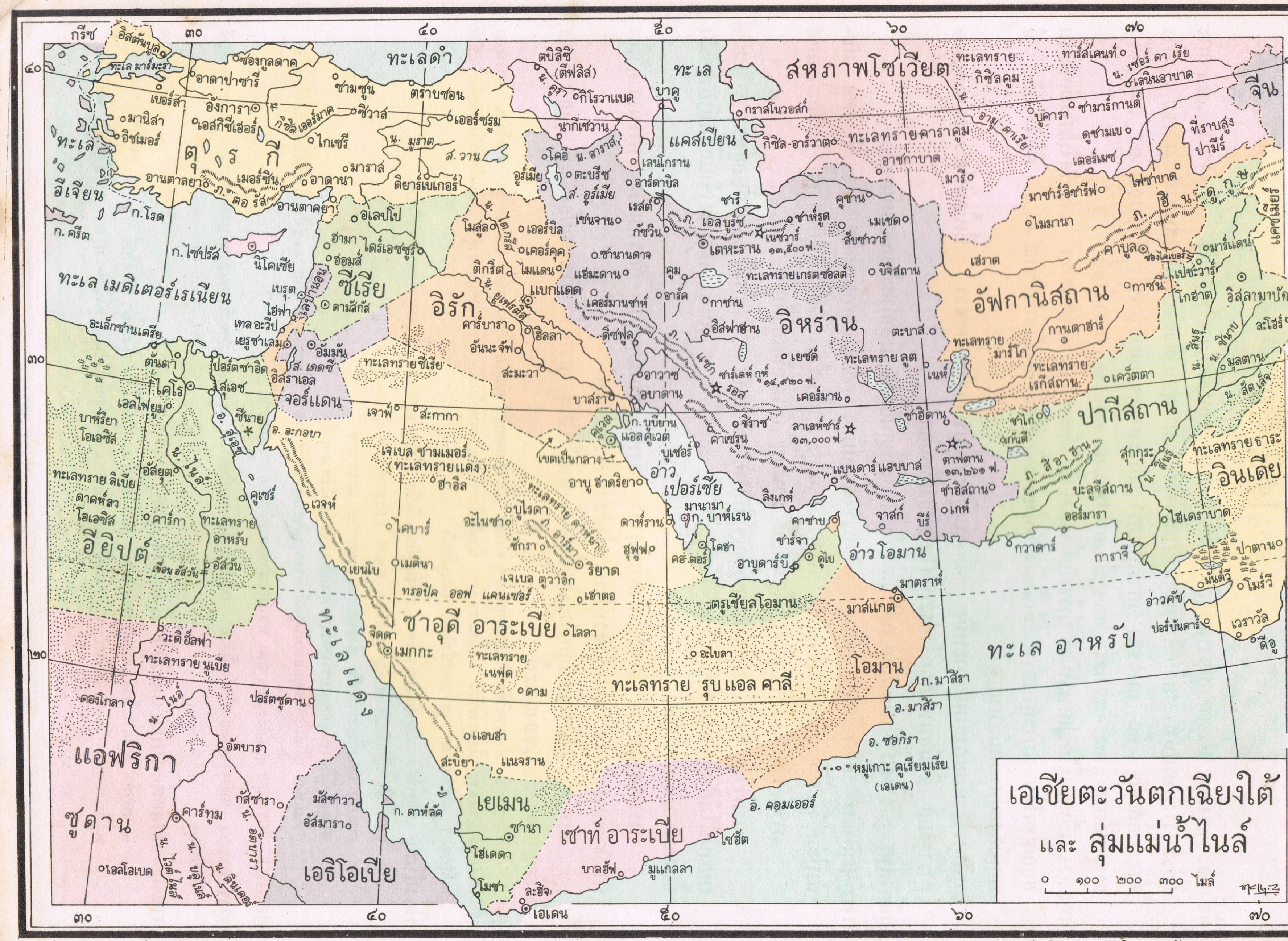
พลเมือง มีประมาณ ๑๐๑,๐๐๐,๐๐๐ คน พลเมืองส่วนมากนับถือศาสนาอิสลาม

การปกครอง หลังจากสงครามโลกครั้งที่ ๒ เนเธอร์แลนด์ยินยอมให้อินโดนีเซียจัดการปกครองตนเองแบบสาธารณรัฐ มีประธานาธิบดีเป็นประมุข

การคมนาคมติดต่อกับประเทศไทย มี ๒ ทาง คือ

๑. ทางน้ำ โดยสารเรือเดินทะเลจากกรุงเทพฯ แวะเมืองท่าสำคัญดังนี้ :– กรุงเทพฯ สิงคโปร์ จาการ์ตา

๒. ทางอากาศ โดยสารเครื่องบินจากสนามบินดอนเมือง แวะสนามบินที่สำคัญ ดังนี้ :– กรุงเทพ ฯ สิงคโปร์ จาการ์ตา

เขียนโดย นายทองใบ แตงน้อย ป.ม.

เอเชียตะวันตกเฉียงใต้

ภูมิประเทศ เอเชียตะวันตกเฉียงใต้ประกอบด้วยประเทศต่าง ๆ หลายประเทศ พื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบสูง มีภูเขามากและมีทะเลทรายใหญ่ ๆ หลายแห่ง ที่ราบต่ำมีบ้างแถบริมฝั่งทะเลสาบแคสเบียน แถบลุ่มแม่น้ำไตกริส ลุ่มแม่น้ำยูเฟรติส และทางตะวันออกของซาอุดิอาระเบีย บริเวณอ่าวเปอร์เซีย

ภูเขา ที่สำคัญได้แก่ : ภูเขาตอรัส ภูเขาเอลบูร์ซ ภูเขาแซกรอส ภูเขาฮินดูกูช

แม่น้ำ ที่สำคัญได้แก่ : แม่น้ำไตกริส ยาว ๑,๑๕๐ ไมล์ แม่น้ำยูเฟรติสยาว ๑,๗๐๐ ไมล์

ทะเลทราย ที่สำคัญได้แก่ : ทะเลทรายรุบแอลคาลี เป็นทะเลทรายใหญ่มาก มีเนื้อที่ ๓๐๐,๐๐๐ ตารางไมล์ ทะเลทรายเจเบล ซามเมอร์ ทะเลทรายดาห์นา ทะเลทรายเกรตซอลต์ ทะเลทรายเรกีสถาน ทะเลทรายลูต ทะเลทรายซีเรีย

ภูมิอากาศ : ทางภาคเหนือแถบเส้นรุ้งขนาน ๔๐° ในฤดูหนาวอากาศค่อนข้างหนาวมาก มีหิมะและลูกเห็บตก ถึงฤดูร้อนอากาศเปลี่ยนเป็นร้อนจัด ภาคกลางและภาคใต้ ในฤดูหนาวมีอากาศหนาว แต่ในฤดูร้อนมีอากาศร้อนและแห้งแล้งมาก ฝนแทบจะไม่มีตกเลย

ประเทศต่าง ๆ ที่ควรทราบ คือ:—

ตุรกี เนื้อที่ประมาณ ๒๙๔,๔๑๐ ตารางไมล์ รวมทั้งเนื้อที่ซึ่งอยู่ในทวีปยุโรปด้วยประมาณ ๙,๒๕๐ ตารางไมล์ พลเมืองประมาณ ๓๐,๐๐๐,๐๐๐ คน นับถือศาสนาอิสลาม การอาชีพ พลเมืองหาเลี้ยงชีพทางกสิกรรมโดยมาก พืชสำคัญ คือ ข้าวต่าง ๆ ยาสูบ ฝ้าย มะเดื่อ องุ่น โอลีฟ ผลไม้เปลือกแข็ง หม่อน สัตว์เลี้ยงได้แก่ แกะ แพะ วัว ควาย ม้า ลา อูฐ ไหม แร่ได้แก่ ถ่านหิน และโครม เมืองสำคัญ อังการา เป็นเมืองหลวง อิสตันบุล เป็นเมืองท่าสำคัญและเป็นเมืองใหญ่ที่สุดของตุรกี ตั้งอยู่ในทวีปยุโรปตรงปากช่องบอสโปรัส อิซเมอร์ เป็นเมืองท่าใหญ่ที่สอง ปกครองแบบสาธารณรัฐ

ซีเรีย เคยเป็นเมืองโบราณในทวีปเอเชีย ชาติฟีนิเชียน ซึ่งมีชื่อเสียงในทางการค้าขายทางเรือก่อนชาติใด ๆ ในโลก ปรากฏว่าตั้งถิ่นฐานอยู่ริมฝั่งทะเลของประเทศนี้ เนื้อที่ประมาณ ๗๒,๕๘๐ ตารางไมล์ พลเมืองประมาณ ๕,๐๐๐,๐๐๐ คน สินค้าสำคัญได้แก่ ขนแกะ ผ้าไหม ข้าวต่าง ๆ ส้ม องุ่น ฝ้าย น้ำมันมะกอก เมืองสำคัญ ดามัสกัส เป็นเมืองหลวง เชื่อกันว่าเป็นเมืองเก่าแก่ที่สุดในโลก มีชื่อเสียงในการทอผ้าไหม อเลปโป เป็นศูนย์กลางของการค้าขายทางบก ปกครองแบบสาธารณรัฐ

เลบานอน เนื้อที่ประมาณ ๓,๔๗๐ ตารางไมล์ พลเมืองประมาณ ๑,๙๐๐,๐๐๐ คน สินค้าสำคัญ คือ ไหม ยาสูบ โอลีฟ ผลไม้ และข้าวต่าง ๆ เบรุต เป็นเมืองหลวงและเมืองท่า ปกครองแบบสาธารณรัฐ

อิสราเอล (ปาเลสไตน์) เคยเป็นดินแดนแห่งประวัติศาสตร์ มีความสำคัญในทางศาสนามาก เป็นที่เกิดและตายของพระเยซูคริสต์ เนื้อที่ประมาณ ๗,๑๐๐ ตารางไมล์ พลเมืองประมาณ ๒,๕๐๐,๐๐๐ คน สินค้าสำคัญคือ ส้ม เหล้าองุ่น โอลีฟ สิ่งทอและเครื่องจักร เยรูซาเลม เป็นเมืองหลวง เทลอะวิป เป็นเมืองท่า ปกครองแบบสาธารณรัฐ

จอร์แดน เนื้อที่ประมาณ ๓๔,๗๔๐ ตารางไมล์ พลเมืองประมาณ ๑,๘๐๐,๐๐๐ คน ทะเลสาบ เดดซี เป็นทะเลสาบน้ำเค็มจัด อยู่ระหว่างจอร์แดนกับอิสราเอล เนื้อที่ ๓๗๐ ตารางไมล์ อัมมัน เป็นเมืองหลวง ปกครองโดยรัฐธรรมนูญ มีกษัตริย์เป็นประมุข

อิรัก (เมโสโปเตเมีย) เคยเป็นแหล่งความเจริญรุ่งเรืองมาแต่ครั้งโบราณ ประเทศบาบิโลนและอัสสิเรียแต่โบราณ เคยตั้งถิ่นฐานอยู่ในดินแดนนี้ เนื้อที่ประมาณ ๑๖๖,๐๐๐ ตารางไมล์ พลเมืองประมาณ ๗,๗๐๐,๐๐๐ คน สินค้าสำคัญ คือ อินทผลัม ข้าว ข้าวสาลี ปิโตรเลียม ขนสัตว์ หนังสัตว์ เมืองสำคัญคือ แบกแดด เป็นเมืองหลวง บาสรา เป็นเมืองท่า ปกครองแบบสาธารณรัฐ

อิหร่าน (เปอร์เซีย) เนื้อที่ ๖๒๘,๐๐๐ ตารางไมล์ พลเมืองประมาณ ๒๒,๕๐๐,๐๐๐ คน สินค้าสำคัญ คือ ปิโตรเลียม พรม ฝ้าย ขนแกะ ไหม ผลไม้ ไม้ เมืองสำคัญ เตหะราน เป็นเมืองหลวง ตะบรีซ เป็นเมืองใหญ่มีการค้าขายมาก อิสฟาฮาน เป็นศูนย์กลางเกษตรกรรม อบาดาน มีโรงงานน้ำมันปิโตรเลียมใหญ่โต ปกครองแบบประชาธิปไตย มีกษัตริย์เป็นประมุข

อัฟกานิสถาน เนื้อที่ประมาณ ๒๕๐,๐๐๐ ตารางไมล์ พลเมืองประมาณ ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ คน สินค้าสำคัญได้แก่ ข้าว ไม้สัก หนังสัตว์ พรม ขนสัตว์ ผลไม้ เมืองสำคัญ คาบูล เป็นเมืองหลวง เฮราต เป็นเมืองใหญ่มีการค้าขายมาก ปกครองแบบประชาธิปไตย มีกษัตริย์เป็นประมุข

ซาอุดิอาระเบีย เนื้อที่ประมาณ ๖๐๐,๐๐๐ ตารางไมล์ พลเมืองประมาณ ๗,๐๐๐,๐๐๐ คน สินค้าสำคัญได้แก่ ปิโตรเลียม มีมากแถบใกล้ฝั่งอ่าวเปอร์เซีย ที่เมืองดาห์ราน รองลงไปคือหนังสัตว์ (อูฐ แกะ แพะ) ขนแกะ และอินทผลัม เมืองสำคัญ ริยาด เป็นเมืองหลวง เมกกะ เป็นที่เกิดของพระมะหะหมัด ชนอิสลามไปนมัสการพระที่เมืองนี้ปีละหลายแสนคน เมดินา มีการค้าขายมาก ที่ฝังศพพระมะหะหมัดอยู่ที่เมืองนี้ การปกครอง แบบประชาธิปไตย มีกษัตริย์เป็นประมุข

คูเวต เนื้อที่ประมาณ ๖,๐๐๐ ตารางไมล์ พลเมืองประมาณ ๓๕๐,๐๐๐ คน สินค้าสำคัญ คือ ปิโตรเลียม มีมากที่สุดในตะวันออกกลาง เจาะน้ำมันได้มากเป็นอันดับสี่ของโลก (รองจากสหรัฐอเมริกา เวเนซุเอลา และสหภาพโซเวียต) ทำให้ประเทศเล็ก ๆ นี้ร่ำรวยมาก เมืองสำคัญ แอลคูเวต เป็นเมืองหลวง และเมืองท่า การปกครองอยู่ในอารักขาของอังกฤษ มีเจ้าแขกเป็นประมุข

ไซปรัส เป็นเกาะใหญ่อยู่ทางทิศใต้ของประเทศตุรกีในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน มีเนื้อที่ประมาณ ๓,๕๐๐ ตารางไมล์ พลเมืองประมาณ ๕๙๐,๐๐๐ คน $\frac{๔}{๕}$ ของพลเมืองเป็นชาวกรีก และ $\frac{๑}{๕}$ ของพลเมืองเป็นชาวตุรกี สินค้าสำคัญคือ ทองแดง เหล้าองุ่น เมืองสำคัญ นิโคเซีย เป็นเมืองหลวง การปกครองแบบสาธารณรัฐ

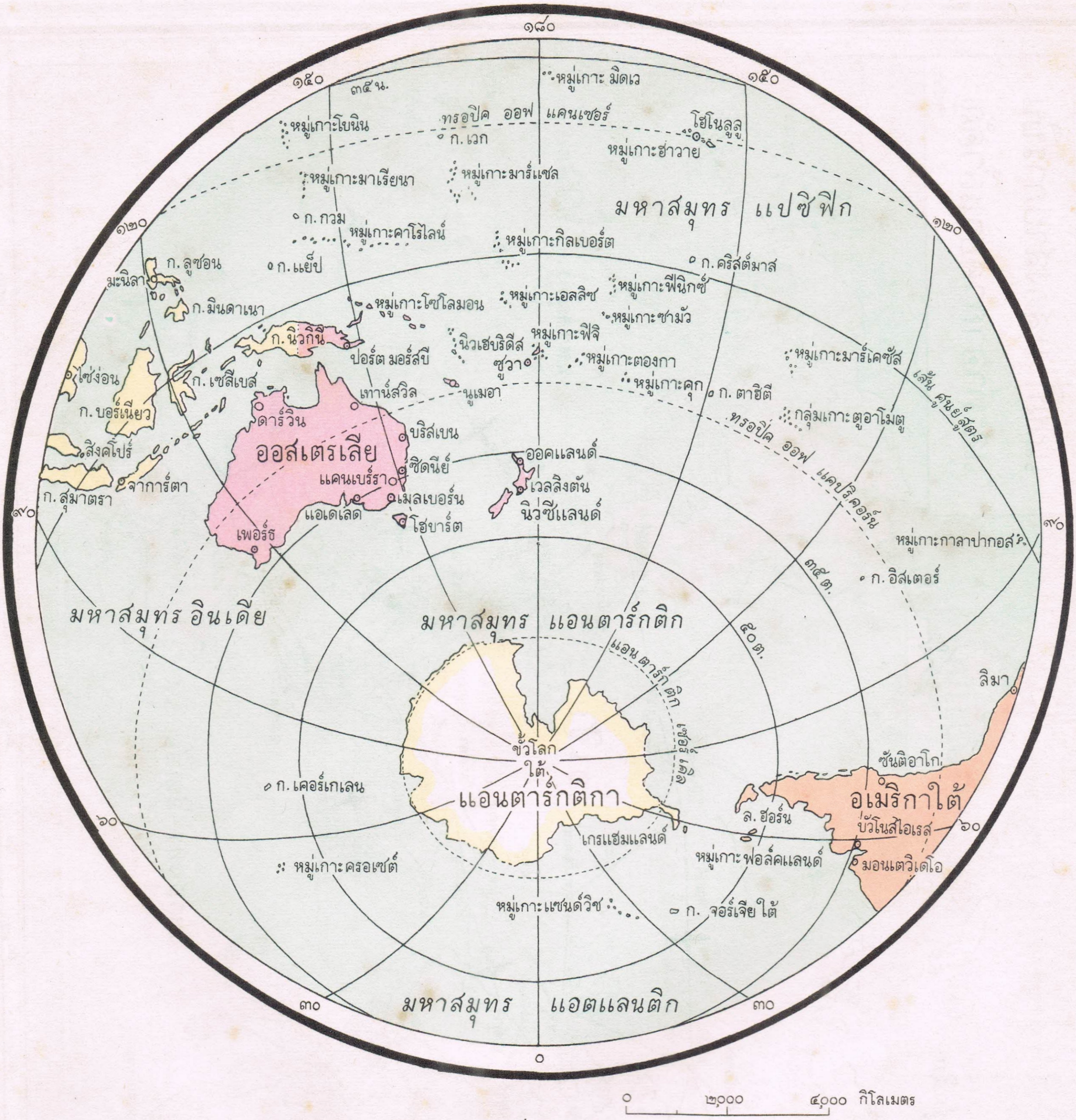

โลกภาคที่มีแผ่นดินมาก

แผนที่นี้กรุงลอนดอนเป็นศูนย์กลาง

ระยะทางอากาศตามส่วนโค้งของโลก

จาก	ลอนดอน	ถึง	ไคโร	๒,๖๐๐	ไมล์		จาก	ลอนดอน	ถึง	นิวฟันด์แลนด์	๒,๓๒๐	ไมล์
„	„	„	เคปเทาน์	๗,๕๐๕	„		„	„	„	การาจี	๔,๔๑๐	„
„	„	„	มอสโก	๑,๗๙๕	„		„	„	„	นาแตล	๔,๘๓๕	„
„	„	„	นิวยอร์ก	๓,๔๑๕	„		„	„	„	โรม	๙๐๕	„
„	„	„	โตเกียว	๖,๗๕๐	„		„	„	„	แวนคูเวอร์	๔,๗๒๐	„
„	„	„	เซี่ยงไฮ้	๖,๖๐๐	„		„	„	„	ปารีส	๒๐๕	„

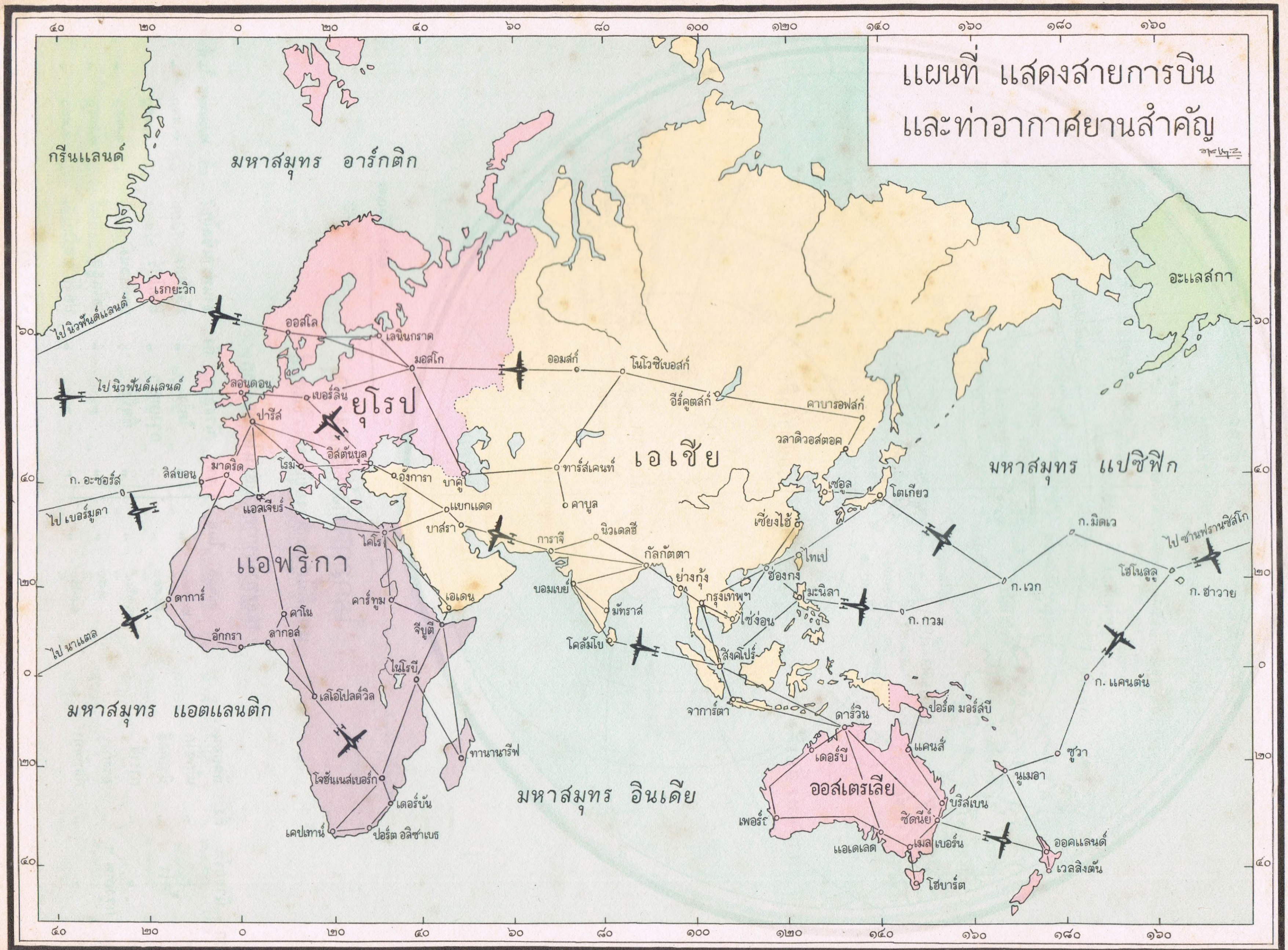

โลกภาคที่มีทะเลมาก

แผนที่นี้ศูนย์กลางอยู่แถบนิวซีแลนด์

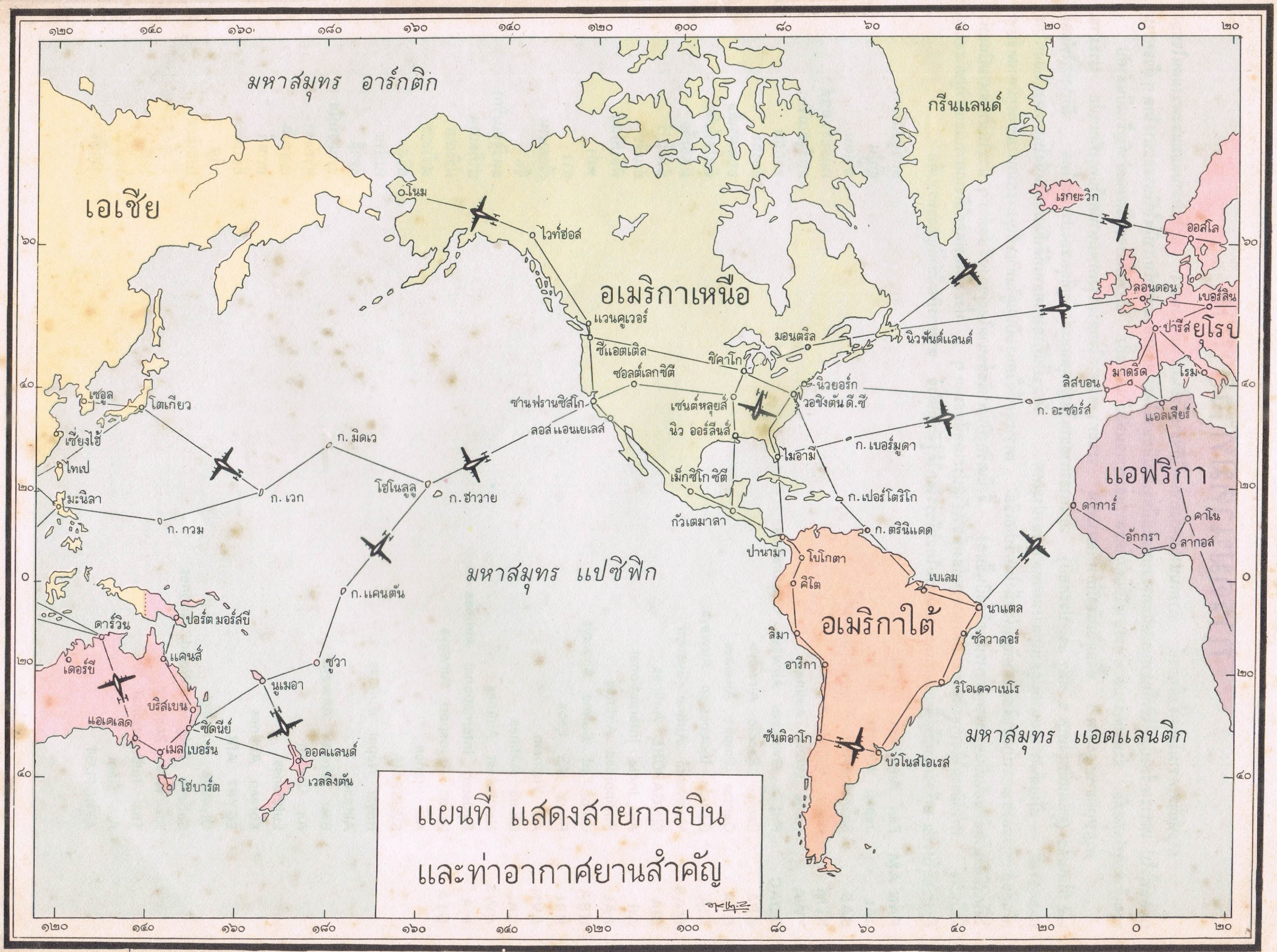
ระยะทางอากาศตามส่วนโค้งของโลก

จาก	นิวยอร์ก	ถึง	ลิสบอน	๓,๖๖๐	ไมล์	จาก	นิวยอร์ก	ถึง	ซานฟรานซิสโก	๒,๖๔๗	ไมล์
„	„	„	เม็กซิโก	๒,๔๓๐	„	„	ไคโร	„	กัลกัตตา	๓,๘๑๐	„
„	ไคโร	„	นิวเดลฮี	๒,๙๙๐	„	„	กรุงเทพ ฯ	„	สิงคโปร์	๑,๙๕๐	„
„	„	„	การาจี	๒,๓๒๕	„	„	ซิดนีย์	„	ออคแลนด์	๑,๓๔๐	„
„	กรุงเทพ ฯ	„	ย่างกุ้ง	๓๘๐	„	„	„	„	โฮโนลูลู	๓,๒๕๐	„
„	„	„	กัลกัตตา	๑,๓๒๐	„	„	„	„	ปอร์ต มอร์สบี	๑,๙๐๐	„

สายการบินและท่าอากาศยานสำคัญทางด้านทวีปเอเชีย

เขียนโดย นายทองใบ แตงน้อย ป.ม.

สายการบินและท่าอากาศยานสำคัญทางด้านทวีปอเมริกา

เขียนโดย นายทองใบ แตงน้อย ป.ม.

การคมนาคมทางอากาศ

ภายหลังสงครามโลกครั้งที่สองนี้ การคมนาคมทางอากาศได้ขยายตัวขึ้นอย่างกว้างขวาง อยู่ในความนิยมและความสนใจของบุคคลทั่วไป เพราะเครื่องบินที่ใช้เป็นยานพาหนะทางอากาศในปัจจุบันนี้มีขนาดใหญ่โตและสามารถทำการบินได้ในระยะทางไกล ๆ ด้วยความรวดเร็วและปลอดภัย อำนวยความสะดวกสบายให้แก่ผู้โดยสารและการขนส่งเป็นอย่างยิ่ง นับวันก็ยิ่งจะทวีความสำคัญขึ้นเป็นลำดับ

ท่าอากาศยานกรุงเทพ ฯ ตั้งอยู่ในท้องที่อำเภอบางเขน ระยะทางห่างจากใจกลางกรุงเทพมหานครไปทางทิศเหนือ ประมาณ ๒๕ กิโลเมตร (ดูแผนที่กรุงเทพ ฯ หน้า ๔๒ ประกอบ) เป็นท่าอากาศยานใหญ่ที่สุดและสำคัญที่สุดของประเทศไทย มีทางรถไฟและถนนอย่างดี เป็นเส้นทางคมนาคมสู่ย่านกลางนครหลวงของประเทศ จัดว่าเป็นท่าอากาศยานที่ดีเยี่ยมแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกไกล เป็นศูนย์กลางของสายการบินพาณิชย์ที่สำคัญแห่งหนึ่งในทวีปเอเชีย เพราะจุดที่ตั้งสนามบินอยู่ในทำเลที่เหมาะสมทางสภาพภูมิศาสตร์มาก ไม่ใคร่มีสิ่งแวดล้อมอันเป็นอุปสรรคแก่การนำเครื่องบินขึ้นลง จึงมีเครื่องบินพาณิชย์ขนาดใหญ่ของบริษัทต่าง ๆ แวะไปมาที่สนามบินแห่งนี้เป็นนิจ ทำให้มีรายได้จากธุรกิจและอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเข้าสู่ประเทศปีละมาก ๆ ทั้งยังมีผลพลอยได้จากการเผยแพร่ปูชนียสถานศิลปวัตถุโบราณ เครื่องการฝีมือพื้นเมืองและวัฒนธรรมไทยให้ชาวโลกได้รู้จักอีกด้วย สายการบินที่สำคัญควรทราบคือ

PAN AM	Pan American Airlines	สหรัฐอเมริกา
JAL	Japan Airlines	ญี่ปุ่น
SAS	Scandinavian Airlines System	สวีเดน
KLM	Royal Dutch Airlines	เนเธอร์แลนด์
TWA	Trans World Airlines	สหรัฐอเมริกา
BOAC	British Overseas Airways Corporation	อังกฤษ
CPA	Cathay Pacific Airways	ฮ่องกง
QEA	Qantas Empire Airways	ออสเตรเลีย
GIA	Garuda Indonesian Airways	อินโดนีเซีย
MAS	Malaysian Airline System	มาเลเซีย
SIA	SINGAPORE Airlines	สิงคโปร์
AII	Air India International	อินเดีย
PAL	Philippines Airlines	ฟิลิปปินส์
UBA	Union of Burma Airways	พม่า
RAL	Royal Air Laos	ลาว
AVN	Air Vietnam	เวียดนาม
CAL	China Airlines	จีน
NWA	Northwest Airlines	สหรัฐอเมริกา
PIA	Pakistan International Airlines	ปากีสถาน
UTA	Union Transport Airways	ฝรั่งเศส
	Air France	ฝรั่งเศส
	SWISSAIR	สวิส
	Royal Nepal Airlines	เนปาล
	Alitalia	อิตาลี
	East African Airways	แทนซาเนีย
	Air Ceylon	ศรีลังกา
	Lufthansa	เยอรมัน
	Korean Airlines	เกาหลี
	EGYPT AIR	อียิปต์
	Olympic Airways	กรีซ
	Sabena Belgiam World Airlines	เบลเยียม
	Air New Zealand	นิวซีแลนด์
	Thai International	ไทย
	Air Siam	ไทย
	AEROFLOT	รุสเซีย

พิมพ์ที่ บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด ๘๙๑ ถนนพระราม ๑ กรุงเทพมหานคร
นางบุญพริ้ง ต. สุวรรณ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา พ.ศ. ๒๕๑๙